

ARS TRANSLATORICA IX

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра романо-германської філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

ARS
TRANSLATORICA

ВИПУСК
IX

РІВНЕ - 2024

УДК 81'255.2

A 80

Ars Translatorica: зб. перекладів / Упорядники: О.В. Константінова, О.П. Демиденко. Рівне: РДГУ, 2024. Вип. 9. 128 с.

A 80 **Ars Translatorica:** The Collection of Translations / Compilers: O.V. Konstantinova, O.P. Demydenko. Rivne: RSUH, 2024. Issue 9. 128 p.

У збірник увійшли українські переклади з невеликих художніх, публіцистичних, поетичних творів або уривків з них англійською, кримськотатарською, німецькою, новогрецькою, польською, французькою та чеською мовами. Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами перекладознавства.

The Collection includes Ukrainian translations of English, Crimean Tatar, German, Modern Greek, Polish, French and Czech pieces of fiction, poetry, and journalism. The Collection is intended for a wide circle of admirers of the theory and practice of translation.

УДК 81'255.2

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальні редактори – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент;

Демиденко О.П., канд. пед. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Аладько Д.О., канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 30.05.2024 р.)

©Автори публікацій, 2024
©Рівненський державний гуманітарний університет, 2024
©Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2024

Обкладинку створено за допомогою III-генератора зображень Midjourney

ПЕРЕДМОВА

Збірник перекладів «ARS TRANSLATORICA-IX» виходить у межах спільного перекладацького проєкту кафедри романо-германської філології філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету і факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Основна мета видання – підтримка перших перекладацьких кроків студентства. До збірника включено переклади студентів з різних навчальних закладів України, над якими вони працювали протягом минулого навчального року. Майбутні перекладачі спробували свої сили в перекладі текстів різних жанрів: публіцистика, проповідь, поезія, дитячий вірш, текст пісні, художня проза.

Висловлюємо щире подяку любителям перекладу і професійним перекладачам, які з року в рік підтримують наш проєкт – Віктору Марачу, Наталці Прокопчук, Ользі Смольницькій, Олені Степанюк, а також тим, хто поділився своїм доробком з нами вперше – Наталії Бельченко, Оксані Кіндратюк, Світлані Шарковій.

Колекція збірника поповнилася неординарними перекладами текстів різноманітної тематики з англійської, кримськотатарської, німецької, новогрецької, польської, французької та чеської мов.

***Редколегія збірника
«Ars Translatica»***

ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

<i>Freida Mcfadden</i> THE HOUSEMAID'S SECRET. Prologue	<i>Катерина Андріюк</i> СЕКРЕТ СЛУЖНИЦІ. Пролог	7
<i>Ray Gessler</i> WHY ME?	<i>Діана Антоненць</i> ЧОМУ Я?	10
<i>John Wesley</i> From Sermon 39 «CATHOLIC SPIRIT»	<i>Діана Антоненць</i> ДУХ ЄДНАННЯ (КАФОЛИЧНОСТІ)	12
<i>Emanuelee Bean</i> LOWER CASED SHELLS	<i>Мирослава Вишневська</i> ГІЛЬЗИ НАВКОЛО СТОЛИЦІ	18
<i>Emily Dickinson</i> HOPE IS THE THING WITH FEATHERS	<i>Неля Гурик</i> НАДІЯ - ЦЕ ДИВНА ПТАХА	20
<i>Lucy Maud Montgomery</i> MISTRESS PAT	<i>Неля Гурик</i> МІС ПЕТ	21
<i>Mark Poynting & Maddie Molloy</i> WHAT IS EARTH DAY, WHEN IS IT AND WHAT HAS IT ACHIEVED?	<i>Неля Гурик</i> ЩО ТАКЕ ДЕНЬ ЗЕМЛІ, КОЛИ ВІН ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ І ЧОГО ВДАЛОСЯ ДОСЯГТИ?	25
<i>Sean Banville</i> COLD WEATHER EXERCISE BURNS MORE CALORIES	<i>Карина Дубенюк</i> ВИКОНАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ У ХОЛОДНУ ПОРУ РОКУ СПРИЯЄ БІЛЬШОМУ СПАЛЕННЮ КАЛОРИЙ	29
<i>Wystan Hugh Auden</i> BLUES (FOR HEDLI ANDERSON)	<i>Оксана Кіндратюк</i> БЛЮЗ (ДЛЯ ХЕДЛА АНДЕРСОН)	31
<i>Wystan Hugh Auden</i> O TELL ME THE TRUTH ABOUT LOVE	<i>Оксана Кіндратюк</i> СКАЖІТЬ ЖЕ, ЩО ТАКЕ КОХАННЯ	33
<i>Langston Hughes</i> DREAMS	<i>Віктор Марач</i> МРІЇ	36
<i>Sara Teasdale</i> THERE WILL COME SOFT RAINS	<i>Віктор Марач</i> БУДЕ ЛАГІДНИЙ ДОЩ	37
<i>Sara Teasdale</i> SPRING IN WAR-TIME	<i>Віктор Марач</i> ВЕСНА В ПОРУ ВІЙНИ	38
<i>Jorge Luis Borges</i> THE ART OF POETRY	<i>Тетяна Марчук</i> МИСТЕЦТВО ПОЕЗІЇ	39
<i>George Orwell</i> SHOOTING AN ELEPHANT	<i>Роман Мірошніченко</i> УБИВСТВО СЛОНА	41
<i>Yei Theodora Ozaki</i> THE MIRROR OF MATSUYAMA	<i>Оксана Нечипорук</i> ДЗЕРКАЛО МАЦУЯМИ	45

<i>Brandon Alexander</i>	<i>Марія Панасюк</i>		
KISS OF DARKNESS	ПОЦІЛУНОК ТЕМРЯВИ	49	
<i>Derek Jarman</i>	<i>Марія Панасюк</i>		
MODERN NATURE	СУЧАСНА ПРИРОДА	53	
<i>Nick Land</i>	<i>Марія Панасюк</i>		
PHYL-UNDHU	ПХІЛ-УНДХУ	56	
<i>Hume Nisbet</i>	<i>Олександра Стасюк</i>		
THE DEMON SPELL	ЗАКЛЯТТЯ ДЕМОНА	61	
<i>Robert Williams Wood</i>	<i>Оксана Степанчук</i>		
From «HOW TO TELL THE BIRDS FROM THE FLOWERS»	Дитячі вірші зі збірки «ЯК ВІДРІЗНИТИ ПТАХІВ ВІД КВІТІВ»	65	
<i>F. Scott Fitzgerald</i>	<i>Наталія Цапун</i>		
CHAPTER 3 From «THE GREAT GATSBY»	ВЕЛИКИЙ ГЕТСБІ, РОЗДІЛ ТРЕТІЙ	67	
<i>Mike Ryals</i>	<i>Наталія Шеремет</i>		
UNDER THE LADDER	РОЗБИТЕ ДЗЕРКАЛО	70	
ПЕРЕКЛАДИ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ			
<i>Il Ğazi Geray</i>	<i>Ольга Смольницька</i>		
DOLAB	КОЛЕСО ВОДЯНОГО МЛИНА (ДОЛАБ)	72	
ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ			
<i>Daniel Bergemann</i>	<i>Тетяна Марчук</i>		
FREUNDSCHAFT	ДРУЖБА	79	
<i>Wilhelm Busch</i>	<i>Тетяна Марчук</i>		
IM HERBST	ВОСЕНИ	80	
<i>Friedrich Hölderlin</i>	<i>Ольга Смольницька</i>		
DER GEFESSELTE STROM	ЗАКУТИЙ ПОТІК	82	
ПЕРЕКЛАДИ З НОВОГРЕЦЬКОЇ МОВИ			
<i>Κωστής Παλαμάς</i>	<i>Світлана Шаркова</i>		
ΣΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ	ВЧИТЕЛЮ	85	
ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ			
<i>Kazimierz Gliński</i>	<i>Наталія Бельченко</i>		
SONETY KIJOWSKIE	КИЇВСЬКІ СОНЕТИ	87	
<i>Zuzanna Ginczanka</i>	<i>Наталія Бельченко</i>		
MAJ 1939	ТРАВЕНЬ 1939	90	
<i>Franciszek Karpiński</i>	<i>Наталія Бельченко</i>		
BÓG SIĘ RODZI	БОГ РОДИВСЯ	92	
<i>Adolf Abrahamowicz</i>	<i>Оксана Кіндратюк</i>		
VIS-à-VIS	ВІЗАВІ	95	

<i>Zbigniew Herbert</i>	Олена Степанюк	
MODLIWA PANA COGITO- PODRÓŽNIKA	МОЛИТВА ПАНА КОЇТО-ПОДОРОЖНЬОГО ..	100
	Олена Степанюк	
<i>Teresa Tomsia</i>	СВІТЛІ ОБЛИЧЧЯ, ТЕМНІ ВУЛИЦІ	104
JASNE TWARZE, CIEMNE ULICE		

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

<i>Tatiana de Rosnay</i>	Наталка Прокопчук	
ELLE S'APPELAIT SARAH	ЇЇ ЗВАЛИ САРА	106
	Олена Степанюк	
<i>Serge Ouaki</i>	АЛІСА ПІШЛАА...	113
ALICE S'EN EST ALLÉE...		

ПЕРЕКЛАДИ З ЧЕСЬКОЇ МОВИ

<i>Karel Jaromír Erben</i>	Ольга Смольницька	
LILIE	ЛІЛЕЯ	116

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	122
------------------------------------	------------

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ	125
---	------------

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Freida Mcfadden

THE HOUSEMAID'S SECRET

PROLOGUE

Tonight, I will be murdered.

Lightning flashes around me, illuminating the living room of the small cabin where I'm spending the night, and where my life will soon reach an abrupt end. I can just barely make out the wooden floorboards below, and for a split second, I imagine my body splayed out on those floorboards, a pool of red spreading beneath me in an uneven circle, seeping into the wood. My eyes open, staring into nothing. My mouth slightly ajar, a trickle of blood running down my chin.

No. No.

Not tonight.

Once the cabin goes dark again, I grope blindly in front of me, moving away from the comfort of the sofa. The storm is bad, but not bad enough to cut off the electricity. No, somebody else is responsible for that. Somebody who has already taken one life tonight and expects that I will be next.

It all started with a simple cleaning job. And now it might end with my blood being mopped off the cabin floor.

I wait for another flash of lightning to show me the way, then I move carefully in the direction of the kitchen. I don't have a plan in mind, but the kitchen contains potential weapons. There's an entire block of knives in there—short of that, even a fork might come in handy. With my bare hands, I'm a goner. With a knife, my chances might be slightly better.

The kitchen contains large picture windows that bring in a bit more light than in the rest of the cabin. My pupils dilate, straining to absorb as much as possible. I stumble toward the kitchen counter, but after taking three steps on the linoleum, my feet slide out from under me and I fall hard on the floor, cracking my elbow bad enough to bring tears to my eyes.

Although to be fair, there were already tears in my eyes.

As I attempt to scramble back to my feet, I realize that the kitchen floor is wet. Lightning flashes again, and I look down at my palms. They are both stained crimson. I didn't slip on a puddle of water or some spilled milk.

I slipped on blood.

I sit there for a moment, taking inventory of my body. Nothing is hurting. I'm still intact. That means the blood isn't mine.

Not yet, anyway.

Move. Move now. It's your only chance.

This time I am more successful in getting to my feet. I reach the kitchen counter, breathing a sigh of relief as my fingers make contact with the cold hard surface. I grope around for the block of knives, but I can't seem to find it. Where is it?

And then I hear the footsteps, growing closer. It's hard to judge, especially since everything is so dark, but I'm pretty sure there is now somebody in the kitchen with me. All the hairs on my neck stand up as a pair of eyes bore into me.

I am no longer alone.

My heart sinks into my stomach. I have made an incredibly bad judgment call. I have underestimated an extremely dangerous person. And now I will pay the ultimate price.

ПЕРЕКЛАЛА КАТЕРИНА АНДРІЮК

Фріда Макфадден

СЕКРЕТ СЛУЖНИЦІ

ПРОЛОГ

Сьогодні вночі мене вб'ють.

Спалахи блискавки освітлюють вітальню маленької хатини, де я зазвичай ночую, і де скоро різко обірветься моє життя. Я ледь бачу дерев'яні дошки підлоги, і на якусь мить уявляю своє тіло, розпластане на цих дошках, а піді мною нерівне коло калюжі червоного кольору, що розтікається, просочуючись у дерево. Мої розплющені очі втупилися в порожнечу, рот напіввідкритий, по підборіддю стікає цівка крові.

Ні. Ні.

Тільки не сьогодні.

Коли в кімнаті знову темніє, я встаю з дивана і рухаюся навпомацки. Гроза жахлива, але не настільки, щоб вимкнути електрику. Це не гроза, це хтось зробив. Хтось, хто вже забрав одне життя сьогодні і вважає, що я буду наступною.

Все розпочалося з простого прибирання. А тепер може закінчитися тим, що вже мою кров будуть відтирати з підлоги хатини.

Дочекавшись чергового спалаху блискавки, я обережно рухаюся в бік кухні. У мене немає жодного плану, проте на кухні є потенційна зброя. Там є цілий набір ножів, та навіть і виделка може стати в пригоді. З голими руками мені кінець. З ножем мої шанси можуть бути трохи кращими.

На кухні є великі панорамні вікна, які пропускають більше світла, ніж в інших кімнатах. Мої зіниці розширюються, я щосили намагаюся роздивитися навколо. Спотикаюся об кухонну стійку, і, зробивши три кроки по лінолеуму, підслизаюся і важко падаю на підлогу. Розбиваю лікоть так сильно, що сльози навертаються на очі.

Хоча, чесно кажучи, сльози і до цього застинали очі.

Намагаючись звестися на ноги, я усвідомлюю, що підлога на кухні мокра. Блискавка спалахує знову, і я дивлюся на свої долоні. Вони обидві в багряних плямах. Це не калюжа води чи розлите молоко. Я послизнулася на крові.

Я сиджу там якусь мить, перевіряючи своє тіло. Нічого не болить. Я все ще ціла. Це означає, що кров не моя.

Принаймні, поки що.

Рухайся. Негайно. Це твій єдиний шанс.

Цього разу мені вдається звестися на ноги. Я добираюся до кухонного столу, зітхаю з полегшенням, коли пальці торкаються холодної твердої поверхні. Навпомацки шукаю набір ножів, але не можу його знайти. Де ж він?

І тут я чую кроки, що наближаються. Важко судити, коли навколо так темно, але я майже впевнена, що зараз на кухні зі мною хтось є. Шкірою відчуваю, що в мене втупилася пара очей.

Я тут більше не сама.

Кров стигне в жилах. Я прийняла неймовірно погане рішення. Я недооцінила надзвичайно небезпечну людину.

І тепер я заплачу за це найвищу ціну.

Ray Gessler

WHY ME?

If I have an appointment to be there at eight,
Why, leaving at seven, am I still always late?
And at a grand party with more people than chairs
Why is it me that must sit on the stairs?

How does the furnace know just to shut off
When I'm sick with the flu or a cold or a cough?
And why does the burst of a waterline tend
To occur in the night or on a weekend?

And why does my washer without any doubt
Always leave the pants pockets turned inside out,
Or eat one of my socks leaving one I can't match
With one of the others in the whole doggone batch?

Why does my bread just fall buttered side down
Or my toast always burn 'stead of evenly brown?
If the food boils over it's sure to be seen
To be right after scrubbing the floor nice and clean.

Why does my nose itch at a time I can't scratch,
Someone ask for a light when I don't have a match,
Or carrying something heavy with both my hands full
Find the door that I push has a sign that says "Pull"?

When I'm down in the basement the phone starts to ring
So I run up the stairs just to answer the thing.
Why is all that I hear as I answer the phone
Just the loud steady sound of the darn dial tone?

While driving in strange territories at night,
At a fork in the road should I turn left or right?
No matter which way I decided to take
The opposite one was the right one to make.

When my inlaws and I were just having a spat,
The town's greatest gossip dropped in for a chat.

When I saw on her face a smile, not a frown,
Then I knew it would soon be spread all over town.

Am I simply a loser, a guy with bad luck,
With a curse on my shoulders with which I am stuck?
Or am I as I as I seem to be
To think all these problems just happen to me?

ПЕРЕКЛАЛА ДІАНА АНТОНЕЦЬ

Рей Гесслер

ЧОМУ Я?

Чому, навіть коли виходжу за годину,
Я все одно спізнюся й засмучу людину?
А на вечірці, де стільців не вистачає,
Мені сидіть на сходах випадає?
Звідки ж пічка знає, що вимкнутись пора,
Саме тоді, коли у мене застуда страшна?
І відбувається прорив водопроводу
Лише вночі й на вихідних, по ходу?

І чому ж пральна машина без причини,
Завжди вивертає кишені моєї сорочини?
Або одну з моїх шкарпеток з'їдає,
А шансу знайти другу вже просто немає.

Чому хліб завжди падає маслом вниз?
А згорілий тост — це щоразу сюрприз?
Коли їжа википає, це видно враз
Після того, як вимію кухню якраз.

Чому в мене свербить ніс, коли зайнята рука?
Коли хтось просить прикурити, не маю сірника,
Або коли щось важке я щосили тягаю,
Обов'язково пише «До себе» на дверях, які я штовхаю?

Як спускаюсь у підвал, чую телефонний дзвінок.
І мчу по сходах, пришвидшуючи кожен крок.
Чому все, що я чую, коли в руках слухавка,
Лише гучний і рівний звук клятого гудка?

Коли їду темними дорогами в тьмі,
Куди повертати невідомо мені.
І не важливо, який я шлях обрав,
Він буде неправильним, такий вже устав.

Коли із тещею я почав був сварку,
Найбільша пліткарка з'явилась на ганку.
Побачивши на її обличчі лиш усмішку,
Я знав, що інформація буде усім на потішку.

Невже я просто невдаха, хлопець, якому не таланить,
З прокляттям на плечах, з яким мені треба жити?
Чи я такий наївний і вірю в долю лиху,
Що це лиш невдачі на моєму шляху?

From JOHN WESLEY'S SERMON XXXIX¹
CATHOLIC SPIRIT

«If your heart is as my heart,» if you love God and all mankind, I ask no more: «give me your hand.»

«If it be, give me thy hand.» I do not mean, «Be of my opinion.» You need not: I do not expect or desire it. Neither do I mean, «I will be of your opinion.» I cannot, it does not depend on my choice: I can no more think, than I can see or hear, as I will. Keep you your opinion; I mine; and that as steadily as ever. You need not even endeavour to come over to me, or bring me over to you. I do not desire you to dispute those points, or to hear or speak one word concerning them. Let all opinions alone on one side and the other: only «give me thine hand.»

I do not mean, «Embrace my modes of worship,» or, «I will embrace yours.» This also is a thing which does not depend either on your choice or mine. We must both act as each is fully persuaded in his own mind. Hold you fast that which you believe is most acceptable to God, and I will do the same. I believe the Episcopal form of church government to be scriptural and apostolical. If you think the Presbyterian or Independent is better, think so still, and act accordingly. I believe infants ought to be baptized; and that this may be done either by dipping or sprinkling. If you are otherwise persuaded, be so still, and follow your own persuasion. It appears to me, that forms of prayer are

of excellent use, particularly in the great congregation. If you judge extemporary prayer to be of more use, act suitable to your own judgement. My sentiment is, that I ought not to forbid water, wherein persons may be baptized; and that I ought to eat bread and drink wine, as a memorial of my dying Master: however, if you are not convinced of this act according to the light you have. I have no desire to dispute with you one moment upon any of the preceding heads. Let all these smaller points stand aside. Let them never come into sight «If thine heart is as my heart,» if thou lovest God and all mankind, I ask no more: «give me thine hand.»

I mean, first, love me: and that not only as thou lovest all mankind; not only as thou lovest thine enemies, or the enemies of God, those that hate thee, that «despitefully use thee, and persecute thee;» not only as a stranger, as one of whom thou knowest neither good nor evil, – I am not satisfied with this, – no; «if thine heart be right, as mine with thy heart,» then love me with a very tender affection, as a friend that is closer than a brother; as a brother in Christ, a fellow citizen of the New Jerusalem, a fellow soldier engaged in the same warfare, under the same Captain of our salvation. Love me as a companion in the kingdom and patience of Jesus, and a joint heir of his glory.

Love me (but in a higher degree than thou dost the bulk of mankind) with the love that is long-suffering and kind; that is patient, – if I am ignorant or out of the way, bearing and not increasing my burden; and is tender, soft, and compassionate still; that envieth not, if at any time it please God to prosper me in his work even more than thee. Love me with the love that is not provoked, either at my follies or infirmities; or even at my acting (if it should sometimes so appear to thee) not according to the will of God. Love me so as to think no evil of me; to put away all jealousy and evil-surmising. Love me with the love that covereth all things; that never reveals either my faults or infirmities, – that believeth all things; is always willing to think the best, to put the fairest construction on all my words and actions, – that hopeth all things; either that the thing related was never done; or not done with such circumstances as are related; or, at least, that it was done with a good-intention, or in a sudden stress of temptation. And hope to the end, that whatever is amiss will, by the grace of God, be corrected; and whatever is wanting, supplied, through the riches of his mercy in Christ Jesus.

I mean, Secondly, commend me to God in all thy prayers; wrestle with him in my behalf, that he would speedily correct what he sees amiss, and supply what is wanting in me. In thy nearest access to the throne of grace, beg of him who is then very present with thee, that my heart may be more as thy heart, more right both toward God and toward man; that I may have a fuller conviction of things not seen, and a stronger view of the love of God in Christ Jesus; may more steadily walk by faith, not by sight; and more earnestly grasp eternal life. Pray that the love of God and of all mankind may be more largely poured into my heart; that I may be more fervent and active in doing the will of my Father which is in heaven, more zealous of good works, and more careful to abstain from all appearance of evil.

I mean, Thirdly, provoke me to love and to good works. Second thy prayer, as thou hast opportunity, by speaking to me, in love, whatsoever thou believest to be for my soul's health. Quicken me in the work which God has given me to do, and instruct me how to do it more perfectly. Yea, «smite me friendly, and reprove me,» whereinsoever I appear to thee to be doing rather my own will, than the will of him that sent me. O speak and spare not, whatever thou believest may conduce, either to the amending my faults, the strengthening my weakness, the building me up in love, or the making me more fit, in any kind, for the Master's use.

I mean, Lastly, love me not in word only, but in deed and in truth. So far as in conscience thou canst (retaining still thy own opinions, and thy own manner of worshipping God), join with me in the work of God; and let us go on hand in hand. And thus far, it is certain, thou mayest go. Speak honourably wherever thou art, of the work of God, by whomsoever he works, and kindly of his messengers. And, if it be in thy power, not only sympathize with them when they are in any difficulty or distress, but give them a cheerful and effectual assistance, that they may glorify God on thy behalf.

Two things should be observed with regard to what has been spoken under this last head: the one, that whatsoever love, whatsoever offices of love, whatsoever spiritual or temporal assistance, I claim from him whose heart is right, as my heart is with his, the same I am ready, by the grace of God, according to my measure, to give him: the other, that I have not made this claim in behalf of myself only, but of all whose heart is right toward God and man, that we may all love one another as Christ hath loved us.

ПЕРЕКЛАЛА ДІАНА АНТОНЕЦЬ

Джон Веслі

Проповідь 39
«ДУХ ЄДНАННЯ (КАФОЛИЧНОСТІ)»
УРИВОК

Якщо ваше серце подібне до мого серця, якщо ви любите Бога і весь рід людський, я більше нічого не прошу, окрім «подайте мені вашу руку».

Прохаючи подати мені руку, я не маю на увазі: «Поділяйте мої переконання». Я цього не бажаю і не очікую. Я також не маю на увазі, що поділятиму вашу точку зору. Я не в змозі, бо це не залежить від мого вибору. Коли я щось обираю, то можу розмірковувати не більше, ніж я можу бачити або чути. Залишайтеся при своїй думці, а я – при своїй, причому так само непохитно, як і завжди. Вам навіть не потрібно намагатися зрозуміти мої погляди або привести мене до своєї думки. Я не бажаю, щоб ви сперечалися про ці питання, щоб ви чули чи говорили про них хоч слово. Хай всі люди лишать свої думки при собі, я прошу просто «подайте мені руку».

Я не маю на увазі: «Прийміть мою віру», або що я прийму вашу. Це також не залежить ні від вашого, ні від мого вибору. Кожен має діяти за власними переконаннями. Тримайтеся того, що для вас є найбільш прийнятним Богові, а я стоятиму на своєму. Я вірю, що єпископальна форма церковного устрою є біблійною та апостольською. Якщо ви вважаєте, що пресвітеріанська чи незалежна форма управління є кращою, тримайтеся цього і дійте відповідно. Я вірю, що немовлята повинні бути охрещені; і що це можна робити або зануренням у воду, або окропленням. Якщо ви переконані в іншому, будьте непорушні та дотримуйтеся власних переконань. Мені здається, що найкраще читати канонічні молитви, особливо у великих приходах. Якщо ви вважаєте, що молитва своїми словами приносить більше користі, дійте відповідно до свого власного судження. Я вважаю, що я не маю забороняти воду, в якій люди можуть хреститися, і що я повинен їсти хліб і пити вино, як пам'ять про мого померлого Вчителя; однак, якщо ви переконані в іншому, дійте по-своєму. Я не маю жодного бажання

сперечатися з вами щодо жодного з попередніх тверджень. Нехай всі ці дрібні моменти залишаться осторонь. Нехай вони ніколи не потрапляють в поле зору: «Чи твоє серце щире до мене, як моє серце до тебе?», якщо ви любите Бога і все людство, я більше нічого не прошу, окрім: «подайте мені руку».

Так, по-перше, полюбіть мене: не просто так, як ви любите все людство; не просто так, як ви любите своїх ворогів, або тих, хто противиться Божій волі, тих, хто «ненавидить вас і переслідує», не тільки як чужинця, як того, про кого ви не знаєте ні доброго, ні злого, – я не згоден з цим. «Якщо ваше серце щире до мене, як моє серце до вас», то полюбіть мене дуже ніжно, як друга, ближчого за брата; як брата у Христі, співгромадянина Нового Єрусалиму, як воїна, що стоїть поруч у тій самій війні під керівництвом одного Капітана спасіння. Полюбіть мене як співучасника Царства і терпіння Ісуса, як співспадкоємця Його слави.

Любіть мене (але більше, ніж решту людей) любов'ю довготерпеливою і милосердною; якщо я невіглас, що збився з дороги, – терпіть мене і не примножуйте мого тягаря. Проявіть любов лагідну, м'яку і співчутливу; не заздріть, якщо колись Богові буде угодно, щоб я піднісся у своїй справі ще більше, ніж ви. Не дратуйтеся ні через мої безумства, ні через мої слабкості, ні навіть через те, що я чиню (якщо вам іноді так здаватиметься) не з волі Божої. Любіть мене так, щоб не думати про мене лихого, щоб відкинути всяку заздрість і злі наміри. Любіть мене любов'ю, яка все зносить, яка ніколи не шукає ні моїх вад, ні слабкостей, яка всьому вірить, завжди готова думати найкраще, найсправедливіше тлумачити всі мої слова і вчинки, яка на все сподівається: що згадані негаразди ніколи не стануться, або не таких обставин, про які йдеться, або, принаймні, будуть спричинені з добрим наміром, або в раптовий момент спокуси. І сподівайтесь до кінця, що все, що не так, з Божої ласки буде виправлено, а те, чого бракує, буде доповнене багатством Його милосердя в Христі Ісусі.

А по-друге, згадуйте мене перед Богом у всіх ваших молитвах, просіть за мене, щоб він швидко виправив те, що бачить неправильним, і доповнив те, чого в мені бракує. Коли наблизитеся до престолу благодаті, просіть в Того, Хто там буде, щоб Він зробив моє серце більш подібним до вашого, більш праведним як до Бога, так і до людей; щоб я був більше переконаний у духовному і сильніше бачив любов Божу в Христі Ісусі; щоб я непохитно

поступав вірою, а не розумом; щоб я сильніше осягнув вічне життя. Моліться, щоб любов Бога і всього людства була ще більше вилита в моє серце; щоб я був старанним і активним у виконанні волі мого Небесного Отця, більш ревним у добрих справах і утримувався від усіх проявів зла.

По-третє, спонукайте мене до любові і до добрих діл. Моліться, як матимете нагоду, промовляючи про мене з любов'ю, за все, що вважаєте потрібним для здоров'я моєї душі. Поквапте мене в ділі, яке Бог доручив мені, і наставляйте мене, як краще його виконувати. Так «як праведний вразить мене, то це милість», тому якщо вам здається, що я чиню радше власну волю, ніж волю Того, хто послав мене — кажіть і не умовчуйте того, що, на вашу думку, може сприяти або виправленню моїх недоліків, або зміцненню моєї віри, або зміцненню мене в любові, або в усьому, що може зробити мене більш достойним перед Учителем.

І нарешті, любіть мене не тільки словом, але й ділом та правдою. Наскільки вам дозволяє ваша совість (залишаючись при своїх думках і своєму способі поклоніння Богові), приєднуйтеся до мене в справі Божій і підемо пліч-о-пліч. Певен, що цей крок вам до снаги. Говоріть з честю, де б ви не були, про діло Боже, через кого б воно не творилося, і доброзичливо про його посланців. І, якщо це у ваших силах, не тільки співчуйте їм, коли вони потрапляють у якусь скруту чи біду, але надавайте їм втішну і дієву допомогу, щоб вони могли прославляти Бога від вашого імені.

І наостанок слід звернути увагу на дві речі: перше – яку б любов, які б подвиги, яку б духовну чи тимчасову допомогу я не вимагав від тих, чиє серце таке ж праведне, як і моє серце, те саме я готовий, з ласки Божої, відповідно до власної міри, дати їм; друге – що я не вимагаю цього тільки від себе, але від усіх, чиє серце праведне до Бога і людей, щоб ми всі любили один одного, як возлюбив нас Христос.

Emanuelee Bean

lower cased shells²
scattered across
Ukraine's capital.
bruised broken skin
only braises Ukrainians' spirit
lighting ragged
russian vodka bottles
burned when
there is
only round tables
no position is turned
strength is found
through vantage
surviving a home invasion
creates new adages
to share
which is the receipt of
the living.
heroic to leave
courageous to stay
cowardice took trains
from moscow to Ukraine
bordered door
as war knocks
to answer
is with molotov cocktails
to answer
is with dismantling street signs
to answer
is to court your home's advantage
to take it here
when it was brought
from there
if resistance finds comfort
reject its advances.
the language of collision
is comedic but not comical

it's Kyiv slapstick, rocks, and slingshot
starving out goliath tanks
the gigantic are hearts wrapped in
blue and yellow
and
the tongue of strength says
"I'm not hiding."
so that their people can.

ПЕРЕКЛАЛА МИРОСЛАВА ВИШНЕВСЬКА

Емануель Бін

гільзи снарядів
розкидані по всій
столиці України.
розбита шкіра у синцях
лише загартує дух всіх українців
обшарпане освітлення
пляшки російської горілки
згоряють коли
є лише круглі столи
жодна позиція не здалась
силу знаходять
і перевагу
переживши вторгнення в рідну домівку
створюючи нові приказки
якими діляться
які є набуттям
живих.
героїчно піти
відважно залишитися
боягузи їхали потягами
з москви до України
двері на кордоні
як тільки війна постукала
щоб відповісти
коктейлями молотова

відповісти
знищенням вуличних знаків
відповісти
добиваючись блага для своєї рідної домівки
забрати її сюди
коли її привезли
звідти
якщо опір знаходить комфорт
відкинь його аванси
мова конфлікту
комедійна, але не комічна
вибухи, каміння та рогатки Києва
виснажені голодом танки-голіафи
велетенські ці серця, загорнути в
синє й жовте
і мова сили промовляє
«Я не ховаюсь».
щоб інші люди змогли.

Emily Dickinson

«HOPE» IS THE THING WITH FEATHERS

«Hope» is the thing with feathers –
That perches in the soul –
And sings the tune without the words –
And never stops – at all –

And sweetest in the Gale is heard –
And sore must be the storm –
That could abash the little Bird
That kept so many warm –

I've heard it in the chillest land –
And on the strangest Sea –
Yet – never – in Extremity,
It asked a crumb of me.

ПЕРЕКЛАЛА НЕЛЯ ГУРИК

Емілі Дікінсон

НАДІЯ – ЦЕ ДИВНА ПТАХА

Надія – це дивна птаха,
Що в нашій душі поселяється,
Співає безмовну пісню,
Й ніколи не зупиняється.

Її найсолодше у штормі чути,
Хоч боляче від буревію,
Який пташечку може знесилити,
Що теплом багатьох зігріла.

Де дуже холодно чув я її,
Де моря незнані і дивні,
Але – ніколи – навіть у відчаї,
Вона не просила ні крихти.

Lucy Maud Montgomery

MISTRESS PAT³

Christmas was drawing nearer and there was so much to be done. Pat and Cuddles worked like beavers and Judy flew about, or tried to, in three directions at once. A big box of goodies had to be packed and sent to Hilary...poor Hilary who must spend his Christmas in a dreary Toronto boarding house. Mince meat and Christmas cake must be concocted. Judy had to go for fittings of the new dress and nearly died of them. The silver and brasses had to be cleaned: everything must be made spick and span.

"The things in this house *are* nice," said Cuddles, as she rubbed at the spoons. "I wonder why. They're not really so handsome but they're *nice*."

"They're loved, that's why," said Pat softly. "They've been loved and cared for for years. I love everything in this house *terribly*, Cuddles."

"I believe you love them too much, Pat. I love them, too, but you seem to worship them."

"I can't help it. Silver Bush means everything to me and it seems to mean more every year of my life. I do want this Christmas to go off well...everything just right...all the folks enjoying themselves. Judy, do you think six mince pies will be enough? It would be disgraceful if we didn't have enough of everything."

"Loads and lashings," assured Judy. "Mrs. Tom Robinson do be thinking we're tarrible extravagant. 'A fat kitchen makes a lean will,' she did be sighing to me the other day whin she was in, borrying the quilt clamps off av me. 'Oh, oh,' sez I, 'we're not like the Birtwhistles at the bridge,' sez I. 'After they do be having a bit av company,' sez I, 'not a dab av butter will be et in that house till all the extry bills are made up,' sez I. She tuk it wid her chin up but she was faling it all right. Ould Mrs. Birtwhistle was her mother's cousin. Oh, oh, I'm knowing too much about all the folks in these parts for inny av thim to be giving me digs in me own kitchen. A lean will indade! Plaze the Good Man Above it'll be a long time afore there's inny nade to talk av wills at Silver Bush." "But Aunt Edith says we do live too high at Silver Bush," said Cuddles. "She says we really ought to be more frugal."

"Frugal! I hate that word," said Pat. "It sounds so...so porridgy. I do hope Joe will get home in time. We must give a party for him if he does, some night between Christmas and New Year's. I love to give parties. It's so nice to see people coming to Silver Bush in pretty dresses, all smiling and happy. I hope everybody will have a good appetite Christmas Day. I love to feed hungry people."

"Oh, oh, and what are women for if it's not to fade the world?" said Judy complacently. "Sure and it do be giving me pleasure just to see a cat lapping his milk. It's glad I am you girls do be having the rale Silver Bush notions av hospitality. I'm minding the fuss yer Aunt Jessie did be making once bekase company came unixpicted like and she had nothing to give thim to ate. Niver was Silver Bush in inny such predicament I'm telling ye."

"There ain't so much fun here as at the Jebbs' though," said Tillytuck, who was sandpapering an axe-handle in his corner and thought Judy needed taking down a bit. "They were always quarrelling there. Two would start and then all the rest would join in. It was interesting. You folks here never quarrel. I never saw such a harmonious family."

"I should think we wouldn't quarrel," said Pat indignantly. "It would be terrible to have quarrels at Silver Bush. I hope we never, never will have."

"You'll be a fortunate family then," said Tillytuck. "There ain't many families but have a ruction once in a while."

"I think I would *die* if any of us quarrelled," said Pat. "We leave that to people like the Binnies."

Hope died hard in the matter of Joe but the days passed without any word of him or his ship. It was over three years since Joe had been home and Pat always knew, when she surprised a certain look in mother's eyes, that she was longing for her sailor boy. It would shadow mother's Christmas a bit if Joe didn't get home in time for it.

Pat had hoped for a fine Christmas day, clear and crisp, with a crackle of frost and unspoiled fields of snow and caps of lovely white fur on the posts down the lane: but she felt dubious as she took her last look from the kitchen door late on Christmas Eve.

ПЕРЕКЛАЛА НЕЛЯ ГУРИК

Люсі Мод Монтгомері

МІС ПЕТ

Наближалось Різдво, і треба було стільки всього зробити. Пет і Кадрз працювали, як бджілки, а Джуді намагалася впоратися одразу з трьома завданнями. Треба було спакувати велику коробку смаколиків і відправити Гіларі... бідолашному Гіларі, який змушений провести своє Різдво в похмурому пансіоні Торонто. Треба приготувати фарш і різдвяний пиріг. Також Джуді мала сходити на примірку нових суконь, що було ще тим випробуванням. Потрібно було почистити срібло й латунь: скрізь мали бути чистота й порядок.

- У цьому домі хороші речі, - сказала Кадрз, натираючи ложки.

- Цікаво, чому. Вони, насправді, не такі вже й гарні, але хороші.

- Тому що їх люблять, - тихо сказала Пет. - Їх любили і про них піклувалися роками. Мені страшенно подобаються всі речі в цьому домі, Кадрз.

- Я думаю, що ти їх занадто любиш, Пет. Я теж люблю, але ти, здається, їх просто обожнюєш.

- Я нічого не можу з цим вдіяти. Срібний Гай означає для мене все, і здається, що з кожним роком набуває ще більшого значення. Я так хочу, щоб це Різдво пройшло добре...все було так, як

треба... всі отримали задоволення. Джуді, як думаєш, достатньо шести фаршированих пирогів? Ганьба, якщо чогось не вистачить.

- Всього повно, - запевнила Джуді. - Місіс Том Робінсон думає, що ми забагато витрачаємо. «Багата кухня – бідний заповіт,» - зітхала вона, зайшовши якимось позичити у мене затискачі для ковдри. «Ох-ох - кажу я, - ми не такі, як Бердвістли, що там біля моста» - кажу я. «Вони там собі вечірки проводять, - кажу я, - а у цьому домі ніхто не з'їсть і крапельки масла, доки рахунки не сплачено». Вона задерла носа, слухаючи мене, але я все напругу висказала. Стара місіс Бердвістл була двоюрідною сестрою її матері. Ох-ох, я знаю все про всіх у цих краях і не дозволю нікому встромляти носа на моїй кухні. «Бідний заповіт!» Слава Богу, у Срібному Гаю ще нескоро треба буде про заповіти говорити.

- Але тітка Едіт каже, що ми витрачаємо надто багато в Срібному Гаю, - сказала Кадлз. - Вона каже, що нам справді треба бути ощадливішими.

- Я ненавиджу слово «ощадливий!» - сказала Пет. Це звучить так... так нудно. Я сподіваюся, що Джо вчасно повернеться додому. Якщо він приїде, ми повинні відсвяткувати його приїзд в цей різдвяно-новорічний період. Я люблю влаштовувати вечірки. Так приємно бачити людей, які з'їжджаються до Срібного Гаю в красивих сукнях, усі усміхнені та щасливі. Я сподіваюся, що у всіх на Різдво буде хороший апетит. Я так люблю пригощати голодних людей.

- Ох-ох, а для чого ж тут жінки, якщо не для того, щоб затьмарити цей світ? - самовдоволено сказала Джуді. - Звичайно, і мені приносить велике задоволення дивитися, як кіт п'є молоко. Я рада, що ви, дівчата, маєте справжнє поняття про гостинність Срібного Гаю. Мені пригадується той галас, який здійняла тітка Джессі, коли прийшли гості, а їй не було що дати їм поїсти. Кажу вам, Срібний Гай ніколи не був у скрутному становищі.

- Але тут не так весело, як у Джеббсів, — сказав Тіллітак, який чистив наждачним папером рукоятку сокири у себе в кутку, й подумав, що Джуді потрібно трохи вгамувати. - Вони там завжди сварилися. Двоє починали, а потім приєднувалися всі інші. Це було цікаво. Ви тут ніколи не сваритеся. Я ще не бачив такої дружньої сім'ї.

- Думаю, ми і не змогли б посваритися, - обурилася Пет. - Жахливо навіть подумати про сварки в Срібному Гаю. Я сподіваюся, що у нас їх ніколи, ніколи не буде.

- Тоді ви будете щасливою родиною, - сказав Тіллітак. - Тут не так багато сімей, але час від часу у них відбуваються суперечки.

- Я б померла, якби хтось із нас посварився, - сказала Пет. - Ми залишимо це таким людям, як Бінні.

Надія щодо Джо майже згасла, а дні минали без жодної звістки про нього чи його корабель. Минуло уже понад три роки, відколи він не був удома, і Пет завжди знала, коли помічала особливий погляд в материних очах, що та тужить за своїм хлопчиком-моряком. Якщо Джо вчасно не повернеться додому, це затьмарить мамине Різдво.

Пет сподівалася на гарний різдвяний день, погожий і ясний, з потріскуванням морозу, незайманими сніговими полями та чудовими пушистими білими шапочками на стовпцях уздовж доріжки; але вона засумнівалася у цьому, коли востаннє пізно на Святвечір виглянула з кухонних дверей.

Mark Poynting & Maddie Molloy

WHAT IS EARTH DAY, WHEN IS IT AND WHAT HAS IT ACHIEVED?⁴

Every year, millions of people across the globe gather on Earth Day to celebrate the environmental movement. The event began in 1970 in the United States, and is now marked around the world.

What is Earth Day and when is it?

Earth Day is a global event which aims to highlight the importance of protecting the environment. It takes place every year on 22 April. It was set up in 1970 by Gaylord Nelson, a US senator and environmentalist, and Denis Hayes, a graduate student at Harvard University. Both had growing concerns about environmental damage in the US, such as that caused by a large oil spill in 1969 in Santa Barbara, California. They came up with Earth Day as a way to engage the public and push green issues to the national agenda. The first Earth Day saw 20 million people across the US take to the streets. It became a global event in 1990, and now involves over one billion people of all ages in nearly 200 countries, according to organisers "Celebrating

Earth Day is often the first environmental action for a lot of people," says Earthday.org president, Kathleen Rogers.

What is happening for Earth Day 2024?

The 2024 theme, "Planet vs. Plastics", aims to raise awareness of the harms of plastic pollution for human and planetary health. Previous events have covered a range of environmental issues, from climate change and clean energy to protecting species and the benefits of tree planting. This year's focus comes ahead of an historic UN treaty on plastics, which is expected to be agreed by the end of 2024. More than 50 countries, including the UK, have called for an end to plastic pollution by 2040. But the organisers of Earth Day want to go further, and are calling for a 60% reduction in the production of all plastics by 2040. Organisers have suggested that people could volunteering for a clean-up event or learn more about the damage done by plastic pollution.

What has Earth Day achieved?

Within a few years of the first Earth Day in 1970, the US Environmental Protection Agency had been set up, and several environmental laws - such as the Clean Air Act - had been established or significantly strengthened. More recent events have included planting hundreds of millions of trees, supporting farmers with sustainable agriculture practices, and starting climate literacy projects around the world. Some observers also cite the importance of Earth Day in pushing environmental issues back up national and international agendas. "With a host of issues driving our environmental challenges down society's priority list, events like Earth Day remind us of the long-term cost of short-termism," says Yvo de Boer, former UN climate chief. In 2016, Earth Day was symbolically chosen for the official signing of the landmark Paris climate accord, which had been agreed in late 2015. It was the first time that countries of the world had collectively agreed targets to try to limit global warming.

What do critics say about Earth Day?

Some critics warn that these achievements give a false sense of progress. Many environmental indicators - from global temperatures to species extinctions - are changing rapidly due to human activities. Efforts to date have fallen far short of halting or reversing these trends. Some individuals and companies have also been accused of using Earth Day as an opportunity to misleadingly promote their environmental credentials, without making the real changes that are needed. This is known as "greenwashing". For example, campaigner

Greta Thunberg tweeted in 2022 that Earth Day "has turned into an opportunity for people in power to post their 'love' for the planet, while at the same time destroying it at maximum speed". "We all know greenwashing is happening and it is infuriating," Earth Day organiser Ms Rogers told BBC News. "It's not an issue we've caused, but we know Earth Day is used cynically by some businesses to [mis]use the ethos of sustainability for their own gain." "Governments need to take robust action and crack down on any business or industry lying to consumers."

ПЕРЕКЛАЛА НЕЛЯ ГУРИК

Марк Пойнтінг та Медді Моллой

ЩО ТАКЕ ДЕНЬ ЗЕМЛІ, КОЛИ ВІН ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ І ЧОГО ВДАЛОСЯ ДОСЯГТИ?

Щороку мільйони людей по всьому світу об'єднуються на День Землі, щоб підтримати екологічний рух. Вперше цей день відзначили в 1970 році в Сполучених Штатах, а зараз його святкують в усьому світі.

Що таке День Землі, коли він відзначається?

День Землі – це подія світового масштабу, метою якої є наголосити на важливості захисту навколишнього середовища. Відзначається щороку 22 квітня. Святкування цього дня у 1970 році започаткували Гейлорд Нельсон, американський сенатор і еколог, та Денніс Гайес, студент Гарвардського університету. Обидва активісти все більше непокоїлися з приводу екологічних збитків, завданих США, зокрема внаслідок великого розливу нафти в 1969 році в Санта-Барбарі (Каліфорнія). Тож їм спало на думку провести День Землі, що було способом залучити громадськість і винести «зелені» питання на національний порядок денний. На першу акцію на вулиці США вийшли 20 мільйонів людей. За словами організаторів, у 1990 році це стало всесвітньою подією, в якій зараз беруть участь понад мільярд людей різного віку в майже 200 країнах. «Для багатьох святкування Дня Землі є першою екологічною акцією», – каже президент організації Earthday.org Кетлін Роджерс.

Що відбувається на День Землі 2024?

Тема 2024 року – «Планета проти пластику» – має на меті підвищити обізнаність населення про шкоду пластикового забруднення для здоров'я людини і планети. Попередні акції вже висвітлили низку екологічних питань, від зміни клімату та чистої енергії до захисту біологічних видів і переваг озеленення. Цьогорічна тема передує історичній угоді ООН про забруднення пластиком, яку, як очікується, укладуть до кінця 2024 року. Понад 50 країн, у тому числі Великобританія, закликали припинити забруднення пластиком до 2040 року. Але організатори Дня Землі хочуть піти далі й закликають до скорочення виробництва всіх видів пластику на 60% до 2040 року. Вони запропонували людям взяти участь в акції з прибирання або дізнатися більше про шкоду, завдану забрудненням пластиком.

Чого вдалося досягти завдяки проведенню Дня Землі?

Протягом кількох років після відзначення першого Дня Землі в 1970 році було створено Агенцію з охорони довкілля США, а також прийнято або значно посилено кілька екологічних законів, таких як закон «Про чистоту повітря». Останні акції включали висадження сотень мільйонів дерев, підтримку фермерів у впровадженні сталих методів ведення сільського господарства та започаткування проектів з підвищення кліматичної грамотності по всьому світу. Також деякі аналітики наголошують на важливості Дня Землі у просуванні екологічних питань на національний та міжнародний порядки денні. «Зважаючи на низку проблем, які відсувають наші екологічні проблеми на другий план у суспільному списку пріоритетів, такі події, як День Землі, нагадують нам про довгострокову ціну короткостроковості», – каже Іво де Бур, колишній голова ООН з питань клімату. У 2016 році День Землі був символічно обраний для офіційного підписання знакової Паризької кліматичної угоди, що її було укладено наприкінці 2015 року. Це був перший раз, коли країни світу колективно погодили спільні цілі для спроби зупинити глобальне потепління.

Що кажуть критики про День Землі?

Деякі критики попереджають, що ці досягнення викликають хибне відчуття прогресу. Багато екологічних показників – від глобальних температур до вимирання видів – швидко змінюються через діяльність людини. Зусилля, зроблені на сьогоднішній день, виявилися недостатніми, щоб зупинити або змінити ці тенденції.

Деякі публічні особи та компанії було звинувачено у використанні Дня Землі як можливості для оманливої демонстрації своїх екологічних показників, а справжніх і необхідних змін так і не відбулося. Це явище відомо під назвою «зелений камуфляж». Наприклад, активістка Грета Тунберг у 2022 році написала у Твіттері, що День Землі «перетворився на можливість для людей при владі висловлювати свою «любов» до планети, водночас знищуючи її на максимальній швидкості». «Ми всі знаємо, що відбувається «зелений камуфляж», і це викликає обурення», - сказала в інтерв'ю для BBC News пані Роджерс, організаторка Дня Землі. «Ми не створювали цю проблему, але ми знаємо, що деякі компанії цинічно використовують День Землі і зловживають концепцією сталого розвитку для власної вигоди». «Уряди повинні вжити рішучих заходів і покарати кожне підприємство чи навіть галузь, які обманюють споживачів».

Sean Banville

COLD WEATHER EXERCISE BURNS MORE CALORIES⁵

Everybody knows that exercise is essential to keep us healthy. It lowers the risk of heart disease, and helps us to maintain a healthy weight. It also reduces stress and makes us happier. Doctors say that exercising in cold weather is even better for us. Going for a jog or even a swim when it's chilly or freezing outside has extra benefits for our physical and mental health.

The reason for this is that the cold gives our heart a more energetic workout. Dr Angela Pepdjonovic, from the Hospital for Special Surgery in New York, explained why. She said: «Your heart has to work a little bit harder to pump blood around your body...in the cold. This can help to boost your endurance over time.» Dr Pepdjonovic said cold-weather workouts can help the body burn calories at a faster rate. She said: «As your body is required to work harder to maintain its core temperature, you actually increase your calorie burn by exercising in the cold.»

Physical activity in cold temperatures can boost our metabolism, which helps us lose weight. In the cold, our metabolism slows down, so we can preserve fat and keep warm. Another benefit is that being in natural light helps to reduce our stress. This is especially so for people

who suffer from Seasonal Affective Disorder (S.A.D.). This is a type of depression caused by the shorter, darker days of winter. It is more common in people who live far from the equator.

ПЕРЕКЛАЛА КАРИНА ДУБЕНЮК

Шон Бенвіл

ВИКОНАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ У ХОЛОДНУ ПОРУ РОКУ СПРИЯЄ БІЛЬШОМУ СПАЛЕННЮ КАЛОРІЙ

Всім відомо, що фізичні вправи необхідні для підтримки здоров'я. Вони знижують ризик серцевих захворювань та допомагають нам підтримувати здорову вагу. Вправи також знижують рівень стресу і роблять нас щасливішими. Лікарі стверджують, що фізичні вправи в холодну погоду корисні для людей. Пробіжка або навіть плавання, коли на вулиці прохолодно або морозно, має додаткові переваги для нашого фізичного та психічного здоров'я.

Причиною цього є те, що холод змушує серце працювати більш енергійно. Доктор Анжела Пепджонович з лікарні спеціальної хірургії в Нью-Йорку пояснила чому: «Серцю доводиться працювати трохи сильніше, щоб перекачувати кров по тілу... на морозі. Це може допомогти підвищити з часом вашу витривалість». Доктор Пепджонович сказала, що тренування у холодну погоду може допомогти організму швидше спалювати калорії. Вона зауважила: «Оскільки вашому тілу потрібно більше працювати, щоб підтримувати температуру, то, займаючись фізичними вправами у холодну погоду займаючись фізичними вправами у холодну погоду, ви фактично збільшуєте спалення калорій».

Фізична активність при низьких температурах може прискорити метаболізм, що допомагає нам схуднути. На холоді метаболізм сповільнюється, щоб зберегти жир і дати зігрітися. Ще однією перевагою є те, що перебування на свіжому повітрі допомагає знизити рівень стресу. Особливо це стосується людей, які страждають на сезонний афективний розлад (САР). Це тип депресії, спричинений коротшими, темнішими днями зими. Частіше зустрічається у людей, які живуть далеко від екватора.

Wystan Hugh Auden

BLUES (For Hedli Anderson)

Ladies and gentlemen, sitting here,
Eating and drinking and warming a chair,
Feeling and thinking and drawing your breath,
Who's sitting next to you? It may be Death.

As a high-stepping blondie with eyes of blue
In the subway, on beaches, Death looks at you;
And married or single or young or old,
You'll become a sugar daddy and do as you're told.

Death is a G-man. You may think yourself smart,
But he'll send you to the hot-seat or plug you through the heart;
He may be a slow worker, but in the end
He'll get you for the crime of being born, my friend.

Death as a doctor has first-class degrees;
The world is on his panel; he charges no fees;
He listens to your chest, says — «You're breathing. That's bad.
But don't worry; we'll soon see to that, my lad.»

Death knocks at your door selling real estate,
The value of which will not depreciate;
It's easy; it's convenient, it's old world. You'll sing,
Whatever your income, on the dotted line.

Death as a teacher is simply grand;
The dumbest pupil can understand.
He has only one subject and that is the Tomb;
But no one ever yawns or asks to leave the room.

So whether you're standing broke in the rain,
Or playing poker or drinking champagne,
Death's looking for you, he's already on the way,
So look out for him tomorrow or perhaps today.

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА КІНДРАТЮК

Вістан Г'ю Оден

БЛЮЗ (Для Хедлі Андерсон)

Пані та панове, присутні тут,
Сидять у теплих кріслах, їдять і п'ють,
Кохають, думають і дихають іще,
Та хто це сидить поруч? Напевно, Смерть.

Білявкою з блакитними очима
В метро, на пляжі вас вона пастиме;
Одружений, самотній ти, юний чи старий,
Робитимеш усе, аби вгодити їй.

Смерть – то агент із ФБР. Тебе умить розкусить,
І, якщо струмом не уб'є, то кулю в серце пустить.
Вона не поспішає, бо знає, друже мій:
За те, що ти родився, ти вже належиш їй.

Смерть – першокласний, досвідчений лікар;
Своїм пацієнтам не зна' вона ліку;
Каже: «Ти дихаєш. Це дуже погано.
Та зараз я виправлю це досить вправно.»

Смерть – це ріелтор, що зна' своє діло,
Товар її завжди в ціні стабільний,
Це старий і легкий, як світ процес:
Підпишися отут, де пунктир, і – все.

Смерть – обдарований, мудрий учитель;
Навіть і дурня здатен навчити.
Предмет лиш один у неї – могила,
Й ще жодна людина його не лишила.

І не важливо, чи мокнеш ти під дощем,
Чи граєш у покер, чи просто шампанське п'єш;
Смерть уже тягне руки свої холодні,
Чекай її завтра, а, може, уже й сьогодні.

Wystan Hugh Auden

O TELL ME THE TRUTH ABOUT LOVE

Some say love's a little boy,
And some say it's a bird,
Some say it makes the world go around,
Some say that's absurd,
And when I asked the man next-door,
Who looked as if he knew,
His wife got very cross indeed,
And said it wouldn't do.

Does it look like a pair of pajamas,
Or the ham in a temperance hotel?
Does its odour remind one of llamas,
Or has it a comforting smell?
Is it prickly to touch as a hedge is,
Or soft as eiderdown fluff?
Is it sharp or quite smooth at the edges?
O tell me the truth about love.

Our history books refer to it
In cryptic little notes,
It's quite a common topic on
The Transatlantic boats;
I've found the subject mentioned in
Accounts of suicides,
And even seen it scribbled on
The backs of railway guides.

Does it howl like a hungry Alsatian,
Or boom like a military band?
Could one give a first-rate imitation
On a saw or a Steinway Grand?
Is its singing at parties a riot?
Does it only like Classical stuff?
Will it stop when one wants to be quiet?
O tell me the truth about love.

I looked inside the summer-house;
It wasn't over there;

I tried the Thames at Maidenhead,
And Brighton's bracing air.
I don't know what the blackbird sang,
Or what the tulip said;
But it wasn't in the chicken-run,
Or underneath the bed.

Can it pull extraordinary faces?
Is it usually sick on a swing?
Does it spend all its time at the races,
Or fiddling with pieces of string?
Has it views of its own about money?
Does it think Patriotism enough?
Are its stories vulgar but funny?
O tell me the truth about love.

When it comes, will it come without warning
Just as I'm picking my nose?
Will it knock on my door in the morning,
Or tread in the bus on my toes?
Will it come like a change in the weather?
Will its greeting be courteous or rough?
Will it alter my life altogether?
O tell me the truth about love.

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА КІНДРАТЮК

Вістан Г'ю Оден

СКАЖІТЬ ЖЕ, ЩО ТАКЕ КОХАННЯ

Кажуть, що кохання – це дитя,
Дехто каже, що кохання – пташка,
Ще хтось, що кохання – це життя,
Є й такі, хто кажуть, що це – казка,
Запитать сусіда я хотів –
Певен, що він точно має знати,
Та його дружину як уздрів –
Враз забувся, що й хотів спитати.

Може, це – піжам гарненьких пара,
Чи смачна і соковита шинка?
Чи смердюче, немов дика лама,
Чи пахуче, наче райська квітка?
Чи колюче, мов куці шипшини,
Чи, мов пух, легеньке і м'яке?
Гостре, чи гладке, мов намистина?
О, скажіть же, що воно таке.

В підручниках з історії знайшов я
Про нього лише кілька скупих слів,
Злітали вони з уст отих героїв,
Що бачать світ лише з своїх човнів;
Я бачив, як через кохання
Рахунки зводили з життям,
І навіть стисле віршування
Про нього в потягу стрічав.

То, що ж це – голос зголоднілий
Чи шум військового параду?
Чи, може пародист умілий
На пилці грає серенаду?
Чи хіт це солодкоголосий?
Чи танго – пристрасне, п'янке?
Чи стихне, коли хтось попросить?
Скажіть же що воно таке.

В альтанці я його шукав –
Знайшов там тільки пил;
Повітря брайтонське вдихав,
Із Темзи воду пив.
Не знаю, що там дрізд співав
І що казав тюльпан;
Я й в курнику його шукав,
Й під ліжко зазірав.

А, може, це – кривляння зле?
Нудота від гойдання?
Чи гра «Хто перший дожене»?
Чи інший вид змагання?
Чи любить гроші рахувати?
Патріотичне чи яке?

Слова вульгарні промовляти?
Скажіть же, що воно таке.

Чи несподівано ввірветься,
Коли найменше я чекаю?
Чи все ж постукає у дверці,
Штовхне навмисне у трамваї?
Чи, наче грім, із неба гряне?
Привітне буде чи шорстке?
Чи з ним життя щасливим стане?
Скажіть же, що воно таке.

Langston Hughes

DREAMS

Hold fast to dreams
For if dreams die
Life is a broken-winged bird
That cannot fly.

Hold fast to dreams
For when dreams go
Life is a barren field
Frozen with snow.

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРАЧ

Ленгстон Х'юз

МРІЇ

Не відмовляйся від мрій,
Бо коли мрія згине,
Життя, мов зранений птах,
Що ввись не злине.

Не відмовляйся від мрій,
Бо якщо мрія щезне,
Життя, мов поле сумне,
Що в стужу мерзне.

Sara Teasdale

THERE WILL COME SOFT RAINS

There will come soft rains and the smell of the ground,
And swallows circling with their shimmering sound;
And frogs in the pool singing at night,
And wild plum trees in tremulous white;
Robins will wear their feathery fire,
Whistling their whims on a low fence-wire;
And not one will know of the war, not one
Will care at last when it is done.
Not one would mind, neither bird nor tree,
If mankind perished utterly;
And Spring herself when she woke at dawn
Would scarcely know that we were gone.

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРАЧ

Сара Тіздейл

БУДЕ ЛАГІДНИЙ ДОЩ

Буде лагідний дощ, квіти з'являться ранні,
Здіймуть ластівки щebet в стрімкому кружлянні,
Й жаби кумкати будуть всю ніч у ставу,
Й дика слива вдягне білу сукню нову;
Свист малинівки зронять з дротів загорожі,
Де сидітимуть, пір'ям на полум'я схожі;
Й не згадає ніхто з них минулу війну,
Й не відчує з-за неї й найменшу вину.
Й не помислить ніхто з них, ні древо, ні птах,
Що вже людство усе перетворене в прах;
Й, на світанку збудившись, навіть весна сама
Теж навряд чи помітить, що нас вже нема.

Sara Teasdale

SPRING IN WAR-TIME

I feel the spring far off, far off,
The faint, far scent of bud and leaf—
Oh, how can spring take heart to come
To a world in grief,
Deep grief?

The sun turns north, the days grow long,
Later the evening star grows bright—
How can the daylight linger on
For men to fight,
Still fight?

The grass is waking in the ground,
Soon it will rise and blow in waves—
How can it have the heart to sway
Over the graves,
New graves?

Under the boughs where lovers walked
The apple-blooms will shed their breath—
But what of all the lovers now
Parted by Death,
Grey Death?

ПЕРЕКЛАВ ВІКТОР МАРЧ

Sara Tizdejl

ВЕСНА В ПОРУ ВІЙНИ

Я відчуваю, хай і здалеку, весну:
Бруньок і листя аромат слабкий надворі.
О, як же наважилась вона прийти

В цей світ у горі,
В глибокім горі?

Сонце яскравіше і триваліше дні;
Зорі вечірні відраду дарують.
Як довжити може вона сяйво дня
Для тих, що воюють,
Все ще воюють?

З землі проклюнулася трава,
Вона укриє згір'я і схили.
І що ж то за поштовх, що мусить вона
Вкривати могили,
Свіжі могили?

Для закоханих, що під вітами йшли,
Лиш опалий квіт'яблуні – дань милосердю.
Та й де уже ті коханці тепер,
Розлучені Смертю,
Безжальною Смертю?

Jorge Luis Borges

THE ART OF POETRY⁶

To gaze at a river made of time and water
and remember Time is another river.
To know we stray like a river
and our faces vanish like water.

To feel that waking is another dream
that dreams of not dreaming and that the death
we fear in our bones is the death
that every night we call a dream.

To see in every day and year a symbol
of all the days of man and his years,

and convert the outrage of the years
into a music, a sound, and a symbol.

To see in death a dream, in the sunset
a golden sadness--such is poetry,
humble and immortal, poetry,
returning, like dawn and the sunset.

Sometimes at evening there's a face
that sees us from the deeps of a mirror.
Art must be that sort of mirror,
disclosing to each of us his face.

They say Ulysses, wearied of wonders,
wept with love on seeing Ithaca,
humble and green. Art is that Ithaca,
a green eternity, not wonders.

Art is endless like a river flowing,
passing, yet remaining, a mirror to the same
inconstant Heraclitus, who is the same
and yet another, like the river flowing.

ПЕРЕКЛАЛА ТЕТЯНА МАРЧУК

Хорхе-Луїс Борхес

МИСТЕЦТВО ПОЕЗІЇ

Дивитись на ріку з часу і води,
Пам'ятати, що Час — це ще одна ріка.
Знати, що ми блукаємо, як ріка,
А лиця наші щезають, як води.

Відчувати, що прокинутись — це ще одна мрія,
Що не мріє про мрії і що смерть,
Якої до смерті ж і боїмось, — це смерть,
Яку щоночі звем ми мрія.

Віднаходити в кожному дні і році символ
Усіх пережитих днів і років,
І з образ наших пройдених років
Створювати музику, звук і символ.

Бачити в смерті блаженство, а вечірня зоря —
Це смуток золотий, як поезія,
Скромна й безсмертна, поезія,
Що повертається, як світанок і вечірня зоря.

Іноді ввечері з'являється лице,
Що бачить нас з глибин дзеркал.
Мистецтво має бути одним з дзеркал,
Що розкриває кожному своє лице.

Кажуть, Улісс, стомлений дивами,
Зронив сльозу, побачивши, що перед ним любя Ітака,
Беззахисна, плодюча. Мистецтво — це Ітака,
Плоди буття, не стомлені дивами.

Мистецтво — вічне, як ріки течія,
Плине й усе ж не зникає, як відображення завжди
Мінливого Геракліта, який завжди
Усе ж таки змінюється, як ріки течія.

George Orwell

SHOOTING AN ELEPHANT
EXCERPT

IN MOULMEIN, IN LOWER BURMA, I was hated by large numbers of people – the only time in my life that I have been important enough for this to happen to me. I was sub-divisional police officer of the town, and in an aimless, petty kind of way anti-European feeling was very bitter. No one had the guts to raise a riot, but if a European woman went through the bazaars alone somebody would probably spit betel juice over her dress. As a police officer I was an obvious

target and was baited whenever it seemed safe to do so. When a nimble Burman tripped me up on the football field and the referee (another Burman) looked the other way, the crowd yelled with hideous laughter. This happened more than once. In the end the sneering yellow faces of young men that met me everywhere, the insults hooted after me when I was at a safe distance, got badly on my nerves. The young Buddhist priests were the worst of all. There were several thousands of them in the town and none of them seemed to have anything to do except stand on street corners and jeer at Europeans.

All this was perplexing and upsetting. For at that time I had already made up my mind that imperialism was an evil thing and the sooner I chucked up my job and got out of it the better. Theoretically – and secretly, of course – I was all for the Burmese and all against their oppressors, the British. As for the job I was doing, I hated it more bitterly than I can perhaps make clear. In a job like that you see the dirty work of Empire at close quarters. The wretched prisoners huddling in the stinking cages of the lock-ups, the grey, cowed faces of the long-term convicts, the scarred buttocks of the men who had been Bugged with bamboos – all these oppressed me with an intolerable sense of guilt. But I could get nothing into perspective. I was young and ill-educated and I had had to think out my problems in the utter silence that is imposed on every Englishman in the East. I did not even know that the British Empire is dying, still less did I know that it is a great deal better than the younger empires that are going to supplant it. All I knew was that I was stuck between my hatred of the empire I served and my rage against the evil spirited little beasts who tried to make my job impossible. With one part of my mind I thought of the British Raj as an unbreakable tyranny, as something clamped down, in saecula saeculorum, upon the will of prostrate peoples; with another part I thought that the greatest joy in the world would be to drive a bayonet into a Buddhist priest's guts. Feelings like these are the normal byproducts of imperialism; ask any Anglo-Indian official, if you can catch him off duty.

One day something happened which in a roundabout way was enlightening. It was a tiny incident in itself, but it gave me a better glimpse than I had had before of the real nature of imperialism – the real motives for which despotic governments act. Early one morning

the sub-inspector at a police station the other end of the town rang me up on the phone and said that an elephant was ravaging the bazaar. Would I please come and do something about it? I did not know what I could do, but I wanted to see what was happening and I got on to a pony and started out. I took my rifle, an old .44 Winchester and much too small to kill an elephant, but I thought the noise might be useful in terrorem. Various Burmans stopped me on the way and told me about the elephant's doings. It was not, of course, a wild elephant, but a tame one which had gone "must." It had been chained up, as tame elephants always are when their attack of "must" is due, but on the previous night it had broken its chain and escaped. Its mahout, the only person who could manage it when it was in that state, had set out in pursuit, but had taken the wrong direction and was now twelve hours' journey away, and in the morning the elephant had suddenly reappeared in the town. The Burmese population had no weapons and were quite helpless against it. It had already destroyed somebody's bamboo hut, killed a cow and raided some fruit-stalls and devoured the stock; also it had met the municipal rubbish van and, when the driver jumped out and took to his heels, had turned the van over and inflicted violences upon it.

ПЕРЕКЛАВ РОМАН МІРОШНИЧЕНКО

Джордж Орвелл

УБИВСТВО СЛОНА

УРИВОК

У Мулмейні, Нижня Бірма, мене почали ненавидіти багато людей – відтоді я вже ніколи в своєму житті не мав важливого значення для оточуючих. Я був дільничним поліцейським, у містечку де дуже сильно проявлялися антиєвропейські настрої, хоча і були якимись безглуздими і незначними. Ні в кого не вистачало сміливості підняти бунт, але якби європейська жінка ходила по базару сама, напевно, хтось плюнув би їй на сукню соком бетелю. Як поліцейський, я був явною мішенню для насмішок, і мене принижували щоразу, коли це було безпечним. Коли спритний бірманець на футбольному полі поставив мені підніжку, а суддя

(інший бірманець) подивився в інший бік, натовп захлинувся огидним реготом. Таке траплялося не раз. Врешті-решт насмішкуваті жовті обличчя юнаків, які зустрічалися мені на кожному кроці, образливі вигуки мені у спину, коли я знаходився на безпечній відстані, почали сильно мене дратувати. Найгіршими з усіх були молоді буддистські священики. У місті їх було кілька тисяч, і жоден з них, схоже, не робив нічого, окрім як стояв на розі вулиці і насміхався з європейців.

Все це спантеличувало і засмучувало мене. Бо на той час я вже вирішив, що імперіалізм – це зло, і чим швидше я звільнюся з роботи і покину це місце, тим краще. Теоретично – і звісно, таємно – я був на боці бірманців і проти їхніх гнобителів, британців. Що стосується моєї роботи, то я ненавидів її навіть більше, ніж можу передати словами. На такій роботі зблизька бачиш брудні справи імперії. Нещасні в'язні, що туляться в смердючих тюремних клітках, похмурі, виснажені обличчя засуджених на довгі терміни, покриті шрамами сідниці чоловіків після побиття бамбуком – все це давило на мене почуттям нестерпної провини. Але я нічого не міг вдіяти в цій ситуації. Я був молодий, малоосвічений, мені доводилося обдумувати свої проблеми в повній самотності, яка була властива кожному англійцю на Сході. Я навіть не здогадувався, що Британська імперія помирає, а тим більше не розумів, що вона набагато краща за молоді імперії, які прийдуть їй на зміну. Все, що я усвідомлював, – це те, що я застряг між ненавистю до імперії, якій служив, і злістю на злобних маленьких звірят, які намагалися перешкоджати моїй роботі. З одного боку, я думав що Британський Радж – це непорушна тиранія, щось таке, що пригнічує, *in saecula saeculorum*¹, волю підкорених народів; з іншого боку, я думав, що найбільшою радістю у світі було б встромити багнет у живіт буддійському священикові. Такі думки є нормальним побічним ефектом імперіалізму; запитайте будь-якого англо-індійського чиновника, якщо ви зможете застати його зненацька у вільний від роботи час.

І ось одного разу сталося те, що несподівано прояснило багато чого. Сам по собі це був незначний інцидент, але він дав мені можливість краще, ніж раніше, зрозуміти справжню природу

¹ *In saecula saeculorum* - навіки віків

імперіалізму – справжні мотиви, з яких діють деспотичні уряди. Одного ранку мені зателефонував інспектор поліції з іншого кінця міста і повідомив, що слон трощить все на базарі. Чи не міг би я будь ласка приїхати і щось з цим зробити? Я навіть не знав, що я можу зробити, але мені хотілося подивитися, що там відбувається, тож я сів на поні і поїхав. Я взяв свою гвинтівку, старий вінчестер 44-го калібру, явно замалий, щоб вбити слона, але я подумав, що шум не буде зайвим *in terrorem*². Дорогою мене зупиняли бірманці і розповідали, що наробив слон. Це звичайно був не дикий слон, а домашній слон, у якого почався період статевого збудження. Він був на ланцюгу, як і усі домашні слони, коли у них настає цей період, але напередодні ввечері він розірвав ланцюг і втік. Його махаут³, єдина людина, яка могла керувати слоном у такому стані, кинувся навздогін, але повернув не в той бік і тепер був у дванадцяти годинах їзди звідси, а вранці слон несподівано з'явився в містечку. Бірманське населення не мало зброї і було досить безпорадним проти нього. Він вже зруйнував чиюсь бамбукову хатину, вбив корову, напав на фруктові кіоски і пожег весь товар, а також зіткнувся з муніципальним сміттєвим фургоном, коли водій вискочив і кинувся навтьоки, то слон перевернув фургон і розтрощив його.

Yei Theodora Ozaki

**THE MIRROR OF MATSUYAMA. A STORY OF OLD JAPAN
EXCERPT**

Long years ago in old Japan there lived in the Province of Echigo, a very remote part of Japan even in these days, a man and his wife. When this story begins they had been married for some years and were blessed with one little daughter. She was the joy and pride of both their lives, and in her they stored an endless source of happiness for their old age.

What golden letter days in their memory were these that had marked her growing up from babyhood; the visit to the temple when she was just thirty days old, her proud mother carrying her, robed in ceremonial kimono, to be put under the patronage of the family's household god; then her first dolls festival, when her parents gave her a set of dolls' and their miniature belongings, to be added to as year

² *In terrorem* - для залякування

³ Махаут - погонич, дресирувальник або доглядач слонів в Індії

succeeded year; and perhaps the most important occasion of all, on her third birthday, when her first OBI (broad brocade sash) of scarlet and gold was tied round her small waist, a sign that she had crossed the threshold of girlhood and left infancy behind. Now that she was seven years of age, and had learned to talk and to wait upon her parents in those several little ways so dear to the hearts of fond parents, their cup of happiness seemed full. There could not be found in the whole of the Island Empire a happier little family.

One day there was much excitement in the home, for the father had been suddenly summoned to the capital on business. In these days of railways and jinrickshas and other rapid modes of traveling, it is difficult to realize what such a journey as that from Matsuyama to Kyoto meant. The roads were rough and bad, and ordinary people had to walk every step of the way, whether the distance were one hundred or several hundred miles. Indeed, in those days it was as great an undertaking to go up to the capital as it is for a Japanese to make a voyage to Europe now.

So the wife was very anxious while she helped her husband get ready for the long journey, knowing what an arduous task lay before him. Vainly she wished that she could accompany him, but the distance was too great for the mother and child to go, and besides that, it was the wife's duty to take care of the home.

All was ready at last, and the husband stood in the porch with his little family round him. "Do not be anxious, I will come back soon," said the man. "While I am away take care of everything, and especially of our little daughter."

"Yes, we shall be all right—but you—you must take care of yourself and delay not a day in coming back to us," said the wife, while the tears fell like rain from her eyes.

The little girl was the only one to smile, for she was ignorant of the sorrow of parting, and did not know that going to the capital was at all different from walking to the next village, which her father did very often. She ran to his side, and caught hold of his long sleeve to keep him a moment.

"Father, I will be very good while I am waiting for you to come back, so please bring me a present."

As the father turned to take a last look at his weeping wife and smiling, eager child, he felt as if some one were pulling him back by the hair, so hard was it for him to leave them behind, for they had never been separated before. But he knew that he must go, for the call was imperative. With a great effort he ceased to think, and resolutely turning away he went quickly down the little garden and out through

the gate. His wife, catching up the child in her arms, ran as far as the gate, and watched him as he went down the road between the pines till he was lost in the haze of the distance and all she could see was his quaint peaked hat, and at last that vanished too.

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА НЕЧИПОРУК

Йеі Теодора Озакі

ДЗЕРКАЛО МАЦУЯМИ. ІСТОРІЯ ПРО СТАРУ ЯПОНІЮ УРИВОК

Багато років тому в старій Японії, в провінції Етіго, дуже віддаленій частині Японії, жили чоловік і дружина. Коли починалася ця історія, вони були одружені вже кілька років, і мали маленьку донечку. Вона була їхньою радістю і гордістю, бо в ній вони зберігали нескінченне джерело щастя для старості.

В їхній пам'яті золотими літерами закарбувалися дні, що відзначали її дорослішання від самого дитинства: відвідування храму, коли їй було лише тридцять днів, і горда мати несла її, одягнену в церемоніальне кімоно, щоб віддати під захист домашнього бога родини; потім її перше свято ляльок – Хіна-мацурі, коли батьки подарували їй набір ляльок та лялькових мініатюрних речей, який поповнювався щороку; і, мабуть, найважливіша подія з усіх, коли на її третій день народження навколо маленької талії пов'язали перший Обі (широкий парчевий пояс) червоного і золотого кольору на знак того, що вона переступила поріг дівочтва і залишила дитинство позаду. Тепер, коли дівчинці виповнилося сім років, і вона навчилася розмовляти та чекати на батьків кількома маленькими способами, які так дорогі серцю люблячих батьків, їхня чаша щастя здавалася повною. У цілій Острівній Імперії не знайшлося б щасливішої маленької сім'ї.

Одного дня в домі стався переполюх, бо батька несподівано викликали до столиці у справах. У наші дні залізниць, двоколісних візків та інших швидких способів пересування складно уявити, наскільки важкою була дорога з Мацуями до Кіото. Дороги були нерівними та поганими, і звичайним людям доводилося йти пішки кожен крок, попри те, чи це була відстань у сотню, чи кілька сотень

миль. І справді, в ті часи подорож до столиці була такою ж великою справою, як зараз для японця подорож до Європи.

Тому дружина дуже хвилювалася, коли допомагала чоловікові збиратися в далеку дорогу, знаючи, яке складне завдання чекає на нього. Даремно вона жалкувала, що не може поїхати з ним, адже відстань була надто великою для матері з дитиною, окрім того, на дружині лежав обов'язок дбати про дім.

Коли все було готово, чоловік стояв на ганку, а поруч з ним стояла його маленька сім'я.

«Не хвилюйся, я скоро повернуся», - сказав чоловік. «Поки мене не буде, подбай про все, а особливо про нашу маленьку донечку».

«Так, з нами все буде добре, але ти - ти повинен подбати про себе і ні на день не зволікати з поверненням до нас», - сказала дружина, поки сльози лилися з її очей, як дощ.

І лише маленька дівчинка посміхалася, бо не знала горя розлуки та не розуміла, що їхати до столиці - це зовсім не те саме, що ходити до сусіднього села, як це часто робив її батько. Вона підбігла до батька і вчепилася в його довгий рукав, щоб затримати його на мить.

«Тату, я буду дуже хорошою дитиною, поки чекатиму на твоє повернення, тому, будь ласка, привези мені подарунок».

Батько повернувся, щоб востаннє поглянути на заплакану дружину та усміхнену, сповнену бажання донечку, він відчув, що хтось тягне його назад за волосся, настільки важко йому було залишити їх, адже вони ніколи раніше не розлучалися на такий довгий час. Але він знав, що повинен йти, бо виклик був дуже важливий. З великим зусиллям він перестав думати й, рішуче відвернувшись, швидко пішов маленьким садом і вийшов через хвіртку. Дружина, взявши дитину на руки, добігла до хвіртки та дивилася йому вслід, як він спускався по дорозі між соснами, поки не зник у тумані, і все, що вона бачила, - це його химерний капелюх, який нарешті зник, як і він сам.

Brandon Alexander

KISS OF DARKNESS⁷

Chapter 1.

“I convinced Prue to do it, so I'll treat,” Piper told them.

“No argument there,” Prue said as Piper dug some money out of her purse.

Piper handed fifteen dollars to Elena. Prue watched her slip it between her scarves, no doubt into a hidden pocket.

“I'll start with the one who paid,” Elena said. She began to lay the tarot cards on the table in front of Piper in a pattern that resembled a cross.

Prue had seen tarot cards before. Old European decks sometimes came through the auction house. And this deck was definitely old—the colors in the images were faded and the corners of the cards were cracked with use. But it was different from other decks she'd seen. She didn't recognize the traditional minor and major arcana. There were some images that seemed familiar—a court jester or fool, a king, an old man with a beard—but many more that weren't.

“What kind of deck is this?” Prue asked, curious.

Elena shrugged. “A fortune-teller's deck. The cards reveal the future.”

“Right,” Prue said. “But that's not what I meant. I work with antiques, so I'm curious about the deck's history.”

“The cards are very old,” Elena said as she continued to slowly lay them in front of Piper. “For generations, within my family, they have been passed from mother to daughter,” Elena went on.

“How many generations?” Prue asked, skeptical but still intrigued.

“Too many to count,” Elena replied.

Prue watched Elena smile at Piper after she laid down the final card.

“Ah,” Elena murmured. “It is your time to be noticed.”

Piper grinned. “Me? The dateless wonder? That's a nice change.”

“Your life is indeed changing. In the future—the near future—many will notice you,” Elena assured her. She gathered up her cards and turned to Phoebe. “Are you ready?”

“As ready as I'll ever be,” Phoebe said.

Prue leaned forward as Elena laid out the cards for Phoebe. Though the cards were faded, they were beautiful—edged in silver and gold and illustrated with highly detailed images. Prue tried to fix the border design into her memory; maybe she could find some information

about this particular deck when she returned to her office. “Where does the deck come from?” she asked.

“Somewhere in France,” Elena answered, never taking her eyes off the cards. “It was always whispered in my family that one of our ancestors, a man who practiced the Dark Arts, created the cards. He taught his daughter how to read them, and the knowledge has been passed down through the centuries.”

Phoebe went a little pale. “The Dark Arts? Maybe we shouldn’t be messing with something created by a guy who was into the Dark Arts.”

Elena’s eyes held hers. “The cards themselves are neither good nor bad. What matters is the intention of the one who reads them.”

“And your intention is ... ?” Piper asked.

“To tell the future, to entertain you, and to make my living,” Elena replied smoothly. She smiled at Phoebe. “You will come into money.”

Phoebe grinned. “That’s *exactly* what I wanted to hear.”

What a coincidence, Prue thought. The reader was such a fake. Hadn’t they hinted at Phoebe’s lack of money almost as soon as Elena came to the table? It didn’t take tarot cards to make that prediction.

Elena turned to Prue. “And now you.”

This is going to be a joke, Prue told herself as Elena laid down the first card. It was the jester, which probably meant that she was a fool for agreeing to this in the first place.

Elena drew a second card from the deck.

Prue watched in fascination as Elena’s hand began to tremble. She jerked her gaze to the fortune-teller’s face. It grew pale, a ghostly white, as though all the blood had been drained from it.

“What is it?” Prue asked, trying to ignore the irrational prickle of dread that was raising the hair on the nape of her neck.

“Th-this card has always been in the deck, but I’ve never drawn it during a reading,” Elena stammered. She set it on the table, and Prue saw that it showed a crumbling black tower struck by lightning.

“What does it mean?” Prue asked.

Elena quickly returned the card to the deck. “It was a mistake,” she said, and set down another card, this one showing a man and woman embracing. “For you I see romance and ... and that is all.”

“You saw more than romance,” Prue insisted, disturbed by the fortune-teller’s reaction. “Tell me the truth.”

Elena trembled again. She set the card back down in front of Prue. “It is the most powerful card in the deck,” she said slowly, her voice an ominous whisper. “It means that darkness will surround you.”

ПЕРЕКЛАЛА МАРІЯ ПАНАСЮК

Брендон Александер

ПОЦІЛУНОК ТЕМРЯВИ

З Розділу 1.

«Я переконала Прю зробити це, тож я пригощаю», — сказала їм Пайпер.

«Безперечно», — сказала Прю, коли Пайпер витягла із сумочки гроші.

Пайпер простягнула Єлені п'ятнадцять доларів. Прю дивилася, як вона просунула їх між шарфами, без сумніву, у потаємну кишеню.

«Почнемо з того, хто заплатив», — сказала Єлена. Вона почала розкладати карти таро на столі перед Пайпер візерунком, що нагадував хрест.

Прю вже бачила карти таро раніше. Старі європейські колоди іноді потрапляли на аукціони. І ця колода точно була старою — кольори на зображеннях були вицвілими, а кути карт потрісканими від використання. Але вона відрізнялася від інших колод, які їй доводилося бачити. Вона не впізнавала традиційних малих і великих арканів.

Були образи, які здавалися знайомими — придворний блазень або дурень, король, старий з бородою — але було багато інших, які не були знайомими.

«Що це за колода?» — запитала Прю із цікавості.

Єлена знизала плечима. «Колода ворожки. Карти, що показують майбутнє».

«Так, — сказала Прю. — Але це не те, що я маю на увазі. Я працюю з антикваріатом, тому мені цікава історія колоди».

«Ці карти дуже старі», — сказала Єлена, продовжуючи повільно розкладати їх перед Пайпер. «У моїй родині вони передавалися від матері до доньки з покоління в покоління», — продовжила Єлена.

«Скільки поколінь?» — запитала Прю, скептично, але все ще заінтригована.

«Занадто багато, щоб порахувати», — відповіла Єлена.

Прю побачила, як Єлена посміхнулася Пайпер після того, як та виклала останню карту.

«Ах, — прошепотіла Єлена. — Настав твій час, щоб тебе помітили».

Пайпер посміхнулася. «Я? Диво без дати? Приємна зміна».

«Ваше життя справді змінюється. У майбутньому — найближчим часом — багато хто тебе помітить», — запевнила її Єлена. Вона збрала свої карти й повернулася до Фібі. — «Ти готова?»

«Готова, як ніколи», — сказала Фібі.

Прю нахилилася вперед, коли Єлена виклала карти для Фібі. Хоча карти були вицвілі, вони мали гарну срібну та золоту облямівку та ілюстровані дуже детальними зображеннями. Прю намагалася зафіксувати дизайн облямівки в пам'яті; можливо, їй вдасться знайти якусь інформацію про цю колоду, коли вона повернеться до свого офісу. «Звідки походить ця колода?» — запитала вона.

«Десь у Франції», — відповіла Єлена, не відриваючи очей від карт. «У моїй родині шепотілися, що карти створив один із наших предків, чоловік, який практикував темні мистецтва. Він навчив свою доньку читати їх, і це знання передавалося через століття».

Фібі трохи зблідла. «Темні мистецтва? Можливо, нам не варто зв'язуватися із чимось, створеним хлопцем, який захоплювався темними мистецтвами».

Єлена не зводила з неї очей. «Самі картки не є ні добрими, ані поганими. Важлива увага того, хто їх читає».

«А твій намір...?» — запитала Пайпер.

«Передбачати майбутнє, розважати вас і заробляти собі на життя», — спокійно відповіла Єлена. Вона посміхнулася Фібі. — «Ти розбагатієш».

Фібі посміхнулася. «Це саме *те*, що я хотіла почути».

Який збіг, подумала Прю. Читець був таким фальшивим. Хіба вони не натякали на безгрошів'я Фібі майже одразу, як тільки Єлена сіла за стіл? Для такого передбачення не потрібні були карти таро.

Єлена повернулася до Прю. «А тепер ти».

Це буде жарт, сказала собі Прю, коли Єлена виклала першу карту. Це був блазень, що, ймовірно, означало, що вона була дурепою, погодившись на це в першу чергу.

Єлена витягла другу карту з колоди.

Прю зачаровано спостерігала, як рука Єлени почала тремтіти. Вона перевела погляд на обличчя ворожки. Воно стало примарно білим, наче з нього викачали всю кров.

«Що це?» — запитала Прю, намагаючись ігнорувати ірраціональну колючку страху, яка піднімала волосся на потилиці.

«Ця карта завжди була в колоді, але я ніколи не витягувала її під час ворожіння», — сказала Єлена затиноючись. Вона поклала її на стіл, і Прю побачила, що на ній була зображена чорна вежа, у яку влучила блискавка.

«Що це означає?» — запитала Прю.

Єлена швидко повернула карту в колоду. «Це була помилка, — сказала вона й поклала іншу карту, на якій були зображені чоловік і жінка, що обнімаються. — У вас я бачу романтику і... і це все».

«Ти бачила більше, ніж романтику, — наполягала Прю, стурбована реакцією ворожки. — Скажи мені правду».

Єлена знову затремтіла. Вона поклала карту назад перед Прю. «Це найсильніша карта в колоді, — повільно промовила вона, її голос став зловісним шепотом. — Вона означає, що тебе оточить темрява».

Derek Jarman

MODERN NATURE⁸ MAY

Sunday 14

The cold wind that has blown for the last two days dropped. It rained in the night, and the clouds soon cleared. It was much warmer.

In the last week the garden has grown before my eyes. All the seedlings, dill, horehound, nasturtium, cornflower, Californian poppy and calendula, are planted out. A small pot of southernwood is a new addition.

Other plants fail to survive. Tarragon and thyme have died in the sharp winds. But rosemary has taken; also the purple sage, marigold and borage seed themselves. The sea kale are growing after months in which they seemed suspended — the huge plants from last year are in flower; the elder has recovered. Sea pea has germinated and poppies are in bud; the foxgloves I transplanted are also doing well. Most of the irises are flowering. All the lavender, curry plant and santolina are in bud. The clump of borage which started to flower in January is still in bloom. So are the wallflowers and aubretia.

After several false starts the garden is on its way. The roses are looking healthy — the exceptions are *Foetida bicolor* and *Frühlingsmorgen*. Last year's plants have established themselves: the burnet roses are covered with buds, and the pale yellow flowers of canary bird are out. In the front garden the bugle is in flower.

I chained myself to this landscape.
I find it difficult to write each day, but if I don't I'm swamped with guilt. Where does the compunction come from?

Perhaps I inherited it from Dad — he could never keep still for a moment; even when reading a newspaper he would tap his foot keeping time to silence. Back and forth I go into the garden, like the boy with anorexia who weighed himself every five minutes. At rest, a nervous pit quickly develops in my stomach and overwhelms me, forcing my mind to change direction.

I'm sleeping better, even have nights when I do not wake. But awake, I have the concentration of a grasshopper. Only the pressure of a film set keeps me focused for a day.

HB says I'm only content when under pressure or have something I can worry about. But what *do* I worry about? The garden mostly: the hurting winds and scalding sun. I worry about my stomach, as the crypto—whatever that's got hold of it leaves me with nausea. I worry about fire. I go round and round the house checking for cigarette butts and sparking switches.

I can sit for half an hour with a book — novels die in my hands. I'm left with poetry. History, biography or a new James Hillman will keep me concentrating.

An hour on a painting, fifteen minutes cooking . . . there's no time in a day. I'm up by seven, eight at the latest; I'm hardly washed and brushed up when midday is upon me. There is less time in the country than the city, Neil Tennant said last night. It surprised him at first.

Then there is the problem of work. When a telegram arrived on Wednesday from the opera house in Lyon asking me to direct the Strauss/Wilde *Salome*, I panicked: anything that removes me from Dungeness unsettles me.

How you can live in that bleak landscape? Asked the lady from the *Folkestone Herald*.

It's much more interesting than Folkestone, I said.

A nuclear power station in your backyard?

Yes. But it's yours as well. North Wales found itself the backyard of Chernobyl. At least I can see it.

It didn't convince her.

Dungeness has luminous skies: its moods can change like quicksilver. A small cloud here has the effect of a thunderstorm in the city; the days have a drama I could never conjure up on an opera stage.

ПЕРЕКЛАЛА МАРІЯ ПАНАСЮК

Дерек Джармен

СУЧАСНА ПРИРОДА

Неділя, 14 травня 1989.

Холодний вітер, що дув останні два дні, вщух. Вночі пройшов дощ, але хмари скоро розійшлися. Стало значно тепліше.

За останній тиждень город розрісся просто на очах. Висаджено всю розсаду, кріп, хрінницю, настурцію, волошки, каліфорнійський мак і календулу. Невеликий горщик з лікарським полином став новим доповненням.

Інші рослини не вижили. Естрагон і чебрець загинули від різкого вітру. Але розмарин витримав, а також фіолетова шавлія, чорнобривці та насіння огірочника. Морська капуста росте після місяців, впродовж яких вона, здавалося, перебувала у підвішеному стані — величезні минулорічні рослини вже в цвітінні; бузина одужала. Морський горошок зійшов, а мак у бутоні; наперстянки, які я пересадив, також почуваються добре. Цвіте більшість ірисів. Вся лаванда, безсмертник та сантоліна в бутонах. Кущ огірочника, який почав цвісти в січні, все ще цвіте. Так само як і жовтофіоль та обрієта.

Після кількох фальстартів сад на своєму шляху. Троянди виглядають здоровими — виняток становлять *Foetida bicolor* і *Frühlingsmorgen*. Минулорічні рослини прижилися: шипшина найколючіша вкрилася бутонами, а блідо—жовті квіти канаркової настурції вже розпустилися. У палісаднику цвіте живучка.

Я прикував себе до цього ландшафту.

Мені важко писати щодня, але якщо я цього не роблю, мене переповнює почуття провини. Звідки береться почуття провини?

Можливо, я успадкував це від тата — він ніколи не міг всидіти на місці ні хвилини; навіть читаючи газету, він постукував ногою, намагаючись витримати паузу. Я ходжу в сад туди—сюди, як той хлопчик, хворий на анорексію, який зважувався кожні п'ять хвилин.

У стані спокою в моєму шлунку швидко утворюється нервова яма, яка переповнює мене, змушуючи мій розум змінювати напрямок. Я краще сплю, навіть бувають ночі, коли не прокидаюся. Але прокинувшись, я маю концентрацію коника. Тільки тиск знімального майданчика тримає мене зосередженим цілий день.

ГБ каже, що я задоволений лише тоді, коли перебуваю під тиском або маю щось, про що можу хвилюватися. Але про що ти

турбуєшся? Здебільшого про сад: болючі вітри та палюче сонце. Я хвилююся за свій шлунок, оскільки крипто—що б там не було, що в нього потрапило, викликає у мене нудоту. Я боюся пожежі. Я обходжу будинок, перевіряючи, чи немає недопалків і вимикачів, що іскрять.

Я можу півгодини сидіти з книжкою — романи вмирають у мене в руках. Залишається тільки поезія. Історія, біографія чи новий Джеймс Гілман допоможуть мені зосередитися.

Година на картину, п'ятнадцять хвилин на приготування їжі... За день немає часу. Я прокидаюся о сьомій, найпізніше — о восьмій, ледве встигаю вмитися і причесатися, коли настає полудень. У селі менше часу, ніж у місті. Ніл Теннант сказав це вчора ввечері. Спочатку це його здивувало.

Потім є проблема роботи. Коли в середу прийшла телеграма з оперного театру в Ліоні з проханням поставити оперу Штрауса/Вайлда "Саломея", я запанікував: все, що віддаляє мене від Дандженнеса, мене турбує.

«Як ви можете жити в цьому похмурому ландшафті?», — запитала пані з "Фолкстонського Вісника".

«Це набагато цікавіше, ніж Фолкстон», — сказав я.

«Атомна електростанція на задньому дворі?».

«Так. Але вона і твоя теж. Північний Уельс виявився заднім двором Чорнобиля. Принаймні, я це бачу».

Це її не переконало.

Небо над Дандженнесом променисте: його настрої може змінюватися, як ртуть. Маленька хмаринка тут має ефект грози в місті; дні мають драматизм, який я ніколи не зміг би відтворити на оперній сцені.

Nick Land

PHYL-UNDHU⁹

The library building itself was far more severely war-gnawed than its distant impression had indicated. Its great dome—so smoothly coherent to remote contemplation—had been largely skeletalized by dilapidation and missile damage, its integrity preserved solely by the density of its structural mesh. The massive outer walls had been furiously raked and pierced, in successive, overlapping waves, but the deepest scars were now time-smoothed into patterns of irregular

undulation, cross-cut by mold-softened fissures, and complicated by twisting cavities.

The entrance was a vast triple gate, externally flanked by giant statues that had been eroded down to a vague anthropomorphy. One face had been entirely sheared away, at an angle that expressed pure violence in the medium of plane geometry. The second face had been centrally gored and blackened by the impact of some super-heated kinetic object, and now gaped in mute ruin, as if consumed by an artificial mouth designed only to scream.

Security was intense. The triple-screen of heavily-armed guards was supported by ancient red-eyed spider-robots and patched-up ex-military drones. Suzy ignored them, except for occasional scarcely-perceptible nods of acknowledgment to a few senior offices, in order to concentrate upon bundling her intimidated parents through the gates, and into the building beyond.

“How are you doing that?” Alison asked her.

“Passing through, you mean? I did a job for them—a seriously big job. More than one, actually.”

“Giving you open-ended security clearance?”

Before Suzy could answer, the exchange was interrupted by the formalities of their reception. On the other side of the inner door, a welcoming party was already waiting, its extravagant display of invitation edging into genuflection. The tallest and least cowed of the hosts—effortlessly exuding seniority—stepped forward, smiling broadly, to grasp Suzy by the hand.

“This is the Librarian,” Suzy said in introduction, his name properly sublimed without residue into the extraordinary dignity of his office, and then, reciprocally: “My parents, Jack and Alison, they’re accompanying me on a research trip to learn about the history of Ashenzohn.”

As expected, the library was a technological mausoleum. Its core radiated into tremendous alcoves, housing a chronologically-ordered collection, whose arc traversed dead computers and media formats, on an apparently distant asymptote towards accessible signs. Countless yottabytes of extinct data had been folded down out of fossil codes, often multiple times, degraded in increments through technical simplifications, re-writings, and ever cruder interpretations, leaving only confused registry numbers and cryptic inscriptions behind. As they followed a curving path along the inner-edge of the immense cultural tomb, their occasional words and soft footfalls echoing through its uncommunicative halls, the librarian joined his hands before his

face in a gesture of prayer. “Only Undhu remains,” he intoned, with quiet solemnity.

“You speak English,” Alison said, surprised by this fact for the first time.

The librarian merely stared at her blankly, mouth slightly open, the confused whirring of his brain comically transparent.

“She means Anglossic,” Suzy interjected, a little disloyally. “It was taught oddly, where they come from.”

They had turned into a smaller, elongated chamber which seemed to be an active work-space. A few clerks worked with silent diligence at the catalog arrays.

“Now,” said the librarian, carefully lifting down a thin metal box from the shelf, “this is something very special.” The case was silver, tarnished to blackness, the lid engraved with an ornate Ouroboros. He placed it gently on the desk, and opened it. Inside was a pamphlet of conspicuous antiquity, so thickly wrapped in layer upon aged-layer of protective sheathing that the cover text was quite illegible. The underlying illustration, however, had been less definitively obscured. Among the blurred glyphs, the figure of a steep mound hauled itself up from distant sepia depths. It was less an image than a faint suggestion, but it was unmistakable.

“This is the oldest artifact in this world,” the librarian mumbled reverently. “It’s the key to our world, *The Book of Ashenzohn*. It slips away from us, by some imperceptible iota, each time we look at it. We say that Yinkko, the Goddess of Dust, reads it over our shoulders. Not that anyone reads it now. It’s a forbidden book. Not because of what it says, but because of what it is. Because of its fragility, its microcosmic recapitulation of disintegration. Naturally, the Inner Council have full authority to inspect whatever they like, but they never come here ...” he chuckled oddly “... they have *far* too much to do. So, practically speaking, I am the only person permitted to touch this box, let alone open it, and I have not done so for close to a Scale-8 Yera.”

“That’s about 18 years,” Suzy explained. Then, to the librarian: “My parents are visiting us, from a distant land. They don’t understand our calendar.” She turned back to them. “It’s calculated in ‘Yeras’—triadic orders of magnitude. It has to have been a Scale-5 Yera—8 months or so—before I was able to wrap my head around it.”

“I’ve no idea what you’re talking about,” Alison muttered.

ПЕРЕКЛАЛА МАРІЯ ПАНАСЮК

Нік Ланд

ПХІА-УНДХУ

Сама будівля бібліотеки була значно більше погрижена війною, ніж здавалося на перший погляд. Її великий купол — такий плавний і цілісний для віддаленого споглядання — був значною мірою скелетований через ветхість і ракетні пошкодження, його цілісність збереглася лише завдяки щільності структурної сітки. Масивні зовнішні стіни були несамовито згребені та пробиті послідовними хвилями, що накладалися одна на одну, але найглибші шрами тепер були згладжені часом у візерунки нерегулярної хвилястості, порізані розм'якшеними пліснявою тріщинами та ускладнені покрученими порожнинами.

Вхід був величезними потрійними воротами, ззовні оточеними гігантськими статуями, які були розмиті до невиразних антропоморфних обрисів. Одне обличчя було повністю зрізане під кутом, який виражав чисте насильство в середовищі плоскої геометрії. Друге обличчя було посічене по центру і почорніло від удару якогось розпеченого кінетичного об'єкта, і тепер роззявлене в німій руїні, немов поглинуте штучним ротом, призначеним лише для крику.

Безпека була посиленою. Потрійний кордон озброєних до зубів охоронців підтримували стародавні червоноокі роботи-павуки та відремонтовані колишні військові дрони. Сьюзі проігнорувала їх, за винятком випадкових ледь помітних кивків на знак подяки кільком старшим офіцерам, щоб зосередитися на тому, щоб провести своїх заляканих батьків через ворота і в будівлю за ними.

«Як ти це робиш?» – запитала її Елісон.

«Проходжу повз, ти маєш на увазі? Я зробила для них роботу – дуже велику роботу. Навіть більше, ніж одну, взагалі-то».

«І тобі надали безстроковий допуск до секретної інформації?».

Перш ніж Сьюзі встигла відповісти, обмін думками був перерваний формальностями їхнього прийому. По той бік внутрішніх дверей на них уже чекали, екстравагантно демонструючи запрошення, що переходило в поклони. Найвищий і найменш сором'язливий із господарів — легко випромінюючи старшинство — ступив уперед, широко посміхаючись, щоб взяти Сьюзі за руку.

«Це Бібліотекар», — сказала Сьюзі, представляючи його, і його ім'я без залишку сублімувалося в надзвичайну важливість його посади, а потім, у відповідь, у взаємності: «Мої батьки, Джек і Елісон, супроводжують мене в дослідницькій поїздки, щоб дізнатися про історію Ашензона».

Як і очікувалося, бібліотека була технологічним мавзолеєм. Її ядро випромінювало величезні ніші, в яких містилася хронологічно впорядкована колекція, чия дуга перетинала мертві комп'ютери та медіа-формати на, здавалося б, далекій асимптоті до доступних знаків. Незліченні йотабайти вимерлих даних були згорнуті з викопних кодів, часто багаторазово, деградовані поетапно через технічні спрощення, переписування та дедалі грубіші інтерпретації, залишивши по собі лише заплутані реєстраційні номери та загадкові написи. Коли вони йшли кривою стежкою вздовж внутрішнього краю величезної культурної гробниці, їхні випадкові слова і м'які кроки відлунювали в її безлюдних залах, бібліотекар склав руки перед обличчям у молитовному жесті. «Залишився тільки Ундху», — промовив він із тихою урочистістю.

«Ви розмовляєте англійською», — сказала Елісон, вперше здивувавшись цьому факту.

Бібліотекар просто витріщився на неї, злегка розтуливши рота, розгублене дзижчання його мозку було комічно прозорим.

«Вона має на увазі англосоську», — трохи нелояльно втрутилася Сьюзі. «Її дивно викладають там, звідки вони родом».

Вони перетворилися на меншу, видовжену кімнату, яка, здавалося, була активним робочим простором. Кілька клерків із мовчазною старанністю працювали над каталожними масивами.

«А тепер, — сказав бібліотекар, обережно знімаючи з полиці тонку металеву коробочку, — це щось дуже особливе».

Скринька була сріблястою, потемнілою до чорноти, на кришці був вигравіруваний витіюватий Уроборос. Він обережно поклав її на стіл і відкрив. В середині була брошура очевидної давнини, настільки щільно загорнута в шар за шаром захисної обкладинки, що текст на обкладинці був зовсім нерозбірливий. Однак ілюстрація, що лежала в основі, була менш затерта. Серед розмитих гліфів із далеких глибин сепії виринала фігура крутого кургану. Це було не стільки зображення, скільки слабкий натяк, але він був безпомилковим.

«Це найстаріший артефакт у цьому світі, — благоговійно пробурмотів бібліотекар. — Це ключ до нашого світу, *Книга Ашензона*. Вона вислизає від нас, на якусь непомітну йоту, щоразу, коли ми дивимося на неї. Ми говоримо, що Йінкко, богиня пилу,

читає її через наші плечі. Не те, щоб хтось читав її зараз. Це заборонена книга. Не через те, що в ній написано, а через те, чим вона є. Через її крихкість, мікрокосмічну рекапітуляцію розпаду. Звичайно, Внутрішня Рада має повне право перевіряти все, що їй заманеться, але вони ніколи сюди не приходять... — він дивно хихикнув, — у них *надто* багато справ. Так що, практично кажучи, я єдина людина, якій дозволено торкатися цієї скриньки, не кажучи вже про те, щоб її відкрити, і я не робив цього вже близько восьмої шкали Єри».

«Це приблизно 18 років», — пояснила Сьюзі. Потім до бібліотекаря: «До нас приїхали батьки з далекої країни. Вони не розуміють нашого календаря». — Вона повернулася до них: «Він обчислюється в «Єрах» — тріадичних порядках величин. Минула, мабуть, Єра 5-ї шкали — 8 місяців або близько того — перш ніж я змогла зрозуміти, що це таке».

«Я поняття не маю, про що ви говорите», — пробурмотіла Елісон.

Hume Nisbet

THE DEMON SPELL EXCERPT

It was about the time when spiritualism was all the craze in England, and no party was reckoned complete without a spirit-rapping seance being included amongst the other entertainments.

One night I had been invited to the house of a friend, who was a great believer in the manifestations from the unseen world, and who had asked for my special edification a well-known trance medium. 'A pretty as well as heaven-gifted girl, whom you will be sure to like, I know' he said as he asked me.

I did not believe in the return of spirits, yet, thinking to be amused, consented to attend at the hour appointed. At that time I had just returned from a long sojourn abroad, and was in a very delicate state of health, easily impressed by outward influences, and nervous to a most extraordinary extent.

To the hour appointed I found myself at my friend's house, and was then introduced to the sitters who had assembled to witness the

phenomena. Some were strangers like myself to the rules of the table, others who were adepts took their places at once in the order to which they had in former meetings attended. The trance medium had not yet arrived, and while waiting upon her coming we sat down and opened the seance with a hymn.

We had just furnished (sic) the second verse when the door opened and the medium glided in, and took her place on a vacant set by my side, joining in with the others in the last verse, after which we all sat motionless with our hands resting upon the table, waiting upon the first manifestation from the unseen world.

Now, although I thought all this performance very ridiculous, there was something in the silence and the dim light, for the gas had been turned low down, and the room seemed filled with shadows; something about the fragile figure at my side, with her drooping head, which thrilled me with a curious sense of fear and icy horror such as I had never felt before.

I am not by nature imaginative or inclined to superstition, but, from the moment that young girl had entered the room, I felt as if a hand had been laid upon my heart, a cold iron hand, that was compressing it, and causing it to stop throbbing. My sense of hearing also had grown more acute and sensitive, so that the beating of the watch in my vest pocket sounded like the thumping of a quartz-crushing machine, and the measured breathing of those about me as loud and nerve-disturbing as the snorting of a steam engine.

Only when I turned to look upon the trance medium did I become soothed; then it seemed as if a cold-air wave had passed through my brain, subduing, for the time-being, those awful sounds.

'She is possessed,' whispered my host on the other side of me. 'Wait, and she will speak presently, and tell us whom we have got beside us.'

As we sat and waited the table moved several times under our hands, while knockings at intervals took place in the table and all round the room, a most weird and blood-curdling, yet ridiculous performance, which made me feel half inclined to run out with fear, and half inclined to sit still and laugh; on the whole, I think, however, that horror had the more complete possession of me.

Presently she raised her head and laid her hand upon mine, beginning to speak in a strange monotonous, far away voice, 'This is my first visit since I passed from earth-life, and you have called me here.'

I shivered as her hand touched mine, but had not strength to withdraw it from her light, soft grasp.

'I am what you would call a lost soul; that is, I am in the lowest sphere. Last week I was in the body, but met my death down White chapel way. I was what you call an unfortunate, aye, unfortunate enough. Shall I tell you how it happened?'

The medium's eyes were closed, and whether it was my distorted imagination or not, she appeared to have grown older and decidedly debauched-looking since she sat down, or rather as if a light, filmy mask of degrading and saddened vice had replaced the former delicate features.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕКСАНДРА СТАСЮК

Х'юм Нісбет

ЗАКЛЯТТЯ ДЕМОНА УРИВОК

То були часи коли в Англії в моді був спіритизм, і без нього будь-яка вечірка ставала неповноцінною.

Однієї ночі мене запросив мій друг – ще той прихильник явищ потойбічного світу, і попросив одну відому транс-медіумку «просвітити» мене. «Вона вродлива і обдарована Богом дівчина, і неодмінно тобі сподобається, я впевнений», - стверджував він.

Хоч я не вірив у воскресіння духів, думав, що це буде весело, тож погодився прийти на призначену годину. У той час я щойно повернувся з тривалої закордонної подорожі і перебував у дуже вразливому стані, легко піддавався зовнішнім впливам і почувався надзвичайно знервованим.

У назначений час я прийшов до потрібного будинку, де мене представили іншим свідкам цього сеансу. Дехто, як і я, були незнайомі з правилами поведінки за столом, інші, адепти, одразу ж зайняли свої місця в тому порядку, в якому вони сиділи на попередніх зустрічах. Транс-медіумка ще не прибула, і чекаючи її, ми сіли та розпочали сеанс з пісні.

Як тільки ми закінчили другий куплет, двері відчинилися і увійшла медіумка. Вона зайняла вільне місце біля мене, долучившись до інших в останньому куплеті, після чого ми всі сиділи нерухомо, поклавши руки на стіл, в очікуванні першого прояву з потойбічного світу.

Хоча я і вважав всю цю виставу досить безглуздою, щось таки у було у цій тиші та тьмяному світлі. Коли його приглушили ще більше, здалось, що кімнату заповнили тіні. Було щось і в тендітній постаті поруч зі мною, з понурою голівкою, що викликало у мене дивне почуття страху і мало не крижаного жаху, якого я ніколи раніше не відчував.

За своєю натурою я не маю багатої уяви і не схильний до забобонів, але з тієї миті, коли ця молода дівчина зайшла до кімнати, я почувався так, ніби на моє серце поклали руку, холодну залізну руку, яка стискає його і намагається зупинити. Мій слух також загострився та став чутливішим настільки, що цокання годинника у кишені моєї жилетки нагадувало стукіт кварцової дробильної машини, а розмірене дихання тих, хто був поруч, було таким же гучним і нервовим, як пихкання паротяга.

Заспокоївся я лише тоді, коли повернувся та глянув на транс-медіумку. Тоді мені здалося, що мій мозок пронизала хвиля холодного вітру, яка на деякий час приглушила ці жахливі звуки. «Вона одержима», - прошепотів господар по той бік від мене. «Зачекаймо і вона заговорить і розкаже хто сьогодні з нами».

Поки ми сиділи і чекали столик під нашими руками кілька разів здригнувся, і час від часу по ньому і по всій кімнаті лунали стуки - дуже дивне, моторошне і водночас смішне видовище, від якого мені однаково хотілося вибігти зі страху, і сидіти спокійно і сміятися. Певно, жах все більше охоплював мене.

Нарешті вона підняла голову і торкнулася моєї руки, почала говорити дивним, монотонним, віддаленим голосом. «Це моє перше повернення відтоді як я пішла з земного життя. Це ви прикликали мене сюди».

Як тільки моє тіло відчувало її дотик, я весь затремтів, але не мав сили звільнитись з того легкого, м'якого потиску.

«Я - те що ви називаєте «загубленою душею», тобто я знаходжусь на найнижчому рівні. Минулого тижня я була у тілі, але смерть настигла мене на шляху до Білої каплиці. Я була тим, кого ви називаєте нещасною, о так, дуже нещасною. Розповісти вам, як це сталося?»

Очі медіумки були заплющені, і чи це було лише плодом моєї спотвореної уяви чи ні, але відтоді, як вона сіла, здавалося, що та постарішала і набула розпусного вигляду, чи радше, ніби легка, напівпрозора вуаль принизливого і брудного пороку витіснила колишні ніжні риси обличчя.

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА СТЕПАНЧУК

Robert Williams Wood

Роберт Вільямс Вуд

HOW TO TELL THE BIRDS FROM THE FLOWERS¹⁰

ЯК ВІДРІЗНИТИ ПТАХІВ ВІД КВІТІВ

The Bird and the Burdock

Who is there who has never heard,
About the Burdock and the Bird?
And yet how very very few,
Discriminate between the two,
While even Mr. Burbank can't
Transform a Bird into a Plant!

Реп'ях та птах

Чи є хіба, хто ще не зна
Про пташку і про реп'яха?
І все ж як мало серед нас
Хто розрізняє їх ураз,
Коли сам пан Бербенк⁴ не зміг
Зробити з пташечки й горіх!

⁴ Л. Бербенк – американський біолог

The Pecan. The Toucan.

Very few can
Tell the Toucan

From the Pecan -
Here's a new plan:
To take the Toucan from the tree,
Requires im-mense agil-i-tee,
While any one can pick with ease
The Pecans from the Pecan trees:
It's such an easy thing to do,
That even the Toucan he can too.

The Auk. The Orchid.

We seldom meet, when out to walk,
Either the Orchid or the Auk;
The Auk indeed is only known
To dwellers in the Auktic zone,
While Orchids can be found in legions,
Within the equatorial regions.
The graceful Orchid on its stalk,
Resembles so the awkward Auk;
'T is plain we must some means discover,
To tell the two from one another:
The obvious difference, to be sure,
Is merely one of temperature.
For Eskimos, perhaps, the Auk
Performs the duties of the Stork.

Puffin. Nuffin.

Upon this cake of ice is perched,
The paddle-footed Puffin:
To find his double we have searched,
But have discovered—Nuffin!

Пекан. Тукан.

Мало хто сам
Розкаже нам
Що є тукан
А що пекан -
Ось новий план:
Щоб зняти з дерева тукана,
Потрібна спритність колосальна,
Тоді як кожен легко здатен
Пекана з дерева зірвати,
І це настільки легко втнути,
Тукану це як просто чхнути

Орхідея та гагарка

Рідко коли побачиш в парку
Чи орхідею, чи гагарку.
Гагарка дійсно лиш відома
Тим хто живе в гарктичній зоні,
В той час як орхідеї квітнуть
У Еквадорі та у Кіто.
Тонка граційна орхідея
Нагадує гагарки пера.
І безперечно ми повинні
Знати відмінності між ними.
Різниця очевидна, звісно,
Лише в температурі місця.
Гагарка, певно, ескімосам
Дітей замість лелеки носить.

Тупик. Тупік.

На цьому пирозі із льоду
Сидить птах тупик веслоногий.
Шукали де його двійник,
Але знайшли ми лиш тупік.

F. Scott Fitzgerald

THE GREAT GATSBY
CHAPTER 3

There was music from my neighbor's house through the summer nights. In his blue gardens men and girls came and went like moths among the whisperings and the champagne and the stars. At high tide in the afternoon I watched his guests diving from the tower of his raft or taking the sun on the hot sand of his beach while his two motor-boats slit the waters of the Sound, drawing aquaplanes over cataracts of foam. On week-ends his Rolls-Royce became an omnibus, bearing parties to and from the city, between nine in the morning and long past midnight, while his station wagon scampered like a brisk yellow bug to meet all trains. And on Mondays eight servants including an extra gardener toiled all day with mops and scrubbing-brushes and hammers and garden-shears, repairing the ravages of the night before.

Every Friday five crates of oranges and lemons arrived from a fruiterer in New York—every Monday these same oranges and lemons left his back door in a pyramid of pulpless halves. There was a machine in the kitchen which could extract the juice of two hundred oranges in half an hour, if a little button was pressed two hundred times by a butler's thumb.

At least once a fortnight a corps of caterers came down with several hundred feet of canvas and enough colored lights to make a Christmas tree of Gatsby's enormous garden. On buffet tables, garnished with glistening hors-d'oeuvre, spiced baked hams crowded against salads of harlequin designs and pastry pigs and turkeys bewitched to a dark gold. In the main hall a bar with a real brass rail was set up, and stocked with gins and liquors and with cordials so long forgotten that most of his female guests were too young to know one from another.

By seven o'clock the orchestra has arrived—no thin five-piece affair but a whole pitful of oboes and trombones and saxophones and viols and cornets and piccolos and low and high drums. The last swimmers have come in from the beach now and are dressing upstairs; the cars from New York are parked five deep in the drive, and already the halls

and salons and verandas are gaudy with primary colors and hair shorn in strange new ways and shawls beyond the dreams of Castile. The bar is in full swing and floating rounds of cocktails permeate the garden outside until the air is alive with chatter and laughter and casual innuendo and introductions forgotten on the spot and enthusiastic meetings between women who never knew each other's names.

The lights grow brighter as the earth lurches away from the sun and now the orchestra is playing yellow cocktail music and the opera of voices pitches a key higher. Laughter is easier, minute by minute, spilled with prodigality, tipped out at a cheerful word. The groups change more swiftly, swell with new arrivals, dissolve and form in the same breath—already there are wanderers, confident girls who weave here and there among the stouter and more stable, become for a sharp, joyous moment the center of a group and then excited with triumph glide on through the sea-change of faces and voices and color under the constantly changing light.

Suddenly one of these gypsies in trembling opal, seizes a cocktail out of the air, dumps it down for courage and moving her hands like Frisco dances out alone on the canvas platform. A momentary hush; the orchestra leader varies his rhythm obligingly for her and there is a burst of chatter as the erroneous news goes around that she is Gilda Gray's understudy from the "Follies." The party has begun.

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛІЯ ЦАПУН

Френсіс Скотт Фіцджеральд

ВЕЛИКИЙ ГЕТСЫ

РОЗДІЛ 3

Літніми ночами з будинку мого сусіда лунала музика. У його садах, у блакитному сяйві місяця, серед шепоту, шампанського і зірок хлопці та дівчата кружляли у танці, наче метелики. Під час припливу пополудні я спостерігав, як його гості пірнали з його вишки в воду на пристані або засмагали на гарячому піску його пляжу, а два його моторні човни розсікали води затоки, малюючи химерні візерунки з морської піни. На вихідних його "Ролс-Ройс" ставав своєрідним рейсовим автобусом, що возив гостей до міста і

назад з дев'ятої ранку до пізньої ночі, а його мінівен, як жвавий жовтий жук, мчав назустріч усім поїздам. А понеділками вісім слуг, зокрема додатковий садівник, цілий день трудилися зі швабрами, щітками, молотками та садовими ножицями, наводячи лад після того, що сталося напередодні ввечері.

Щоп'ятниці п'ять ящиків апельсинів і лимонів прибували від постачальника з Нью-Йорка — щопонеділка ці ж апельсини та лимони з'являлись з чорного ходу у вигляді гори шкурок без м'якоті. На кухні стояла машина, яка за якихось пів години вичавлювала сік з двохсот апельсинів, лиш варто було камердинеру двісті разів натиснути пальцем на маленьку кнопочку.

Щонайменше раз на два тижні приїжджала бригада декораторів з кількома сотнями метрів тканини і такою кількістю кольорових гірлянд, що у величезному саду Гетсбі можна було влаштувати цілий Різдвяний ярмарок. На фуршетних столах, прикрашених вишуканими закусками, запечені в спеціях відбірні шинки тіснилися зі строкатими, немов костюм арлекіна, салатами та запеченими до золотавої скоринки поросятами та індиками. У головному залі був встановлений бар зі справжніми латунними стійками, заставлений джинами та лікерами, а також настільки давно забутими настоянками, що більшість його гостей були надто молоді, щоб відрізнити одну від одної.

О сьомій годині прибуває оркестр — не скромненький квінтет, а ціла купа гобоїв, тромбонів, саксофонів, альтів, корнетів, пікколо, низьких і високих барабанів. Останні любителі поплавати прийшли з пляжу і перевдягаються нагорі. Машини з Нью-Йорка припарковані в п'яти метрах у глибині під'їзної доріжки, а зали, салони та веранди вже виблискують всіма можливими кольорами, хизуються чудернацькими зачісками і хустками, про які не могли мріяти навіть найбагатші модниці Кастилії. У барі повним ходом йде робота, і коктейлі розлітаються по саду, аж поки повітря не наповнюється балачками і сміхом, невимушеними натяками, забутими на місці знайомствами й удаваною зацікавленістю співбесідниць, які ніколи не знали імен одна одної.

Світло ліхтариків стає яскравішим, поступово Земля віддаляється від Сонця, і тепер оркестр грає жваву ритмічну музику, а хор голосів звучить на тон вище. Сміх стає легшим, хвилина за

хвилиною розливаючись розкутим, нестримним потоком, наче вихлюпуючись при кожному веселому слові. Групки все частіше змінюються, наповнюються новими учасниками, розчиняються і формуються водночас - вже з'являються мандрівниці, впевнені в собі дівчата, які то тут, то там в'ються серед владних світу сього. Вони на якусь мить опиняються в центрі уваги, а потім з тріумфом прослизують далі, крізь море облич, голосів і кольорів у безупинних переливах химерного світла.

Раптом одна з цих спокусниць в опаловому вбранні перехоплює, здавалося б, прямо з повітря коктейль, випиває його для хоробрості і, здійнявши руки, наче Фріско, витанцьовує на самоті на брезентовому підмостку. Миттєва тиша; диригент оркестру догідливо змінює свій ритм для неї, і здійснюється вибух балачок, коли поширюється чутка, що вона - дублерка Гільди Грей з «Follies». От тепер вечірка розпочалась.

Mike Ryals

UNDER THE LADDER¹¹

Curtains down, I'm laughing at the trial
Help me to unravel
Tangle of my innocence inside
Faith's bout to be severed
Oh oh oh oh, won't get any better
Oh oh oh oh, walk under the ladder
Shout out just one reason what's this for
You can see that whatever the weather
That the wind's always there, always fair, oh oh oh
And it has always been now or never
The decision has got to be made, oh oh oh
Desperate thoughts, your hope calls you a liar
Fear begins to revel
Nothing but your will sets you on fire
Fire lasts forever
Oh oh oh oh, can't get any better
Oh oh oh oh, dance under the ladder
If you dare, so what you're waiting for

You can see that whatever the weather
That the wind's always there, always fair, oh oh oh
And it has always been now or never
The decision has got to be made, oh oh oh

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛІЯ ШЕРЕМЕТ

Майк Раялз

РОЗБИТЕ ДЗЕРКАЛО

Маски знято, сміх перед судом
Треба розмотати
Внутрішній клубок невинності
Доля віри - драма
О-о-о вже дзеркало розбито
О-о-о чекає лише лихо
І намарний крик лунає: «за що?»
І хай що пропонує погода
Вітер тут, він живий
На віки о-о-о
І, як завжди, в цей час чи ніколи
Жаху в вічі дивись і борись
У розпачі ти брешеш сам собі
Страхи оточили
Тільки ти знайдеш те, чим душа
Горіти буде вічно
О-о-о танцюй на скла уламках
О-о-о невдачі десь у надрах
Лиш наважся і вперед йди всім на зло
І хай що пропонує погода
Вітер тут, він живий
На віки о-о-о
І, як завжди, в цей час чи ніколи
Жаху в вічі дивись і борись

ПЕРЕКЛАДИ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ

II Ğazi Geray

DOLAB¹²

Yol üstünde yoluqtım bir dolaba,
Didim: "Niçün sürersiñ yüz bu aba?"

Delinmiş bağıñ u qaddiñ bükülmiş,
Közüñ yaşı ayağıña dökülmiş.

Nedir, aşıqmısıñ? Varmı firaqıñ?
Bu ğurbette kimedir iştiyaqıñ?

Geçer böyle seniñ leyl-u nihariñ,
Ki, yoqmudur eliñde ihtiyariñ?

Nedir bais hale böyle fiğana?
Bükülmiş qametiñ, dönmiş kemana.

Em ağlarsıñ, em iñlersiñ dem-a-dem,
Bu gizli derdiñi bilmez iç adem".

Dolab işitti benden bu hitabı,
Zeban-i al ile verdi cevabı:

"Habersiz adem oğlu maceradan,
Qazadan bil deme çün u çiradan.

Yüce dağlar idi evel mekânım,
Benim de var idi tab u tuvanım.

Aqardı er zamanlar deşt-i sarı,
Revan olup ayağım çeşmesarı.

Tutub er yanımı, qolım – budağım
Çemen üzre tutub er dem ayağım.

Başım da qumrı vu tuğrac öterdi,
Zeminimde nice güller biterdi.

Libasım kâ yeşil, kâ al olurdu,
Nazan vaqtı zerim pamal olurdu.

Benefşe baş ururdu sola, sağa,
Nihal-i nevresem durub ayağa.

Safa ile tutub camını lâle,
Saçardı culasını hake jale.

Olub nergiz közi er gice bi-hab,
Olurdu nul-i meclis anda unnab.

Esip bad-i ecel nagâh yıqıldım,
Kesildi bih-i ömrüm anda bildim.

Büke kelmez idi hargiz kemanım,
Yıqıldım, qalmadı tab u tuvanım.

Heman dem kesdiler qolım – budağım,
Süyremekçün biri deldi ayağım.

Taqub boynuma anda rismanı,
Ki bildim qalmadı işret nişanı.

Qani ol mergzarım, lâlezarım?
Diriğa kitti elden ihtiyarım.

Meni qıldılar anda hake yeksan,
Ki efğan eyler idim anda nalân.

Nice yıl geçdi vü cismim qurudı,
Yeşil tonım qarardı ve çürüdi.

Zekerya tek meni anda biçerler,
İşit imdi baña ne iş geçerler.

Qılıp tahta meni em mih ururlar,
Tecemmü eyleyib köke sürürler.

Dönerim ol zamandır, bu zamandır,
Bilürseñ ki felek işi yamandır.

Yidi Eyüb tek bağrımın kirman,
Qazaya çare ne? Söyle ne derman?
Sözümnden ibret alğıl sen de, ey, Han,
Felek mülkinde varsız cümle mihman.

Ğurur itme saqın sen de cihana,
Külerdim ben de nice natuvana.

Felek bir yedi başlı acderhadır
Ki naqd-i amr-i adem hud ğıdadır.

Nice mürsellere zehrin içürdi,
Nice yüz biñ veli andan keçürdi.

Nice şahlar kelür anda olur mat,
Murad üzre sürülmez bunda iç at.

Ne hoş dimiş bu ebâtı bir ustad,
Ki er demde anıñ ruhu ola şad.

Dilâverler cihana doymadılar,
Zamanıñ hamlesine doymadılar.

Ki aldanma arus-i dehre zinhar,
Nice arslan elâk eyler o murdar.

Ne al olsa oña dil virme barı,
Vefalu deb bu kâhbe ruzigârı.

Geçürme ğaflet ile ruzigârıñ,
Ki var iken eliñde ihtiyarıñ.

Dilersiñ ki iriřesiñ kemale,
Tevekkül qıl er işde Zulcelâle.

İki alemde isterseñ ferağat,
Aqıt köziñ yaşını, eyle taat.

Sözüñ hatm et, yeter, didiñ, Ğazaiy,
Ki taat qıl dile Haqtan rizayı.

Riza var er ne ki kelse qazadan,
Hudadan bil, Hudadan bil, Hudadan!"

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Гази II Герай

КОЛЕСО ВОДЯНОГО МЛИНА (ДОЛАБ)

Їхав я і натрапив на млин водяний.
Мовив я: «Чом об воду лик муляєш свій?»

Ти зрешечене, колесо, гнешся в журбі,
І на ноги ти зрошуєш сльози собі.

Чи закохане? Чи всі розлучені дні?
Чи за кимсь ти зажурене на чужині?

Так минають і днини, і ночі, а ти
Досі волі не можеш собі віднайти?

Чом ридаєш, оплакуєш власний талан?
І на лук обернувся твій зігнутий стан.

І у стогонах рониш ти сльози смутні,
Та ніхто і не віда тих мук таїни».

І те колесо звернення вчуло моє,
І озвалося, й відповідь так надає:

«Сину людський, не знаєш, що сталося, ні!
Не запитуй: як, чом! бо це присуд мені.

Верхи в горах – це мій рідний лишений дім,
Чуло силу із міццю я в тілі своїм.

І я деревом сильним і моцним росло,
І воложило корінь мені джерело.

Руки-гілля я мало на стані міцні.
Зелень рясно стелилась під ноги мені,

Птаство зносило співи на моїй главі,
Коло – барвами тішились квіти в траві,

І я в зелень вбиралось, а часом – в шарлат,
Осінь ронила злотний мені листопад,

І фіалки гойдалися там навесні.
В мене пагони рівні зростали пружні.

І тюльпанові чаші раділи в ясі,
І купалися доли та вруна в росі.

Не змикався ночами нарцисовий зір,
Виногрона зверталися словом до гір...

Та підтяв мене вихор, смертельний борвій.
Я збагнуло, що вже вік завершено мій.

Я не відало, що мені буде кінець!
Впало, й сила у мене зійшла нанівець;

І обтяли і віття, і руки, й персти.
І до стіп аж пробили – мене волокти.

І на віжках за шию чужий поволоік.
Я збагнуло, що втратило волю навік.

Де ви, птахи? о, де ви, тюльпани мої?
Бо я звалене, й тягнуть у дальні краї.

Я у стогоні плакало... й збігли роки –
В мене висухло тіло уже навіки,

І гнилизною витлів із зелені стрій,
На веретище одяг одмінено мій.

Мов Закарію, краяли тіло мені, –
О, послухай, що коїли люди страшні!

І на дошки покремсали, все у цвяхах,
І потому пожбурили долу в струмках.

І відтоді все мій обертається стан.
Відай: привід нещасного – злісний талан.

Йову черви до серця всю виїли плоть.
Мов: чи долю можливо, нарешті, збороть?

Слухай, хане, що нині у мові повім:
Всі ви гості у тлінному домі оцім.

Не дозволь собі зверхніх ні звершень, ні дум,
Адже я теж безпомічних брало на глум.

Доля, відай, – це є семиглавий дракон.
Скільки смертних потрапило в пащі полон!

Скільки вбило пророків те долі дання,
Скільки праведних пало з найпершого дня!

Скільки шахів її «мат» у шахах розбив,
Жодний «кінь» твій не піде, як ти би волів.

Красно вірші промовив ось майстер один
(Хай дух тішиться вічно поета з вершин!):

І не вір ти зрадливому світу сповна!
Не всолоджуйся плином ти часу сповна!

Ти підступному світу, оманам не вір:
Безліч левів понищив цей зрадний блюзнір.

Ти хіба що надгробок одержиш і мур –
Все розвіє вихор поривами бур.

Легковажним поривом тепер не лети,
Бо ще маєш ти волю у власнім житті.

Знай: вершини якщо досі прагнеш сягти –
Всемогутньому Богові скорюйся ти.

Як ти спокою хочеш у площах обох –
Сповною в плачі усе, що наказує Бог.

Газаї, мову власну завершуй, пора,
Є Бог Істинний: послухом вмолюй добра.

Тішся з того, що доля тобі принесе:
Це Всевишнього ласка, Всевишнього все!»

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Daniel Bergemann

FREUNDSCHAFT

Freiwilliges Band zwischen Menschen entsteht,
aus Vertrauen und Nähe wird es gewebt.
Anfangs ein Faden schmal und fragil,
macht Erfahrung und Pflege es langsam stabil.

Die erste Krise ist gleichsam ein Test,
ist es denn Freundschaft, steht sie auch fest?
Besteht sie die Prüfung, dann schätze Dich glücklich,
denn Freunde zu haben ist unsagbar wichtig.

Freunde sind wertvoll, ein Halt in der Welt.
Sind da für Dich und dies ohne Geld.
Sie sagen Dir ehrlich, was sie grad denken,
sind Zufluchtsort, musst Dich niemals verrenken.

Vertrauter sein und Vertrauen auch geben,
Freundschaft ist wichtig ein Teil unsres Lebens.
Hast Du Freunde gefunden, kann Dir wenig passieren,
Darum zeige es auch, um sie nie verlieren.

ПЕРЕКЛАЛА ТЕТЯНА МАРЧУК

Даніель Бергеманн

ДРУЖБА

Вільний зв'язок між людьми виникає,
Із довіри і близькості він витікає.
Спочатку ця нитка є тонкою, вразливою,
Досвід і турбота роблять її незрадливою.

Перша сварка — для вас випробування,
Якщо це дружба справжня, пройде завдання?
Як виклики долі під її силу, все складеться щасливо,
Адже мати власних друзів — неймовірно важливо.

Друзі — це цінно, життя самоцвіти.
Вони завжди поруч, опора у світі.
Вони допоможуть завжди словом чесним,
Вони — порятунком, не будеш нужденним.

Щоб тобі довіряли і довіряти самому,
Дружба — важлива, впевнись у цьому.
Якщо в тебе є друзі, море тобі по коліно,
Тож, покажи їм свою вдячність — це ніколи не пізно.

Wilhelm Busch

IM HERBST

Der schöne Sommer ging von hinnen,
Der Herbst, der reiche, zog ins Land.
Nun weben all die guten Spinnen
So manches feine Festgewand.

Sie weben zu des Tages Feier
Mit kunstgeübtem Hinterbein
Ganz allerliebste Elfenschleier
Als Schmuck für Wiese, Flur und Hain.

Ja, tausend Silberfäden geben
Dem Winde sie zum leichten Spiel,
Die ziehen sanft dahin und schweben
Ans unbewußt bestimmte Ziel.

Sie ziehen in das Wunderländchen,
Wo Liebe scheu im Anbeginn,
Und leis verknüpft ein zartes Bändchen
Den Schäfer mit der Schäferin.

ПЕРЕКЛАЛА ТЕТЯНА МАРЧУК

Вільгельм Буш

ВОСЕНИ

Барвисте літо промайнуло,
Багрянець розсипає осінь.
Всі павуки завзято й вміло
Плетуть їй одежини-пломінь.

Готуються до днів святкових,
Тчуть лапки безліч забаганок –
Прикраси для полів просторих,
Для фей – улюблений серпанок.

Нитки сріблясті роздивись,
Як грає жваво вітер ними –
Витають ніжні, летять увись
Поза цілями земними.

Вони мандрують дивокраєм,
Любов там перша боязка,
Одною з ниток поєднає
Пастушку та чередника.

Friedrich Hölderlin

DER GEFESSELTE STROM¹³

Was schläfst und träumst du, Jüngling, gehüllt in dich
Und säumst am kalten Ufer, Geduldiger,
Und achtest nicht des Ursprungs, du, des
Oceans Sohn, des Titanenfreundes!

Die Liebesboten, welche der Vater schickt,
Kennst du die lebenathmenden Lüfte nicht?
Und trifft das Wort dich nicht, das hell von
Oben der wachende Gott dir sendet?

Schon tönt, schon tönt es ihm in der Brust, es quillt,
Wie, da er noch im Schoose der Felsen spielt',
Ihm auf, und nun gedenkt er seiner
Kraft, der Gewaltige, nun, nun eilt er,

Der Zauderer, er spottet der Fesseln nun,
Und nimmt und bricht und wirft die Zerbrochenen
Im Zorne, spielend, da und dort zum
Schallenden Ufer und an der Stimme

Des Göttersohns erwachen die Berge rings,
Es regen sich die Wälder, es hört die Kluft
Den Herold fern und schauernd regt im
Busen der Erde sich Freude wieder.

Der Frühling komt; es dämmert das neue Grün;
Er aber wandelt hin zu Unsterblichen;
Denn nirgend darf er bleiben, als wo
Ihn in die Arme der Vater aufnimmt.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Фрідріх Гельдерлін

ЗАКУТИЙ ПОТІК

Як спиш ти, закутий, і мрієш, юначе,
Оточений берегом хладним, вичікуєш,
Коріння свого не пригадуєш ти –
Хоч син Океану й титанам товариш!

І посланих батьком тепер ти не слухаєш,
І де в тобі подув повітря живлющого?
І слова не чуєш, що бог сторожкий
І владний, укотре тобі посила?

Але вже звучить, вже у грудях звучить,
І ось він тече – хоч ще грає у скелях,
Проте пригадав, як зі скелі з'явився,
І міць свою вчув, можновладний, гуде.

Раніш зволікав – та кайдани рве він,
Хапає, ламає, жбурляє розтрощені,
У гніві зриває – і берег луна
Від голосу – поклику Божого Сина.

І гори уже пробудились довкрузь,
Ущелина чує це, й слухає ліс
Той поклик далекий; зривається в тремті –
Відряду знаходить у лоні землі.

Весна настає; зелень буде нова;
Однак, він прямує тепер до безсмертя,
Тому що ніде більш не спинить свій шлях,
А прийме в обійми дитину Отець.

ΠΕΡΕΚΛΑΔΙ 3 ΝΟΒΟΓΡΕЦЬΚΟΪ ΜΟΒΙ

Κωστής Παλαμάς

ΣΤΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟ

Σμίλεψε πάλι, δάσκαλε, ψυχές!
Κι ό,τι σ' απόμεινε ακόμη στη ζωή σου,
Μην τ' αρνηθείς!
Θυσίασέ το ως τη στερνή πνοή σου!

Χτίσ' το παλάτι, δάσκαλε σοφέ!
Κι αν λίγη δύναμη μέσ στο κορμί σου μένει,
Μην κουρασθείς.
Είν' η ψυχή σου ατσαλωμένη.

Θέμελα βάλε τώρα πιο βαθιά,
Ο πόλεμος να μην μπορεί να τα γκρεμίσει.
Σκάψε βαθιά.
Τι κι αν πολλοί σ' έχουνε λησμονήσει;

Θα θυμηθούνε κάποτε κι αυτοί
Τα βάρη που κρατάς σαν Άτλαντας στην πλάτη,
Υπομονή!
Χτίζε, σοφέ, της κοινωνίας το παλάτι!

ПЕРЕКЛАЛА СВІТЛАНА ШАРКОВА

Костіс Паламас

ВЧИТЕЛЮ¹⁴

Вчителю, викарбовуйте серця!
Скульпторе наш, що працює несамовито,
Погодьтеся!
Ви присвятилися нам цілковито!

Тож, спорудіть для нас палац митця!
Навіть коли забракне віри й сил, але Ви
Тримайтеся.
Ваш дух і нерви вже такі сталеві.

Міцний фундамент учням закладіть,
Нехай палац у час незгод і бід зціліє.
Доукріпіть.
Чи піде в забуття це все, чи зтліє?

Згодом Вас пригадають у житті,
Ту титанічну працю та цінні поради.
Вистояти!
Майстре, зведіть взірець здорової громади!

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Kazimierz Gliński

SONETY KIJOWSKIE

1

Niby wstęga, splątana w turkusowe sznury,
Błękitnym Dnieprem Kijów opasał się stary —
Śniegiem domów popłynął w rozdoły i jary,
Kopułami swych świątyń opanował góry.

Z zadnieprzańskich gdzieś równin wznosił się w lazury
Czerwony księżyc, wzdęty przez nizin opary...
Wyzłacał się — wysrebrzał — rozpędzał mrok szary,
Aż cichem, białem światłem oblał miasta mury.

Płynie milczenie — głucha cisza się rozszerza...
Tylko się rozkołysał Dniepr, gra u wybrzeża
I dzwoni pieśń prastara, dziwną nutą dzwoni...

Słyszysz grom, jakby huczał młot w olbrzyma dłoni,
Żelazne wbijającej słupy w łono rzeki...
— To nie ty śpiewasz, Dnieprze!... to śpiewają — wieki!

2

Minęła noc... Wiew świeży poranku polata,
Szata, tkaną w klejnoty, wschód okrył się cały —
Przez niebo przebiegają promieniste strzały,
Topi się złoto słońca gdzieś w głębiach wszechświata.

Zadzwonił Dniepr srebrzyściej — turkusowa szata
Fal jego, otrząsając oparów płaszcz biały,
Zadrgała dreszczem złotym — i fale zagrzmiały...
A w bramach wschodu słońce stanęło — król świata!...

Soboru Świętej Zofii dzwon zagrał — i dzwony
Świątyń innych w chóralne ozwały się tony,
W pieśń powitań!... a słońca promieniste oko,

Ziejące żarem ognia, rozwarte szeroko,
Dojrzawszy Złotą Bramę — stanęło na niebie...
— Nie, słońce!... to myśl moja zatrzymała ciebie!

3

Czar wspomnień... jeśli kto z was ony czar rozumie!..
To złota kapiel ducha w wielkiem dziejów morzu,
To żywy, wiecznotrwały lot gwiazdy w przestworzu,
Przy pieśni nieumilkłych wiekuistym szumie.

Co mi dasz ponad czar ten, chlebożerczy tłumie?
Kilka kwiatów, wyrosłych w marnem żądź twych zbożu,
Zlepek myśli, zebranych na życia rozdrożu,
Strzęp duszy, która kochać ani kłać nie umie!..

Uderzałem w pierś twoją – pustką mi oddźwiękła – –
Zajrzałem w serce twoje – drgał tam mięsa kawał,
Który ty zwałesz sercem, a on mi się zdawał

Ohydny w swej krwawiznie... I dusza się zlekła
Tej piersi, tego serca! Spragniona zогromnień,
Siły i loty w słońce – uciekła... w kraj wspomnień!

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛІЯ БЕЛЬЧЕНКО

Казімеж Глінський

КИЇВСЬКІ СОНЕТИ

1

Наче поясом шовковим, сплетеним з блакиті,
Так Дніпром підперезався Київ старовинний –
Снігом хат заповз в ярути та улоговини,
Банями святинь зелені гори оповиті.

З задніпрянських лук в небесні барви соковиті
Піднялась червона повня – з туманів низинних,

Позлотила – посріблила – присмерку сивини.
Мури міста тихим світлом місячним облиті.

Плине тиша у повітрі – безгомінь безкрая...
Лиш розбурхався Славута, з берегами грає.
Спів бринить прадавній, дивний у річному лоні.

Чуєш грім? То ніби молот, стиснутий в долоні
Велетня, стовпи вбиває в глиб ріки потроху...
– Дніпре, це не ти співаєш!.. це – віки, епохи!

2
Ніч минула... Свіжий легіт світанковий лине,
Виткані коштовно ризи схід увесь укрили –
Через небо пробігають променисті стріли.
Топлять золоте світило Всесвіту глибини.

Задзвенів Дніпро сріблисто – сині одежини
Хвиль його, з себе струсивши туману плащ білий,
В брижах золотих заграли – хвилі забриніли...
В брамах сходу сонце встало – світу цар єдиний!..

Вдарив дзвін в Святій Софії – всюди залунали
Інші дзвони суголосно і злились в хорали,
В спів тріумфу!.. А світила око променисте,

Широко розкриті жаром, сяючи врочисто,
Золотих Воріт діставшись – стало над землею...
– Сонце, ні!.. тебе спинив я думкою своєю!

3
Чари спогадів... Чи знає хтось із вас ці чари!..
Це купіль і учта духу в історичнім морі,
Рух зорі живий і вічний в далі неозорі
Під невпинні й безугавні гімни та хорали.

Що даси взамін цих чарів, натовпу почваро?
Кілька квітів з твого збіжжя, де бажання хворі,
Хаос думки, що з'явився у життєвій зморі,
Яв душі, що і в любові, і в клятьбі – нездара!

Вдарив я тебе у груди – пуста відгукнулась – –
Зазирнув тобі у серце – там дрижав шмат м'яса,
Ти його вважаєш серцем, а мені він здався

У кривавості огидним... І душа жахнулась
Цих грудей і цього серця! Спрагла високості,
Мчить до спогадів, до сили і до сонця в гості!

Zuzanna Ginczanka

MAJ 1939

Raz wzbiera we mnie nadzieja,
raz jestem niespokojna.
Zbyt wiele rzeczy się dzieje —
coś przyjdzie: miłość lub wojna.

Są znaki, że przyjdzie wojna:
kometa, orędzia, mowy.
Są znaki, że przyjdzie miłość:
serce, zawroty głowy.

Kometa błysnęła nocna,
gazeta nadbiegła dzienna.
O wiosno, wiosno miłosna!
Nie, nie miłosna. Wojenna!

Pełnia nadeszła wiosenna
i snów ze sobą naniósła.
O wiosno, wiosno wojenna!
Nie, nie wojenna. Miłosna!

Czytam codziennie dodatki,
wnioski z dodatków snuję,
obrywam na kwiatkach płatki:
kocha... lubi... szanuje...

Brzemienna! Wróżebna! Wiosno
inna od innych wiosen!

Cokolwiek byś mi przyniosła,
wszystko przyjmę i zniosę.

Na maju, rozstaju stoję
u dróg rozdrożnych i sprzecznych,
gdy obie te drogi twoje
wiodą do spraw ostatecznych.

Tęsknota nadciąga chmura,
wieści przez radio płyną.
Czy pójdę, czy pójdę góra,
czy pójdę — dolina?

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛІЯ БЕЛЬЧЕНКО

Зузанна Гінчанка

ТРАВЕНЬ 1939

То сповнить мене надія,
а то нема супокою.
Відчутно диха стихія —
коханням, а чи війною?

Є знаки війни близької:
комета, чутки, промови.
Є знаки також любові:
серце і млість виняткова.

Комета на небі чорнім,
газета в руках щоденна.
О весно любовна! Чом ні?
Ні, не любовна. Воєнна!

Ось повня весняна скресла —
і снами війнула повня.
О весно, воєнна весно!
Ні, не воєнна. Любовна!

В газетних додатках зранку
усе між рядків читаю,
ворожачи на рум'янку:
шанує... любить... кохає...

Тож ти при надії, весно,
на інші весни не схожа!
Чого б мені не принесла,
усе я прийняти зможу.

На цьому розхресті, в маї,
в незгоді доріг двоїстих,
обидва шляхи приймаю,
шляхи до останніх істин.

Зажура мов хмара диму,
по радіо вісті линуць.

Чи верхом, чи верхом йтиму,
чи йтиму в долину?

Franciszek Karpiński

BÓG SIĘ RODZI

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony.
Ogień krzepnie, blask ciemnieje.
Ma granice – Nieskończony;
Wzgardzony, okryty chwałą,
Śmiertelny Król nad wiekami!
A Słowo ciałem się stało,
i mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje,
Niemało cierpiał, niemało,
Żeśmy byli winni sami,
A Słowo ciałem się stało,

I mieszkało między nami.

W nędznej szopie urodzony,
Żłób Mu za kolebkę dano!
Cóż jest, czym był otoczony?
Bydło, pasterze i siano.
Ubodzy, was to spotkało,
Witać Go przed bogaczami,
A Słowo ciałem się stało,
I mieszkało między nami.

Potem i króle widziani,
Cisną się między prostotą,
Niosąc dary Panu w dani:
Mirrę, kadzidło i złoto.
Bóstwo to razem zmieszało,
Z wieśniaczymi ofiarami,
A Słowo ciałem się stało,
I mieszkało między nami.

Podnieś rękę, Boże Dziecię,
Błogosław ojczyznę miłą!
W dobrych radach, w dobrym bycie,
Wspieraj jej siłę swą siłą,
Dom nasz i majątność całą,
I wszystkie wioski z miastami,
A Słowo ciałem się stało,
i mieszkało między nami.

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛІЯ БЕЛЬЧЕНКО

Францішек Карпінський

БОГ РОДИВСЯ

Бог родився, гине сила,
Всемогутній – без одежі!
Стиг вогонь, яса тьмяніла,
Безкінечний має межі,
Знехтуваний – славний знову,

Смертний – владар над віками,
Стало Плоттю вічне Слово
І жило собі між нами.

Гірша чим земля від неба?
Бог від щастя відступився,
З людством розділив потреби,
Між простими оселився,
Хоч від нас багато злого
Він терпів під небесами,
Стало Плоттю вічне Слово
І жило собі між нами.

Стайня прийняла убога
Цю божественну дитину!
Що ж було навколо Бога?
Пастушки, худоба й сіно.
Щедрі серцем там святково
Перші юрмились у брами,
Стало Плоттю вічне Слово
І жило собі між нами.

Втиснулися перегодом
В стайню і царі-магнати,
Пронесли поміж народом
Смирну, золото і ладан.
Бог змішав не випадково
Їх з селянськими дарами,
Стало Плоттю вічне Слово
І жило собі між нами.

Здійми руку, Божий Сину,
Дім благослови наш милий,
Захисти свою Україну,
Дай непереможні сили.
Від Чернігова до Львова,
Сходом, кримськими степами
Стало Плоттю вічне Слово
І жило собі між нами.

Adolf Abrahamowicz

VIS-à-VIS

Fraszka sceniczna w jednym akcie
1882 r.

Osoby:

GABRYEL

ANIELA, jego żona

HONORATA, pokojówka

PIETRUSZKA

Rzecz dzieje się we Lwowie.

SCENA IV.

Gabryel (sam).

Gabryel. Niema wątpliwości, tu rozwija się platoniczna miłość, ten adonis vis-à-vis przy drugim oknie (patrzy przez okno) o! i teraz zdaje mi się, że go widzę... Ha! Lowelasie! Donżuanie! Trutniu! Sprawię ja ci frycówkę! Kokietujesz cudzą żonę, obcą... a moją własną?... Zwolna Gabryelu!... Postępujemy z rozwagą, mogę się mylić, aha! wiem... tak... zrobię kontra-próbe, włożę drugą ramę, szkło matowe, będę dowodził, że przeciąg, co ona na to powie?... (wchodzi Aniela).

SCENA V.

Aniela — Gabryel.

Gabryel. Ah! szkaradny przeciąg... brr!... dlaczego to okno zawsze otwarte? zawsze otwarte...

Aniela (n. s.) Niepokoi się — wybornie!

Gabryel. Dostanę fluksji... O! i tobie już twarz nabrzmiała...

Aniela. Zdaje ci się...

Gabryel. Prawy policzek... nie, lewy.

Aniela. Więc prawy, czy lewy?

Gabryel. Prawy, zarumieniony — (n. s.) już w płomieniach!...

Aniela. Bredzisz...

Gabryel. Włożę drugą ramę i szkło matowe, to zabezpieczą od przeciągów (n. s.) i romansów.

Aniela (żartując). Zamurować?

Gabryel. Zamuruję!

Aniela. Tylko że ja nie pozwolę.

Gabryel. Oho! nie pozwolisz?

Aniela. W swojej kancelarii jesteś panem, tu ja. Jeżeli przeciąg, to nie przychodź.

SCENA VI.

Aniela — Gabryel — Honorata.

Aniela. Stolik do pisania przystawisz do tego okna.

Gabryel (n. s.) Nie źle się zaczyna, nie! to już się zaczęło!

Aniela. I pianino ustawisz obok okna, oraz dwa wazony.

Gabryel (w irytacji). Słyszałem, że salon, sypialnie meblują... ale żeby kto okno meblował!...

Aniela. Kto co lubi. Pójdziemy, Honorciu, wybierzemy kwiaty (wychodzą).

SCENA XIII.

Gabryel (sam).

Gabryel. Byle był przy oknie, akcję rozpoczynam (ubiera kapelusz i mantylkę). Mam uczucie, że spełniam akt uroczysty. Twarzy w tem oddaleniu nie odróżni, żony w kształcie męża... nie, męża w kształcie żony... Jaka przybrać pozę? Romantyczną czy bohaterską? Nigdy kobietą nie byłem, a jednak w tym stroju doznaję dziwnego uczucia, coś nie męskiego... (układa się przy oknie i bierze szkło). Żałuję, że się porządnie nie ogoliłem, diabeł mógł przewidzieć, że będę kobietą. (Patrzy.) Niestety! prócz wazonów nic nie widzę, spóźniłem się. (Po chwili.) Ah, zbliża się... ma jakieś naczynie, podlewa kwiaty... już mnie ujrzał, wysuwa kokietująco głowę, kłania się, gestykuluje, bandyta! Cofnął się... powraca z naczyniem... wpatruje się we mnie jak w malowidło, kiwa chustką, gdzie moja chustka? Jest pończocha... (powiewa pończochą). Kiwa namiętnie... pošlę mu całusa... odszedł... mam, łotrze! gałganie! dowód... dobrze mi! Czemu nie siedzieć w domu, żony pilnować? Rozbójnik! Wywachał młodą mężatkę. Wyzwać? Za wcześniej... Czekać? Będzie za późno... Użyję pośrednictwa, sprawa będzie głośna, ją samą ukarzę! Nie, ona mniej winna... Wymusztrować tego platonicznego adonisa! To, co widziałem: kwiatki, naczynie, chustka, to jest platoniczne, — ale to, czego nie widziałem, może już nie platoniczne... (spogląda oknem). Ciagle stoi, wychyla się groźnie... (macha cybuchem). Mój panie! na dziś już dosyć, do widzenia! Tchórz! Fugas chrustas! ah! omal nie wypadłem, drugie piętro, byłbym kark skręcił, toby tryumfował! Napiszę list: (pisze) „Szanowny i łaskawy panie!” Jak tytułować tego nikczemnika! „Panie!” (Mówi.) Nie wiem, jak się bestia nazywa. (Pisze.) „Panie vis-à-vis! Okna w kamienicach nie na to są wprawione, żeby wyglądając niemi kokietować i platonicznie kompromitować cudzą żonę” — (mówi) dodam: „obcą własność”. Jeżeli

to prawnik, to prędzej zrozumie. (Pisze.) „Jak to pan sobie pozwalasz — miałem przed chwilą dowód, jak w swych bezczelnych afektach gestykulowałeś, machałeś głową, naczyniem, a jak cię na lep wzięto i odwzajemniono za pomocą mistyfikacji — kiwałeś chustką, jak zdobytą chorągwią, aż, póki się nie okazała w oknie głowa męża z cybuchem. Bez zwłoki opuścisz to mieszkanie, później okno zamurujesz, wreszcie usuniesz symboliczne czerepy — nie uczynisz — jesteś wyzwany i za pierwszym pojawieniem się twej głowy, umyślnie w tym celu zaprowadzoną sikawką, ochłodzę zbyt płomieniste twoje zapawy.” Nie podpiszę się... a nuż zaskarzy sądownie? (Dzwoni.) Do ekspedycji cyrografu użyję Honoraty, już jest zadatkowana.

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА КИДРАТЮК

Адольф Абрагамович

ВІЗАВІ

Одноактна фразка сценічна
1882 р.

Дійові особи:

ГАБРІЄЛЬ

АНЕЛЯ, його дружина

ГОНОРАТА, покоївка

ПЕТРУШКА

Дія відбувається у Львові.

СЦЕНА IV.

Габріель (сам).

Габріель. Без сумніву, тут назріває платонічне кохання, цей Адоніс візаві з протилежного вікна (дивиться в вікно) о! зараз мені здається, що я його бачу... Ха! Ловелас! Донжуан! Трутень! Я тобі покажу, де раки зимують! Кокетуєш з чужою, не своєю дружиною... а з моєю власною? Пригальмуй, Габріелю!... Діятимемо обережно, я можу помилятися... ага! Знаю... так... зроблю контрнаступ, вкладу другу раму, матову шибу, переконуватиму, що протяг, що вона на це скаже?... (заходить Анеля).

СЦЕНА V.

Анеля — Габріель.

Габріель. Ох! Потворний протяг... брр!... Чому вікно завше відчинене? Завше відчинене...

Анеля (прит.). Занепокоївся — чудово!

Габріель. Ще флюсу дістану... О! І в тебе вже обличчя набрякло...

Анеля. Це тобі здається...

Габріель. Права щока... ні, ліва.

Анеля. То права чи ліва?

Габріель. Права, почервоніла — (прит.) вже пламеніє!...

Анеля. Ти мариш.

Габріель. Поставлю другу раму й матову шибу, це забезпечить від протягів (прит.) і романів.

Анеля (жартома). Замурувати?

Габріель. Замурую!

Анеля. От тільки я не дозволю.

Габріель. Ого! Не дозволиш?

Анеля. Ти у своїй канцелярії господар, а тут я. Якщо тобі продуває, то не приходь.

СЦЕНА VI.

Анеля — Габріель — Гонората.

Анеля. Письмовий столик переставиш до цього вікна.

Габріель (прит.). Непоганий початок! Вже почалося!

Анеля. І піаніно поставиш біля вікна, а також два вазони.

Габріель (роздратовано). Я чув, що умебльовують вітальню, спальну, але щоби вікно хто умебльовував!...

Анеля. Хто що любить. Ходімо, Гонорцю, виберемо квіти. (Виходять.)

СЦЕНА XIII.

Габріель (сам).

Габріель. Хоч би він був біля вікна, розпочинаю акцію (одягає капелюха та мантію). Я почуваюся так, ніби здійснию урочистий акт. Обличчя з такої відстані він не відрізнити, дружини у вигляді чоловіка... ні, чоловіка у вигляді дружини... Яку позу обрати? Романтичну чи героїчну? Я ніколи не був жінкою, а в цьому вбранні почуваюся дивно, якимось не по чоловічому... (Влаштується біля вікна і бере окуляри.) Шкода, що я добре не поголився, сам дідько міг передбачити, що буду жінкою. (Дивиться.) Прикро! Опріч вазонів нічого не бачу, запізнився я. (Через хвилину.) Ох,

наближається... тримає якусь посудину, поливає квіти... вже мене помітив, кокетливо висуває голову, кланяється, жестикулює, бандит! Пішов... повертається з поливальницею... дивиться на мене, мов на картину, махає хустинкою, де ж моя хустинка? Є панчоха... (махає панчохою). Махає пристрасно... пошлю йому поцілунок... відійшов... маю, негіднику! галгане! доказ... як добре! Чому не сидіти вдома та не пильнувати дружини? Розбійник! Винюхав молоду заміжню жінку... Викликати? Зарано... Почекати? Буде запізно... Скористаюся посередництвом, справа буде голосна, її саму буде покарано! Ні, вона менше винна... Вимуштрувати того платонічного Адоніса! Те, що я бачив: квіти, поливальниця, хустинка, це все платонічне, — але те, чого я не бачив, може, вже й не платонічне... (дивиться в вікно). Він усе ще стоїть, висунувшись грізно... (махає цибухом). Мій пане! На сьогодні вже досить, до побачення! Тхір! Геть з очей! Ох! замалим не випав, другий поверх, був би собі шию скрутив, ото б він тріумфував! Напишу листа: (пише) «Шановний і милостивий пане!» Як назвати цього нікчому! «Пане!» (Говорить.) Не знаю я, як цю бестію звать. (Пише.) «Пане Візаві! Не для того вікна в будинках створені, аби виглядаючи ними, залицятися та платонічно компрометувати чужу дружину.» — (говорить) додаю: «чужу власність». — Якщо це юрист, то швидше зрозуміє. (Пише.) «Якщо ви собі це дозволяєте — щойно я мав доказ того, як у своїй зухвалій пристрасності ви жестикулювали, махали головою та поливальницею, а коли вас ошукали і містифікували взаємність, ви махали носовою хустинкою ніби здобутою хоругвою, допоки в вікні не з'явилася чоловіча голова з цибухом. Не зволікаючи ви покинете цю квартиру, потім замуруєте вікно, нарешті приберете свої горщечки — не зробите — вам буде кинуте виклик, і при першій появі вашої голови я охолоджу ваш надто полум'яний ентузіазм заздалегідь приготовленою для цієї цілі сикавкою.» Не підпишуся... ану ж як подасть до суду? (Дзвонить.) Для доручення цирोगрафу скористаюся Гоноратою, завдаток вона вже взяла.

Zbigniew Herbert

MODLITWA PANA COGITO - PODRÓŻNIKA

Panie

dziękuję Ci że stworzyłeś świat piękny i bardzo różny

a także za to że pozwoliłeś mi w niewyczerpanej
dobroci Twojej być w miejscach które nie były
miejscami mojej codziennej udręki

– że nocą w Tarquinii leżałem na placu przy studni
i spiż rozkołysany obwieszczał z wieży Twój gniew
lub wybaczenie

a mały osioł na wyspie Korkyra śpiewał mi ze swoich
niepojętych miechów płuc melancholię
krajobrazu

i w brzydkim mieście Manchester odkryłem ludzi
dobrych i rozumnych

natura powtarzała swoje mądre tautologie: las był
lasem morze morzem skała skałą

gwiazdy krążyły i było jak być powinno – *Iovis
omnia plena*

– wybacz – że myślałem tylko o sobie gdy życie
innych okrutnie nieodwracalne krążyło wokół
mnie jak wielki astrologiczny zegar u świętego
Piotra w Beauvais

że byłem leniwy roztargniony zbyt ostrożny
w labiryntach i grotach

a także wybacz że nie walczyłem jak lord Byron
o szczęście ludów podbitych i oglądałem tylko
wschody księżycy i muzea

– dziękuję Ci że dzieła stworzone ku chwale Twojej
udzieliły mi cząstki swojej tajemnicy i w wielkiej

zarozumiałości pomyślałem że Ducio van Eyck
Bellini malowali także dla mnie

a także Akropol którego nigdy nie zrozumiałem do
końca cierpliwie odrywał przede mną okaleczone
ciało

– proszę Cię żebyś wynagrodził siwego staruszka
który nie proszony przyniósł mi owoce ze swego
ogrodu na spalonej słońcem ojczystej wyspie syna
Laertesa

a także Miss Helen z mglistej wysepki Mull na
Hebrydach za to że przyjęła mnie po grecku i prosiła
żeby w nocy zostawić w oknie wychodzącym na
Holy Iona zapaloną lampę aby światła ziemi
pozdrawiały się

a także tych wszystkich którzy wskazywali mi drogę
i mówili *kato kyrie kato*

i żebyś miał w swej opiece Mamę ze Spoleto
Spiridiona z Paxos dobrego studenta z Berlina który
wybawił mnie z opresji a potem nieoczekiwanie
spotkany w Arizonie wioził mnie do Wielkiego
Kanionu który jest jak sto tysięcy katedr zwróconych
głową w dół

– pozwól o Panie abym nie myślał o moich
wodnistookich szarych niemądrych prześladowcach
kiedy słońce schodzi w Morze Jońskie prawdziwie
nieopisane

żebym rozumiał innych ludzi inne języki inne
cierpienia

a nade wszystko żebym był pokorny to znaczy ten
który pragnie źródła

dziękuję Ci Panie że stworzyłeś świat piękny i różny

a jeśli jest to Twoje uwodzenie jestem uwiedziony na
zawsze i bez wybaczenia

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Збігнев Герберт

МОЛИТВА ПАНА КОґІТО - ПОДОРОЖНЬОГО

Боже

дякую тобі що створив світ такий чарівний і різний

за те що дозволив мені невимовну доброту
Твою бути в місцях що не були моїми
повсякденними стражданнями

– що вночі в Тарквінії я лежав на площі біля колодязя
і спис розгойдуючись з вежі сповіщав про Твій гнів
чи прощення

і віслючок на острові Коркіра оспівував мені своїми
незбагненими міхами легенів меланхолію
пейзажу

і в потворному місті Манчестер знайшов я людей
добрих і розумних

природа повторювала свої мудрі тавтології: ліс був
лісом море морем скеля скелею

зорі кружляли і було так як годиться - *Iouis*
omnia plena

– даруй – що я тільки про себе думав коли життя
інших жорстоко безповоротно кружляли навколо
мене як великий астрологічний годинник у соборі Святого
Петра в Бове

що я був ледачий неухажливий занадто обережний
в лабіринтах і гротах

і вибач мене що я не боровся як лорд Байрон
за щастя завойованих народів і тільки
милувався місяцем і музеями

– спасибі тобі що створене во славу Твою
давало і мені частку своїх таємниць і у великій

зарозумілості своїй я думав що Дуччо ван Ейк
Белліні малювали і мене

а також Акрополь який я ніколи не розумів повністю
терпляче відкривав мені своє понівечене
тіло

– я прошу винагородити сивого старого який без усяляких
просьб приніс мені фрукти зі свого
саду на спаленому сонці рідного острова сина
Лаерта

і місс Хелен з імлистого острова Малл на
Гебридах за те що прийняла мене по-грецькі і попросила вночі
зліва у вікні навпроти
святого Іони свічадо запалити щоб вогні землі
привітали одне одного

а також усіх тих хто був дороговказом
і казав *kato kyrie kato*

і щоб опікувався Ти мамусею зі Сполето
Спірідіона з Паксосу і доброго студента з Берліну
що витяг мене з халепи і зустрілись ми
раптово в Аризоні і віз він мене до Великого Каньйону
що як сто тисяч соборів
маківками донизу

- дозволь мені Боже не думати про
сльозливооких сірих дурних переслідувачів моїх
коли сідає сонце в Іонічне море і це справді
незбагнено

щоб розумів я інших людей інші мови страждання
інакших

а перш за все був покірним тим хто
жадає джерела

дякую тобі Боже що створив цей прекрасний і різний світ

і якщо це твоя спокуса то я спокушений
назавжди і без прощення

Teresa Tomsia

JASNE TWARZE, CIEMNE ULICE

Urodziwe twarze rysowane wprawną ręką artysty
z profilu i en face, oprawione w pozłacane ramy,
jaśnieją na muzealnych ścianach. Z portretów
patrzają na nas ludzie z przeszłości, ich lica płoną
w świetle lamp i naszych niepewnych spojrzeń.

Krwawe tajemnice zabrali z sobą, pokryli ochrą,
burgundem, zamknęli w legendach. Ciemne ulice
za oknami Musée d'Orsay wkrótce spłoną zasypane
śmieciem. Spokojnie śpi papież, chóry śpiewają, wiosna
niesie otuchę. Mówiłeś: nie wrzucaj grosza żebrakowi,
gdy kłamie, przekraczaj ulice zapatrzona w paryską biel
kamienic, w rozświetlone nagle wersy nutą serdeczną
przybyła nie wiadomo skąd. Księga, którą niesiesz
w nadziei na odczytanie tajemnic, na wewnętrzne
poruszenie, dyskretnie milczy, więc idź dalej.

Jasne twarze, ciemne ulice. Jest jeszcze tyle śmierci
do zapisania na liście straceń, tyle białych plam
w notesie zapomnienia, tyle nowych granic
do obrony, tyle rąk wyciągniętych w głodzie
po kawałek chleba, po ziarno, które
obumrze i zmartwychwstanie.

Poznań, 28 marca 2023 r.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Тереса Томша

СВІТЛІ ОБЛИЧЧЯ, ТЕМНІ ВУЛИЦІ

Милі обличчя, намальовані вмілою рукою майстра
в профіль і анфас, обрамлені позолеченою облямівкою,
висяюють на стінах музейних. З подоби
люди з минулого дивляться на нас, їхні обличчя горять
у світлі ламп і наших поглядах непевних.

Криваві таємниці взяли з собою, вохрою покрили,
бургундієм, оповили легендами. Темні вулиці
за вікнами музею д'Орсе незабаром згорять поховані
в смітті. Папа Римський мирно спить, хори співають, весна
надихає. Ти казав: не давай жебраку ані копійчини
як бреше він, переходь вулиці вдивляючись в паризьку крейджаність
будинків, у раптово осяяних віршах з сердечною нотою,
що прийшли нізвідки. Книга, яку ти носиш
в надії розгадати таємниці, для внутрішнього
підйому, сором'язливо німує, тому продовжуй йти.

Світлі обличчя, темні вулиці. Є ще стільки смертей
запису в книгу втрат, стільки білих плям
у зошиті забуття, стільки нових рубежів
які треба захищати, стільки голодних рук, простягнутих
за шматком хлібини, за зерниною, що
помре і воскресне.

Познань, 28 березня 2023 р.

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Tatiana de Rosnay

ELLE S'APPELAIT SARAH¹⁵

EXTRAIT

À Stella, ma mère

À ma Charlotte, belle et rebelle

À Natacha, ma grand-mère (1914-2005)

Mon Dieu ! Que me fait ce pays !

Puisqu'il me rejette, considérons-le froidement, regardons-le perdre son honneur et sa vie.

Irène NÉMIROVSKY,
Suite française, 1942.

Tigre ! Tigre ! Feu et flamme

Dans les forêts de la nuit,

Quelle main, quel œil immortel

Put façonner ta formidable symétrie ?

William BLAKE,
Les Chants de l'expérience.

AVANT PROPOS

Les personnages de ce roman sont entièrement fictifs. Mais certains des événements décrits ne le sont pas, notamment ceux survenus pendant l'été 1942, sous l'Occupation, et en particulier la rafle du Vél d'Hiv qui eut lieu le 16 juillet 1942 en plein cœur de Paris.

Ce livre n'est pas un travail d'historien et ne prétend pas l'être. C'est mon hommage aux enfants du Vél d'Hiv qu'on ne revit jamais.

Un hommage aussi à ceux qui survécurent et témoignèrent.

PARIS, JUILLET 1942

La fillette fut la première à entendre le coup puissant contre la porte.

Sa chambre était la plus proche de l'entrée de l'appartement. Dans la confusion du sommeil, elle avait d'abord pensé que c'était son père qui remontait de la cave où il se cachait, qu'il avait dû oublier ses clefs et insistait parce que personne ne l'avait entendu quand il avait frappé discrètement. Mais bientôt des voix s'élevèrent dans le silence de la nuit, fortes et brutales. Ce n'était pas son père. « Police ! Ouvrez ! Tout de suite ! » Le martèlement reprit, plus fort encore. Vibrant jusque dans la moëlle de ses os. Son jeune frère, qui dormait à côté d'elle, commença à s'agiter dans son lit.

« Police ! Ouvrez ! Ouvrez ! » Quelle heure était-il ? Elle jeta un coup d'œil entre les rideaux. Il faisait encore sombre.

Elle avait peur. Elle pensait à ces conversations, ces murmures nocturnes, que ses parents avaient échangés croyant qu'elle dormait. Mais elle avait tout entendu. Elle s'était glissée jusqu'à la porte du salon et là, avait écouté et regardé ses parents à travers une petite fente dans le bois. Elle avait entendu la voix nerveuse de son père. Avait vu le visage angoissé de sa mère. Ils discutaient dans leur langue natale, que la fillette comprenait, même si elle ne la parlait pas très bien. Son père avait dit tout bas que les temps à venir seraient difficiles. Qu'il faudrait être courageux et très prudent. Il avait prononcé des mots étranges et inconnus : « camp », « rafle », « arrestation », et elle se demandait ce que tout cela pouvait bien signifier. Son père, toujours très bas, avait ajouté que seuls les hommes étaient en danger, que les femmes et les enfants n'avaient rien à craindre, et qu'il irait donc chaque soir se cacher.

Le lendemain matin, il avait expliqué à sa fille qu'il était plus sûr qu'il dorme à la cave pendant un moment. Jusqu'à ce que les choses « rentrent dans l'ordre ». Quelles choses ? pensa-t-elle. « Rentrer dans l'ordre », qu'est-ce que ça voulait dire au juste ? Et quand cela arriverait-il ? Elle brûlait de lui demander ce que signifiaient les mots étranges qu'elle avait entendus, « camp » et « rafle ». Mais il aurait alors fallu avouer qu'elle les avait espionnés, et plusieurs fois, derrière la porte. Elle n'avait pas osé.

« Ouvrez ! Police ! »

La police avait-elle trouvé Papa dans la cave ? Etait-ce pour ça qu'ils étaient là, pour emmener Papa dans ces endroits dont il parlait quand il murmurait dans la nuit, ces « camps » qui se trouvaient quelque part en dehors de la ville ?

La petite se hâta à pas de loup vers la chambre de sa mère, à l'autre bout du couloir. Quand elle sentit la main de sa fille se poser sur son épaule, celle-ci se réveilla dans l'instant.

« C'est la police, Maman, murmura la fillette, ils donnent de grands coups contre la porte. »

La mère glissa ses jambes de sous les draps et dégagea les cheveux qui lui pendaient devant les yeux. La fillette trouva qu'elle avait l'air fatiguée et vieille, bien plus vieille que ses trente ans.

« Est-ce qu'ils sont venus pour prendre Papa ? implora-t-elle en s'agrippant au bras de sa mère, est-ce qu'ils sont là pour lui ? »
La mère ne répondit pas. À nouveau, les voix puissantes leur parvinrent depuis le palier. La mère enfila rapidement une robe de chambre, puis elle prit sa fille par la main et se dirigea vers la porte. Sa main était chaude et moite. Comme celle d'un enfant, pensa la fillette.

« Oui ? », dit timidement la mère derrière le loquet.

Une voix d'homme cria son nom.

« Oui, monsieur, c'est bien moi », répondit-elle. Son accent était soudain revenu, fort et presque dur.

« Ouvrez immédiatement. Police. »

La mère porta la main à sa gorge. La fillette remarqua combien elle était pâle. Elle semblait vidée, glacée, incapable de bouger. La fillette

n'avait jamais lu autant de peur sur le visage de sa mère. Elle sentit alors l'angoisse lui assécher la bouche.

Les hommes frappèrent une dernière fois. La mère ouvrit la porte d'une main tremblante et maladroite. La fillette tressaillit, s'attendant à voir des uniformes vert-de-gris.

Deux hommes se tenaient sur le seuil. Un policier, avec sa cape bleu marine qui lui tombait sous le genou et son grand képi, et un homme vêtu d'un imperméable beige, qui tenait une liste à la main. Celui-ci répéta le nom de sa mère. Puis celui de son père. Il parlait un français parfait. C'est que nous n'avons rien à craindre, pensa la fillette. S'ils sont ;Français et pas Allemands, nous ne sommes pas en danger. Des Français ne nous feront pas de mal.

La mère attira sa fille contre elle. La petite sentait les battements de son cœur à travers la robe de chambre. Elle aurait voulu repousser sa mère, la voir se tenir bien droite, la voir fixer ces hommes avec assurance au lieu de se recroqueviller, au lieu d'avoir le cœur qui cogne dans la poitrine, comme un animal effrayé. Elle aurait voulu que sa mère soit courageuse.

« Mon mari n'est... pas là, balbutia la mère. Je ne sais pas où il est. Je ne sais pas. »

L'homme en imperméable beige la poussa pour pénétrer dans l'appartement.

« Dépêchez-vous, madame. Je vous laisse dix minutes. Prenez quelques affaires, assez pour deux ou trois jours. »

La mère ne bougeait pas. Elle regardait le policier, hébétée. Il était resté sur le palier, son dos barrant la sortie. Il paraissait indifférent, las. Elle posa la main sur sa manche bleu marine.

« Monsieur, je vous en prie... », commença-t-elle.

Le policier se retourna et écarta la main en lui jetant un regard dur et indifférent.

« Vous avez entendu ? Vous nous suivez. Vous et votre fille.
Contentez-vous d'obéir. »

ПЕРЕКЛАЛА НАТАЛКА ПРОКОПЧУК

Тетяна де Росне

**ІІ ЗВАЛИ САРА
УРИВОК**

*Присвячую Стеллі – моїй матері.
Шарлотті-красуні і бунтівниці.
Наташі – моїй бабусі (1914-2005).*

*Боже мій! Що робить зі мною ця країна! Якщо вона мене відкидає,
то гляньмо на неї безсторонньо, подивімось разом, як втрачає
честь і життя.*

Ірен НЕМІРОВСЬКИ
«Французька сюїта» (1942).

*Тигре! Тигре! Зблиск вогню
В лісовій пільмі ловлю,
Хто зумів створить таку
Чарівну красу жаху?⁵
Вільям БЛЕЙК
«Пісні невинності і досвіду»*

ПЕРЕДМОВА

Усі герої роману – цілковита художня вигадка. Але деякі описані події реальні, зосібна ті, що сталися влітку 1942-го в окупованій Франції. Серед іншого – величезна облава «Велодром д'Івер», яка відбулася 16 червня 1942-го у самому центрі Парижа.

Цей твір – не історичне дослідження і ніколи не претендував вважатися таким. Він – данина пам'яті дітям, що потрапили в облаву «Вель д'Ів». Дітям, що не повернулися додому.

І тим, хто вижив, аби розповісти.

⁵ Вірш переклав Віталій Гречка.

ПАРИЖ, ЧЕРВЕНЬ 1942 РОКУ

Дівчинка першою почула, як загупали у двері. Її кімната була до них найближче. Спросоння не зособилась і спочатку подумала, що це батько піднявся зі сховку у підвалі. Певно, забув ключі. І зараз стукав наполегливо, бо коли тихенько робив це вперше, то ніхто не почув. Але за хвилину у нічній тиші залунали голоси. Сильні, грубі. Це не міг бути батько.

– Поліція! Відчиніть! Негайно!

Стукіт пролунав знову, тепер уже голосніше. Пробрав до кісток. Молодший братик, що спав у ліжечку поруч, тривожно заворушився уві сні.

– Поліція! Відчиніть! Відчиніть!

Цікаво: котра година? Мигцем глянула крізь фіранки. Було ще темно.

Вона злякалася. Згадала підслухану тиху розмову, пізно ввечері, коли батьки думали, що донька уже спить. Але вона все чула. Підкралася до дверей вітальні і слухала та дивилася крізь маленьку щілинку в них. Напружений і нервовий батьків голос. Стривожене материне обличчя. Батьки розмовляли рідною мовою. Дівчинка її розуміла, але говорила не так добре, як вони. Батько тихо-тихо передрікав, що попереду їх чекають важкі часи, що слід бути хоробрими та дуже обережними. Вимовляв дивні, незнайомі слова «табір», «облава», «арешт», і дівчинка подумки запитувала себе, що усе це значить насправді. Батько бурмотів, що у небезпеці лише чоловіки, що жінкам і дітям нічого не загрожує, тож він щонаочі ховатиметься .

Вранці батько пояснив доньці: буде безпечніше, якщо він деякий час спатиме у підвалі, поки усе владнається. Що «все»? Як це «владнається»? І коли? Страшенно хотілося спитати, що означають дивні слова «табір», «облава». Але тоді довелося б зізнатися: часто підслухувала біля дверей розмову батьків. Тому й не відважилась спитати.

– Відчиняйте! Поліція!

Невже поліцейські знайшли тата у підвалі, спитала вона себе, і тому приперлися сюди, щоб забрати татка у ті місця, які він називав в нічних розмовах: «табір», «за містом»?

Дівчинка навшпиньках кинулася до материної кімнати у кінці коридору. Коли мати відчула на плечі доньчину руку, прокинулася вмить.

– Мам, це поліціянти, – прошепотіла дівчинка, – вони виламують двері.

Мама висунула ноги з-під простирадла, відкинула пасмо волосся, що спадало на очі. Дівчинка подумала, що мама виглядає стомленою і старшою. Куди старішою, ніж годилося б у тридцять.

– Вони прийшли, щоб забрати тата із собою? – жалібно спитала дівчинка і вчепилась за материну руку. – По нього прийшли?

Мати не відповіла. Зі сходів знов долинули гучні голоси. Мати похапцем накинула халат, взяла доньку за руку і попрямувала до дверей. Материна долоня була гаряча і спітніла, геть як у маленької дитини, подумала дівчинка.

– Хто? – тремтячим голосом спитала мати, не відмикаючи замка.

У відповідь пролунав чоловічий голос, викрикнув її ім'я.

– Так, мес'є, це я. Материн акцент став відчутнішим, прозвучав різко, майже грубо.

– Відчиняйте. Негайно. Поліція.

Мати торкнулася горла, і дівчинка помітила, яка мама бліда. Спустошена, заціпеніла. Ворухнутися не може. Дівчинка ніколи не бачила такого страху на материному обличчі. І собі відчула: від тривоги пересохло в роті. Зробилося страшно і тоскно.

Чоловіки знову затарабанили у двері. Мама відчинила тремтячою рукою, що не слухалась. Дівчинка здригнулася і напружилась: чекала побачити сіро-зелену форму.

На порозі – двоє. Один з них був поліцейським у темно-синьому плащі з капюшоном та кашкеті з високим наголовником. Другий чоловік одягнений у бежевий дощовик. У руці тримав листок паперу. Ще раз вимовив материне ім'я. Потім батькове. Говорив бездоганною французькою. Отже, нам нема чого боятися, подумала дівчинка. Якщо вони французи, а не німці, то ми у безпеці. Французи не зроблять лихого.

Мати сильніше притиснула дівчинку до себе. Мала чула, як під халатом б'ється материнське серце. Їй хотілося відштовхнути матір, хотілось, щоб та випросталась, відважно глянула в очі чоловікам і перестала тремтіти. І ще їй хотілося, щоб серце матері

не билось, як у зляканої, загнаної тварини. Хотіла, аби мати трималася мужньо.

– Чоловіка тут немає, – затинаючись, ледве говорила мати. Я... Я не знаю, де він. Не знаю...

Той, що в бежевому дощовику, відштовхнув матір і зайшов до квартири.

– Покваптеся, мадам. Маєте десять хвилин. Зберіть якісь речі. Щоб вистачило на два-три дні.

Мати не ворухнулася. Приголомшено дивилася на поліціанта. Той на сходовій клітині повернувся спиною до дверей, всім своїм виглядом демонструючи байдужість і нудьгу. Мати торкнула його за рукав темно-синьої форми.

– Месьє, – прошу вас... – почала вона. Поліціант відвернувся, скинув материну руку. Очі в нього були порожні і холодні.

– Ви чули, що я сказав. Ви йдете з нами. Ваша донька теж. Робіть те, що вам наказують.

Serge Ouaki

Alice s'en est allée
Au pays des merveilles
Et jamais nous ne l'aimerons
Autrement que poursuivant
Le lapin blanc de nos rêves
Alice s'en est allée
Nous laissant orphelins
Des histoires qu'elle écrivait
Pour nous donner vie
Et croire en la sienne
Alice s'en est allée loin du soleil
Et dans les pages Interrompues
De son existence
Nous errons sans fin
À la poursuite de ses rêves
Pour qu'en nous elle vive
Et soit notre reine
Jolie Alice petite Alice
Très loin disparue

Au pays des merveilles
Les récits que tu t'inventais
Les nuits de bombardements
Nous ont laissés seuls
Et sans aucun conte
Où nous réfugier
Mais toujours nous vibrerons
Dans l'imagination des enfants
Poursuivant avec eux
Le lapin blanc de tes rêves
Jusqu'au pays des merveilles
Afin de te retrouver
Et à nouveau t'aimer
Alice s'est endormie
Dans nos bras
Au pays des merveilles
Et désormais nous la protégeons
Des cauchemars
Et du fracas des bombes
Jolie Alice petite Alice
Pour qu'en vous
Elle continue ses rêves.

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Серж Уакі

Аліса пішла
У Країну див
І ми не зможемо її полюбити.
За те, що ганялися за
Білим кроликом наших мрій.
Аліса пішла.
Залишивши нас сиротами
Історії, які вона написала.
Щоб дати нам життя
І повірити в себе.
Аліса пішла далеко від сонця.

І на розірваних сторінках
її існування
Ми блукаємо нескінченно
У гонитві за її мріями.

Щоб в нас вона жила
І була нашою королевою.
Чарівна Аліса, маленька Аліса.
Далеко-далеко
В Країні Див
Історії, які ти вигадала.
Ночі бомбардувань
Залишили нас наодинці.
І жодної казки,
Щоб сховатись.
Але ми завжди будемо хвилюватись
В уяві дітей
Навздогін разом з ними
За білим кроликом твоєї мрії.
У Країну Див.
Щоб знайти тебе
І нарешті тебе полюбити.
Аліса заснула
У нас на руках.
У Країні Див.
І тепер ми захищаємо її
Від кошмарів
І вибухів бомб.
Чарівна Аліса, маленька Аліса.
Щоб у тобі
Вона продовжувала мріяти.

ПЕРЕКЛАДИ З ЧЕСЬКОЇ МОВИ

Karel Jaromír Erben

LILIE¹⁶

Umřela panna v době jarních let,
jako když uschne mladé růže květ;
umřela panna, růže v poupěti –
škoda jí, škoda v zemi ležeti!

„Nedávejte mne ve vsi na hřbitov,
tam bývá nárek sirotků a vdov,
tam slzí hořkých mnoho plynulo:
srdéčko mé by hořem hynulo.

Pochovejte mne v pod zelený les,
tam na mém hrobě kvěsti bude vřes;
ptáčkové mi tam budou zpívati:
srdéčko moje bude plesati. “

Neminul ještě ani rok a den,
hrob její drobným vřesem povlečen;
nepřišlo ještě ani do tří let,
na jejím hrobě vzácný květe květ.

Lilie bílá - kdo ji uviděl,
každého divný pojal srdce žel;
lilie vonná - kdo ji pocítil,
v každém se touhy plamen roznítil. –

„Hoj, moje chaso, vraného mi stroj!
Chce mi se na lov pod zelenou chvoj,
chce mi se na lov pod jedlový krov:
zdá mi se, dnes že vzácný bude lov!“

Halohou, halou! v chrtů poštěkot,
příkop nepříkop - hop! a plot neplot:
pán na vraníku napřáženou braň
a jako šipka před ním bílá laň.

„Halohou, halou! vzácná moje zvěř,
nespasí tebe pole ani keř!“
Zdviženo rámě, jež ji probije –
tu místo laňky – bílá lilie.

Pán na lilii hledí s údivem,
rámě mu kleslo, duch se tají v něm;
myslí a myslí – prsa dmou se výš,
vůní či touhou? Kdo mu rozumíš?

„Hoj, sluho věrný, ku práci se měj:
tu lilii mi odtud vykopej;
v zahradě své chci tu lilii mít –
zdá mi se, bez ní že mi nelze byt!

„Hoj, sluho věrný, důvěrníče můj,
tu lilii mi střež a opatruj,
opatruj mi ji pilně v den i noc –
divná, podivná k ní mě pudí moc!“

Opatroval ji jeden, druhý den;
pán její vnadou divně přebлаžen.
Leč noci třetí, v plné lunny svit,
pospíchá sluha pána probudit.

„Vstávej, pane můj, chyba v odkladě:
tvá lilie se vláčí po sadě;
pospěš, nemeškej, pravýť nyní čas:
tvá lilie si divný vede hlas!“

„Životem vratkým smutná živořím,
co v poli rosa, co na řece dým:
jasně slunečný svitne paprsek –
rosa i pára, i můj zhyne věk!“

„Nezhyne věk tvůj, tuť důvěru mám;
před sluncem jistou ochranu ti dám:
zdi pevné budou tvojí záštitou,
ač, duše milá, budeš chotí mou.“

Vdala se za něj; blaze bydlila,
až i synáčka jemu povila.
Pán hody slaví, štěstí svého jist;
tu mu královský posel nese list.

„Můj věrný milý!“ tak mu píše král,
„chci, abys zejtra ke službě mi stál;
chci, aby přijel každý věrný lech,
potřeba velká – všeho doma nech.“

Smutně se loučil s milou chotí svou,
jako by tušil svou nehodu zlou.
„A když mi strážcem nelze býti tvým,
svou matku tobě strážci zůstavím.“

Špatně mu matka vůli plnila,
špatně manželku jeho střežila;
na nebi slunce - pobořena síň:
„Zhyn, paní noční, zhyn, obludo, zhyn!“

Pán jede domů - dosti služby jest;
tu mu žalostná v ústrety jde věst:
„Tvé pacholátko již ti nežije
a po tvé paní – zvadlá lilie!“

„Ó matko, matko, ty hadice zlá,
čím ublížila tobě žena má?
Otrávila jsi žití mého květ:
bodežž i tobě zčernal boží svět!“

ПЕРЕКЛАЛА ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Карел Яромир Ербен

ЛІЛЕЯ

Умерла панна в пору юних літ,
немов зів'яв ранній ружі квіт;
умерла панна, зав'яззю косиці,
та їй лежати шкода у землиці!

«Ні, не кладіть мене ви до гробів,
бо скільки там ридань сиріт і вдів,
там стільки сліз гіркотних плине:
і серце в мене з горя там загине.

Поховайте мене у зеленому лісі,
щоб вересу цвіт на могилі розрісся;
заспівають мені пташенята,
і щоб серце мені звеселяти».

Не збігли рік і день, умерла панна та,
а вже могилу верес опліта,
іще не минуло трьох літ,
а на могилі красний квітне цвіт.

Лілея біла – хто її узрить,
у серці жаль не щезне ні на мить,
цвіт запашний – хто вчує хоч на мить,
у кожному дивний жар запалахтить.

«Ей, мої слуги, дайте мені убір!
Я хочу на лови мчати в зелен-бір,
я хочу на лови під ялини покров:
здається, на нас жде небачений лов!»

Гайда, гайда! чути гавкіт хортів,
геть, гоп! і вже за межу полетів,
пан попереду мчить на коні воронім,
і стрілою лань біла летить перед ним.

«Гайда, гайда! мій небачений звір,
ні, тебе не врятують ні поле, ні бір!
І вже вцілити хоче, женеться за нею –
замість лані – біла лілея.

І цій лілеї дивується пан,
опустилися руки, небачений стан;
думи й думи – і подих у грудях завмер,
чи запах, чи дотик? Чи знає тепер?

«Ей, слуги вірні, мій сповніть наказ:
лілію вирийте звідси ураз;
у загороду цвіт пересадіть –
бо я без неї не можу прожити!»

Ей, слуго вірний, дворецький, сюди,
ти цю лілею ретельно гляди,
вдень і вночі хай пильнує слуга–
дивна до неї у мене жага!»

Перший і другий вже день промина;
квітка для пана така чарівна,
місячна повня – і третя це ніч,
зойкнув слуга – пан не стулює віч:

«Вставай, пане мій, у догляді вада:
твоя лілея гуляє по саду;
поквапся, швидше, бо час промина:
лілії голос – така дивина!» –

«Сум у житті нетривкому моїм,
як роси в полі, як на річці дим:
сонячний промінь засяє ясний –
роси і пара, і згине вік мій!» –

«Не згине вік твій вік, довіряйся мені:
від сонця надам тобі стіни міцні:
побудувати скажу залу я,
будь, мила душе, дружина моя».

Вийшла за нього; з паном жила,
вже і синочка йому привела.
Щасний пан, доля його звеселя;
та ось посол із листом короля.

«Вірний мій! – пише король у листі, –
хочу, щоб завтра до служби став ти;
кожної вірної треба душі,
справа нагальна – все вдома лиши».

Сумно прощальні рік милій слова,
мов передвістя недобре вчува:
«Стражем не можу як бути твоїм,
мати моя цей догляне хай дім».

Злецько та матінка службу служила,
злецько дружину його сторожила;
сонце у залі розсіює тінь:
«Згинь, пані ночі, згинь, маро, загинь!»

Вернув пан – виконав службу сповна;
жалісна стріла його новина:
«Вмерло малятко, синочка не стало,
а замість пані – лілея зів'яла!» –

«О мати, мати, ти, гадино зла,
чим тобі жінка лихе принесла?
Ти отруїла життя мого цвіт:
хай би й тобі почорнів Божий світ!»

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

¹ Повний текст проповіді див. тут:

<https://wesley.nnu.edu/john-wesley/the-sermons-of-john-wesley-1872-edition/sermon-39-catholic-spirit/>

Джон Веслі (1703 – 1791) – лідер євангельського пробудження ХХVIII століття, засновник Методистської церкви, походив з англіканського середовища. Цитати з Біблії відтворено за канонічним перекладом І. І. Огієнка.

² Оригінал твору: <https://poets.org/poem/lower-cased-shells-capital>

³ Переклад уривку з твору L.M. Montgomery. *Mistress Pat* (1935):

<https://www.gutenberg.net.au/ebooks02/0201071.txt>

⁴ Оригінал статті: <https://www.bbc.com/news/science-environment-68610073>. Дата звернення 24.04.2024.

⁵ Оригінал тексту: <https://breakingnewsenglish.com/2402/240229-cold-weather-exercise.html>

⁶ Переклад не з оригіналу, а з друготвору іншою мовою. Хорхе Луїс Борхес (Jorge Luis Borges (1899–1986)) – один з найвидатніших письменників ХХ сторіччя, аргентинський поет, прозаїк, перекладач. Вірш Борхеса «Arte poética» переклав англійською Ентоні Керіган (Anthony Kerrigan):

<https://silverbirchpress.wordpress.com/2014/01/17/the-art-of-poetry-poem-by-jorge-luis-borges/>

⁷ Alexander B. Charmed™. *Kiss of Darkness* / Brandon Alexander. — NY : Pocket Books, 2000. 192 p.

⁸ Jarman D. *Modern nature* / Derek Jarman. — 1st University of Minnesota Press. Originally published: Woodstock, N.Y. : Overlook Press, 1994. 320 p.

⁹ Land N. *Phyl-Undhu* / Nick Land. — Time-Spiral Press, 2014. 71 p.

¹⁰ Вибрані місця з дитячої гумористичної книжки: Robert Williams Wood. «How to Tell the Birds from the Flowers: A Manual of Flornithology for Beginners»: <https://www.gutenberg.org/ebooks/1593>

¹¹ Пісня українського виконавця Melovin; автор слів – Майк Раялз.

Спроба «одомашнення» реалій оригіналу в українському перекладі разом зі збереженням ритмо-мелодики тексту.

¹² II Ğazi Geray, Bora Ğazi Geray (Ğazâyî) – Борá Газі II Ğірай (Ğірей, Ğерай) Хан, Псевдонім «Газаї» (1554?–1607). Вірш з палацової поезії доби Кримського ханства (Поезія дивану). Переклад еквілінеарний та наближений до еквіритмічності. Оригінал твору:

<https://leylaemir.org/eng/literary-gallery/gazi/gazi-poems.php>

Оригінал – арабицею. Філософська поема (месневі). Наводиться в сучасній латинській транслітерації. *Dolab (dolap)* сьогодні означає і «шафа», узагалі це помешкання для схову, ця лексема часто є складовою інших слів. Символ колеса водяного млина у поемі обраний не дарма, оскільки «долаб» – це ще й у поезії форма питань-відповідей, що нагадує принцип обертання барабана.

Вихор, неодноразово згаданий у цій поемі, натякає на бойове прізвисько самого хана: «Борá» означає «буря», «сильний північний вітер» (одна з версій). Поетичний псевдонім «Газаї» означає «газі (борець за іслам), який пише газелі».

У творі жодного разу не названо Аллаха Аллахом, натомість наводяться епітети. Усього імен Аллаха 99 (за Кораном і Сунною), але є й додаткові. Автор явно вживає і додаткові, тобто не із загального списку. У перекладі відтворено ці епітети.

На окреме вивчення заслуговує символіка коранічних персонажів, спільних і для Старого та Нового Завіту. Із ними млинове колесо порівнює себе. Ключова риса – нівечення плоті. Так, дерево зогнило – і порівнює себе з Еюбом (*Eyüb*, 27-й бейт), якому хробаки виїли груди. У Біблії це багатостраждальний праведник Йов, у Корані – пророк Аюб. На Сході це популярний герой. За біблійною Книгою Йова, на героя під час його випробовувань сатана наслав проказу (щоб Йов нарікав на Бога), і той укритися виразками (гнояками) з голови до ніг (Йов, 2 : 7–8). У Корані Аюб тяжко захворів (21-ша сура, «Пророки», аят 83; у 38-й сурі, «Сад», сказано про завдані пророку шкоду і мучення (38:41)), а шайтан пустив поголос, що це заразно, і тоді хворого та його родину прогнали за місто як прокажених. Аюб хворів 18 років. Хробаки в його тілі – післякоранічна версія (у самій книзі цього не сказано). Від хвороби Аюб читав дуа (молитву). В обох текстах герой не нарікає на Бога, і той зцілив та всіляко обдарував Йова-Аюба. І

Біблією, і Кораном схвалюється терпіння Йова. Але в поемі дерево стає колесом і не отримує рятунку, попри всі муки. Далі (у 24-му бейті) згадано Закарію (*Zekerya*, біблійний Захарія, у Корані – Закарія ібн Азан). І у Старому Завіті, і у Корані це батько пророка Йоанна (в ісламі – Ях'я), опікун Мар'ям, матері пророка Іси (у Новому Завіті їй відповідає Марія, Божа Мати; Іса – Ісус). Багато епізодів, наведених в обох книгах, подібні. Так само – і про вбивство Йоанна (Ях'ї). Після цього, за обома джерелами, ізраїльтяни вбили Захарію – закололи «між храмом і жертовником» (Мт. 23 : 35, Лк. 11 : 51); за післякоранічною версією, пророк сховався від ворогів у дуплі дерева (вважається, що дерево само розкрилося навпіл і сховало Закарію), але Ібліс видав місце (за іншою версією, з дупла звисав край одежі) – і вороги розпиляли дерево. Так загинув пророк – розпиляний живцем.

Про цю та іншу символіку в поемі див.: Смольницька О. О. Поезія кримського ханату на прикладі творчості Бора Гази II Герая Хана (Газаї): проблема українського перекладу / Смольницька О. О. // Онтологічні виміри сучасної філології: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 24–25 вересня 2020 р. – Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2020. – С. 29–35.

¹³ Johann Christian Friedrich Hölderlin (1770–1843). Твір написано в 1801 році, в період німецького романтизму.

¹⁴ Переклад вірша присвячується Гусевій Тетяні Василівні (моїй учительці грецької мови). Костіс Паламас є одним із найвизначніших поетів Греції, відомий, зокрема, як автор Олімпійського гімну.

¹⁵ De Rosnay T. (2007). Elle s'appelait Sarah. Éditions Héloïse d'Ormesson, 2007.

¹⁶ Карел Яромир Ербен (1811–1870). Твір зі збірки народних оброблених балад «Букет (китиця) з народних оповідок» (1853, 1861 pp.) „Kytice z pověstí národních“. Джерело: Karel Jaromír Erben – Kytice: <http://www.cist.cz/Poezie/Kytice/lilie.htm>

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Катерина **Андріюк**
м. Рівне, Україна
kateandriuk@gmail.com

Випускниця бакалаврату за спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Діана **Антонець**
м. Рівне, Україна

Студентка 4 курсу філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Наталія **Бельченко**
м. Київ, Україна

Наталія Бельченко (народилася в Києві у 1973-му) – українська поетка й перекладачка, випускниця філологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Членкиня Українського ПЕН та Польської спілки перекладачів літератури. Авторка десяти збірок віршів. Її поезії перекладалися 16-ма мовами. Лауреатка літературної премії Губерта Бурди (Німеччина, 2000), одна з переможців конкурсу на найкращий переклад поезії Віслави Шимборської (Польща, 2015), за збірку «Знаки і знади» отримала премію Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих при Союзі українок Америки (2019). В 2022 році брала участь у V Світовому конгресі перекладачів польської літератури. Стипендіатка Gaude Polonia, резидентка Фондації Віслави Шимборської, Інституту літератури в Кракові, Alphabetville у Марселі. Останнім часом займається переважно перекладом з польської на українську. Серед авторів – як класики (Ярослав Івашкевич, Болеслав Лесьмян, Анна Свірщинська, Зузанна Гінчанка, Кшиштоф Каміль Бачинський, Казімера Ілаковичувна, Віслава Шимборська, Чеслав Мілош, Мечислав Яструн), так і сучасні поети (аріель розе, Ева Філіпчук, Януш Радванський, Барбара Грушка-Зих, Кшиштоф Шатравський, Уршуля Бенка, Пьотр Міцнер, Кшиштоф Лісовський, Міхал Русінек). Наталія Бельченко перекладала також польські колядки

Мирослава **Вишневська**
м. Рівне, Україна
mvishnevaska2406@gmail.com

Випускниця бакалаврату за спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Неля Гурик
м. Сарни, Україна
hunelia620@gmail.com

Студентка 4 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Карина Дубенюк
м. Рівне, Україна

Студентка 2 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Оксана Кіндратюк
Польща

Оксана Василівна Кіндратюк народилася 21 серпня 1986 року в мальовничому селі Сорокотяга на Черкащині. Поетка, письменниця, перекладачка. З ранніх років почала писати вірші, прозу та перекладати класичні поетичні твори. Весь свій вільний час присвячує літературній праці. Учасниця численних літературних і перекладацьких конкурсів, в багатьох з них посіла фінальні місця. Роботи письменниці друкувалися в міжнародному журналі «Космос» та в книзі відомого британського письменника і продюсера Дауда Сарханді-Вільямса «Ukraine At War. Street Art, Posters + Poetry», присвяченій російсько-українській війні. Має видану збірку ліричної поезії «Сто Історій Душі». Працює над перекладами з польської, англійської та іспанської мов. Почала вивчати італійську мову. Від 2016 року Оксана Кіндратюк проживає в Польщі. Окрім літератури, захоплюється подорожами, вишивкою різними техніками та шиттям

Віктор Марач
м. Рівне, Україна
marachv@ukr.net

Кандидат фізико-математичних наук, доцент
кафедри вищої математики Рівненського
державного гуманітарного університету

Тетяна Марчук
м. Чернівці, Україна
marchuk.tetiana@chnu.edu.ua

Студентка Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича, вивчає
англійську та німецьку мови, бере активну участь у
конкурсах перекладу прози і поезії з цих мов; має
досвід в усному послідовному перекладі з
англійської

Роман Мірошніченко
м. Рівне, Україна

Студент 4 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Оксана Нечипорук
м. Рівне, Україна

Студентка 4 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Марія Панасюк
Україна
panasiuk.mariia.o@gmail.com

Магістрантка культурології, перекладач та
редактор літературних проєктів

Наталка **Прокопчук**
с. Козлин, м. Рівне,
Україна
chaton35374@ukr.net

Перекладачка-фрілансерка, засновниця
лінгвоцентру «Універсум». Авторка проекту
«Наодинці зі всіма: Перекладацькі одкровення».
Перекладає з французької

Ольга **Смольницька**
Мешкала в м. Буча,
Київська обл., Україна.
Працює дистанційно у
м. Київ, Україна.
На сьогодні проживає у
Швейцарії (м. Івердон-
ле-Бен, кантон Во).
mytholog7@gmail.com

Українська науковиця, перекладачка,
письменниця, поетеса, кандидатка філософських
наук. Мешкала в м. Буча Київської області,
Україна. На сьогодні проживає у Швейцарії (м.
Івердон-ле-Бен, кантон Во). Перекладацькі
відзнаки: 2023 – лауреатка перекладацької Премії
імені Олега Микитенка – премія журналу «Всесвіт»
за 2022 рік – за переклад з чеської балади Карела
Яромира Ербена «Весільні сорочки» зі збірки «Букет
(китиця) з народних оповідок»; 2021 –
Стипендіатка і лауреатка Першої Стипендії
Шептицького у напрямі переклад (2021) – Центр
Митрополита Андрея Шептицького, Український
католицький університет, за підтримки
Українського культурного фонду (переможниця
конкурсу); 2020 – I місце (переможниця) в Конкурсі
перекладів бразильської поезії – Concurso de
traduções de poesia Brasileira (видавництво
«Компás», видавництво «Макондо» – Editorial
«Macondo»), та ін. Членкиня Українського
Кіплінгівського Товариства з 2017 р. Членкиня
Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury, Польща з 2022р.

Олександра **Стасюк**
м. Рівне, Україна

Студенка 4 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Оксана **Степанчук**
м. Рівне, Україна

Студенка 4 курсу філологічного факультету
Рівненського державного гуманітарного
університету

Олена **Степанюк**
м. Дніпро, Україна
inostrankadr@gmail.comratdu
livre@yahoo.fr

Завідувачка відділом документів іноземними
мовами Дніпровської Центральної міської
бібліотеки. Українською мовою надруковані
переклади поезій Мілоша Чеслава та Збігнєва
Герберта в збірках поезій Генерального
Консульства республіки Польща в Харкові
(Україна). Організаторка перекладацьких проєктів
на пошану Тараса Шевченка та перекладів
німецькомовних поезій. Видавчиня, перекладачка
та редакторка збірок «Незлим тихим словом»
(переклади творів Шевченка 8 європейськими
мовами) та збірки «Словошалик». Учасниця збірок

перекладів поезій «Ars Translatica III», «Ars Translatica V», «Ars Translatica VI», «Ars Translatica VII», «Ars Translatica VIII». Перекладачка альманаху «Час осмислити цей світ, час втамувати біль» (Познань, Польща). Освіта: Криворізький педагогічний університет, Краківський педагогічний університет (Польща)

Наталія **Цапун**
м. Рівне, Україна

Студентка 4 курсу філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету

Світлана **Шаркова**
м. Дніпро, Україна

Світлана має подвійну спеціальність із психології та викладання іноземної (англійської) мови. Має багаторічний досвід роботи перекладача, зокрема в економічній, інженерній, фармацевтичній галузях. Полюбить перекладати різні літературні твори з української мови переважно англійською. Активно доповнює матеріали Вікіпедії українською мовою. З 2020 року в рамках докторської дисертації досліджує психологічні засади моделювання дистанційних навчальних курсів з іноземної мови

Наталія **Шеремет**
м. Київ, Україна

Шеремет Наталія навчається на Факультеті лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Бере участь у науковій та перекладацькій діяльності, цікавиться художньою літературою та іншими виявами сучасного мистецтва

Науково-популярне видання
ARS TRANSLATORICA

Збірник перекладів
Випуск 9

The Collection of Translations
Issue 9

**Формат 60x841/16.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Bookman Old Style.
Ум. др. арк. 4,8. Наклад 100.**

**Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83**

**Друк: «ПараГраф+»,
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27**